

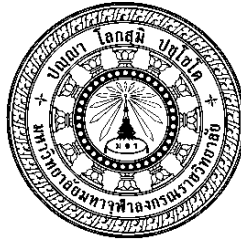
การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์
อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

**MANAGEMENT OF THE FIVE PRECEPTS OBSERVING
VILLAGE PROJECT OF SANGHA ADMINISTRATORS
BANGPLAMA DISTRICT, SUPHANBURI PROVINCE**

พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนธำโน (ทองละมุล)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

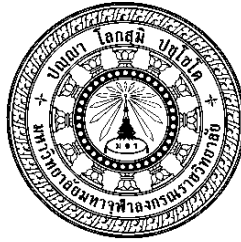
การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์
อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนธำโน (ทองละมุล)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**Management of The Five Precepts Observing Village
Project of Sangha Administrators Bangplama
District, Suphanburi Province**

Phramaha Phongsak Ratanañño (Thonglamool)

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Arts
(Buddhist Management)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E.2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์
เรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัด
สุพรรณบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการเชิงพุทธ

(พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(ผศ.ดร.อุทัย สติมั่น)

กรรมการ

(ดร.ประเสริฐ ชิตาว)

กรรมการ

(พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

ดร.ประเสริฐ ชิตาว

ประธานกรรมการ

พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนวาท)

ชื่อสารนิพนธ์ : การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอ
บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัย : พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนธำโน (ทองละมุล)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์
: ดร. ประเสริฐ ธิลา, พธ.บ. (บริหารรัฐกิจ),
พธ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์), พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์),
: พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร., ป.ธ.๖, พธ.บ. (การจัดการเชิงพุทธ),
พธ.ม. (การจัดการเชิงพุทธ), พธ.ด. (การจัดการเชิงพุทธ)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการสำรวจด้วยแบบสอบถามซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๗๒๕ กับกลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จำนวน ๒๕๑ รูป ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และงานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๐ รูป/คน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา สรุปเป็นความเรียง และตารางความถี่

ผลการวิจัยพบว่า

๑. พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D. = 0.617) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการจัดองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการกำกับดูแล ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านงานบุคลากร ตามลำดับ

๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล คือ อายุ พรรษา ระดับการศึกษาแผนกธรรม ระดับการศึกษาแผนกบาลี ระดับการศึกษาทางโลก และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน พบว่า พระสงฆ์มีอายุ ระดับการศึกษาแผนกธรรม ระดับการศึกษาแผนกบาลี ระดับการศึกษาทางโลก และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนพระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๓. ปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าขาดความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการดำเนินโครงการ ไม่กระจายอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน ไม่คัดเลือกคนที่มีความรู้เหมาะสมกับตำแหน่งงานที่ได้รับผิดชอบ ไม่ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร จึงขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถที่เข้ากับงานของโครงการ ไม่สร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์เกิดความยินดีต่อการปฏิบัติงานของโครงการ การติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่ล่าช้า และการเฝ้าติดตามผลประเมินผลการดำเนินงานของโครงการไม่ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรศึกษาทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการดำเนินโครงการ กระจายอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน จัดฝึกอบรมคัดเลือกคนที่มีความรู้เหมาะสมกับตำแหน่งงานที่ได้รับผิดชอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร สร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์เกิดความยินดีต่อการปฏิบัติงานของโครงการ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ตรวจเฝ้าติดตามผลประเมินผลการดำเนินงานของโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด ขับเคลื่อนโครงการด้วยการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์ต่อชาตบ้านเมือง จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ธรรมะเชิงชวนให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการรักษาศีลว่าสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ณ บริเวณหน้าวัดหรือในพื้นที่ชุมชน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อการทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้าน หน่วยงานราชการกับคณะสงฆ์, หาดูแลและประโยชน์หรือคุณค่าจากโครงการนี้แล้วนำเสนอให้เป็นที่ยอมรับ, พัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้เทคนิคใหม่ๆ จัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสร้างสังคมให้มีความสามัคคีมีแรงจูงใจที่จะทำประโยชน์เพื่อตนและเพื่อสังคมที่สงบสุข จัดตั้งศูนย์กลางในระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชนให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการทั้งด้านกำลังคนอาหารและน้ำช่วยเหลือการขับเคลื่อนโครงการอย่างเต็มกำลัง

Research Paper Title : Management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators Bangplama District, Suphanburi Province

Researcher : Phramaha Phongsak Ratanañño (Thonglamool)

Degree : Master of Arts (Buddhist Management)

Research Paper Supervisory Committee

: Dr.Prasert Thilao, B.A. (Public Administration),
M.A. (Public Administration), Ph.D. (Public Administration)

: Phramaha Krisada Kittisobhano, Asst. Prof. Dr., Pali vi,
B.A. (Buddhist Management), M.A. (Buddhist Management),
Ph.D. (Buddhist Management)

Date of Graduation : March 11, 2019

Abstract

The objectives of this study were Research: 1. To study Management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators at Bangplama District, Suphanburi Province 2. To compare monks' opinions towards management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators at Bangplama District, Suphanburi Province by lassified by personal status and 3. To study Problems, obstacles and recommendations about management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators at Bangplama District, Suphanburi Province

Methodology was the mixed methods Research: The quantitative research applying survey method collected data from 251 samples who were Buddhist monks at Bangplama District using questionnaires with the confidence value at 0.725. The data were analyzed by descriptive statistics; frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test, one-way analysis of variance, ANOVA. The qualitative research collected data from 10 key informants with in-depth-interviewing and analyzed data by descriptive interpretation

Findings of the research were as follows:

1. Monks by overall, had opinions towards the management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators at Bangplama District, Suphanburi Province at high level ($\bar{X}=3.67$, S.D. =0.617) Each aspect was also at high level namely; Planning Organizing Staffing Directing Controlling. Monks had opinions towards management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators at Bangplama District, Suphanburi Province at high levels in all these aspects,

2. The comparison of the opinions of the monks towards management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators at Bangplama District, Suphanburi Province by classified by personal status, it was found that monks with different ordained age, levels of education, Dharma and Pali education, formal educational levels and current Positions had different opinions towards the management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators at Bangplama District, Suphanburi Province at statistical significant level of 0.05, accepting set hypothesis. While monks with different age did not have different opinions towards the management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators at Bangplama District, Suphanburi Province, herefore, rejecting the set hypothesis.

3. Problems and obstacles of management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators Bangplama District Suphanburi Province found The Sangha Administrators Bangplama District lacked understanding of objectives and procedures for project implementation. District Sangha Administrators do not clearly empower authority, do not select people with knowledge suitable for the position of responsibility do not evaluate the performance of personnel Therefore, the project lacked skilled and knowledgeable personnel who are compatible with the work of the project, do not motivate monks to be pleased with the project performance. Liaison between government and private sector and the public is delayed. And visiting, monitoring and evaluating the project's performance were not carried out in the proper timeframe.

Recommendations for the management of The Five Precepts Observing Village Project of Sangha Administrators at Bangplama District, Suphanburi Province

are that Sangha Administrators should study to understand the objectives and procedures of the project. District Sangha Administrators need to give out orders clearly with decentralized authority. Organize training and recruit people with knowledge suitable for the position of responsibility. Evaluate the performance of personnel Motivate monks to be pleased with the project's performance Modern technology should be used to coordinate between government, private and public sectors. Project inspection and site visits to follow up the evaluate the project's performance at the specified period of time.

The findings from in-depth interviews revealed that Sangha Administrators at Bangplama District undertake the project by promoting knowledge and understanding that will benefit the nation. create a public relations sign, campaign to invite people in the village at the monasteries entrances to encourage community to have good relations with government agencies and Sangha Order. Find strengths and benefits or values from this project and offer them to be accepted. Have the knowledge and knowledge in line with the ability to develop themselves by seeking new knowledge and techniques The campaign to invites people to see the value of keeping the sacraments important to life Organize volunteer activities to create a harmonious society with benefits for themselves and for a peaceful society. Establish community centers at the village or community. Village or community leaders should support the project implementation in terms of manpower, food and water, help oversee the project with full force and capability.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะอาศัยความเมตตาอนุเคราะห์ของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ คือ ดร.ประเสริฐ ธิลา และอาจารย์ พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. ที่เมตตาอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขสารนิพนธ์จนสำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณประธานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสอบป้องกันสารนิพนธ์ ทั้ง ๕ ท่าน คือ พระปลัดระพี พุทธิสาร, ผศ.ดร., พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร., ผศ.ดร.อุทัย สติมัน, ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง และ ดร.ประเสริฐ ธิลา

ขอขอบพระคุณท่านพระครูโสภณคุณาธาร เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า และอนุโมทนาพระครูวิบูลย์เจติยานุรักษ์ เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลแจกแบบสอบถามในเขตปกครอง และขออนุโมทนาขอบพระคุณพระสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าและอำเภอดอนเจดีย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ขอขอบพระคุณท่านพระครูโสภณคุณาธาร เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร. พระครูสิริวิฑูริรังษี รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้าทั้งสองท่าน พระครูวิมลปริยัติกิจ เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ เจ้าคณะตำบลกฤษณา และพระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์ เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเชิงลึก และขออนุโมทนาขอบคุณนางสาวจันทรา เคหะนาค นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ นักวิชาการศาสนาชำนาญการ และนางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งสามท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเชิงลึก ขอขอบคุณนายพลวัฒน์ สีทา นักวิชาการศึกษา ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจรูปแบบสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ พระครูอรุณบุญโญภาส เจ้าอาวาสวัดสำโรงเกียรติ ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์สนับสนุนทุนการศึกษา และคอยให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณโยมพ่อโสม โยมแม่สุเวียณ ทองละมุล และเพื่อนๆ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ รุ่นที่ ๑๐ ทุกรูป ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันจะพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาเป็นกตเวทิตาคุณแก่ บิดามารดา ครูบาอาจารย์ และญาติสนิทมิตรสหาย ที่เป็นกำลังใจสนับสนุนในทุกๆเรื่อง รวมทั้งบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ร่วมกันสรรค์สร้างงานวิจัยฉบับนี้ให้แก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนภาโณ (ทองละมุล)

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ค)
กิตติกรรมประกาศ	(ฉ)
สารบัญ	(ช)
สารบัญตาราง	(ญ)
สารบัญแผนภาพ	(ด)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(ต)
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	๖
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	๗
๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโครงการ	๑๒
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับเบญจศีลหรือศีล ๕	๑๙
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕	๓๔
๒.๕ พื้นที่ในการวิจัย	๕๒
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๓
๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย	๖๐
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๖๐
๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๖๐

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๔
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๕
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๖
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๖๘
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	๗๐
๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน	๗๗
๔.๔ ผลการวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๑๕
๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๑๙
๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๖๑
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๖๕
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๖๗
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๗๐
บรรณานุกรม	๑๗๑
ภาคผนวก	๑๗๖
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์	๑๗๗
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ	๑๘๓
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	๑๘๗
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)	๑๘๙
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๙๒
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก	๑๙๔

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๒๐๕
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการวิจัย	๒๑๓
ภาคผนวก ณ รูปภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการวิจัย	๒๑๘
ประวัติผู้วิจัย	๒๒๔

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓.๑	ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๓.๒	ตารางแสดงรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
๔.๑	จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยการ
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล
๔.๘	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ
๔.๙	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม
๔.๑๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้าน รักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัด องค์กร	๘๐
๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้าน รักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงาน บุคลากร	๘๑
๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้าน รักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการ อำนวยความสะดวก	๘๒
๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้าน รักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับ ดูแล	๘๓
๔.๑๕ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหาร จัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี จำแนกตามพรรษา	๘๔
๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้าน รักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการ วางแผน	๘๕
๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้าน รักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัด องค์กร	๘๖
๔.๑๘ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหาร จัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาแผนกธรรม	๘๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

[illegible]

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๒๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหาร จัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร	๙๖
๔.๒๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหาร จัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร	๙๗
๔.๒๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหาร จัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก	๙๘
๔.๓๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหาร จัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล	๙๙
๔.๓๑ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหาร จัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาทางโลก	๑๐๐
๔.๓๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม	๑๐๑
๔.๓๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน	๑๐๒
๔.๓๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร	๑๐๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๓๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร	๑๐๔
๔.๓๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยการ	๑๐๕
๔.๓๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล	๑๐๖
๔.๓๘ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	๑๐๗
๔.๓๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม	๑๐๘
๔.๔๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน	๑๐๙
๔.๔๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร	๑๑๐
๔.๔๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร	๑๑๑

สารบัญญัตราสาร (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๔๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยการ	๑๑๒
๔.๔๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล	๑๑๓
๔.๔๕ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑ - ๖	๑๑๔
๔.๔๖ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน	๑๑๕
๔.๔๗ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร	๑๑๖
๔.๔๘ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร	๑๑๗
๔.๔๙ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยการ	๑๑๘
๔.๕๐ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล	๑๑๙
๔.๕๑ ผลสรุปจากบทสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๒๒
๔.๕๒ ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๒๒
๔.๕๓ ผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน	๑๓๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๕๔ ผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการการจัดการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร	๑๓๘
๔.๕๕ ผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการการจัดการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร	๑๔๕
๔.๕๖ ผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการการจัดการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก	๑๕๓
๔.๕๗ ผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการการจัดการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล	๑๖๑

สารบัญแผนภาพ

	แผนภาพที่	หน้า
๒.๑	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๖๐
๔.๑	องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๖๒

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อใน สารนิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาบาลี/พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๓๙ ส่วนคัมภีร์อรรถกถาบาลี/ภาษาไทย ใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย/มหามกุฏราชวิทยาลัย

การอ้างอิงพระไตรปิฎก จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น วิ.ป. (บาลี) ๘/๑๐๔/๔๐ หมายถึง วินัยปิฎก ปริวารวคคปาติ ภาษาบาลี เล่ม ๘ ข้อ ๑๐๔ หน้า ๔๐ ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก ๒๕๐๐, ขุ.ชา.ทีสติ. (ไทย) ๒๗/๓๗-๕๘/๕๔๓-๕๔๖. หมายถึง พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย ดิงสตันิบาตชาดก ภาษาไทย เล่ม ๒๗ ข้อ ๓๗-๕๘ หน้า ๕๔๓-๕๔๖ เป็นต้น

ส่วนคัมภีร์อรรถกถา จะระบุชื่อคัมภีร์ ลำดับเล่ม (ถ้ามี)/หน้า เช่น ขุ.ขุ.อ. (บาลี) ๑/๒๓ หมายถึง ขุททกนิกาย ปรมัตถโชติกา ขุททกปาฐอรรถกถา ภาษาบาลี เล่ม ๑ หน้า ๒๓ ฉบับมหาจุฬาอรรถกถา ตามลำดับดังนี้

๑. คำอธิบายคำย่อในภาษาไทย

ก.คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
วิ.ป. (บาลี)	= วินัยปิฎก ปริวารวคคปาติ	ภาษาบาลี
วิ.มหา. (ไทย)	= วินัยปิฎก มหาวิภังค์	ภาษาไทย

พระสูตรตันตปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ขุ.ชา.ทีสติ. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย ดิงสตันิบาตชาดก	ภาษาไทย
ขุ.เถร. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย เถรคาถา	ภาษาไทย
ขุ.ม. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิทเทส	ภาษาไทย
ที.ปา. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค	ภาษาไทย
ที.สี. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค	ภาษาไทย
ม.ม. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก์	ภาษาไทย
ม.อ. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปณณาสก์	ภาษาไทย
อง.จตุกก. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต	ภาษาไทย
อง.ฉกก. (บาลี)	= สูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ฉกกนิบาตปาติ	ภาษาบาลี
อง.ติก. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต	ภาษาไทย
อง.นวก. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย นวกนิบาต	ภาษาไทย
อง.ปญจก. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปญจกนิบาต	ภาษาไทย
อง.อฏฐก. (ไทย)	= สูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย อฏฐกนิบาต	ภาษาไทย

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ (ต่อ)

พระอภิธรรมปิฎก		ภาษา
คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	
อภ.วิ. (ไทย)	= อภิธมฺมปิฎก วิภังค์	ภาษาไทย

ข. คำย่อชื่อคัมภีร์อรรถกถา

อรรถกถาพระสูตรตันตปิฎก		ภาษา
คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	
ขุ.ขุ.อ. (บาลี)	= ขุททกนิกาย ปรมัตถโชติกา ขุททกปาฐอรรถกถา	ภาษาบาลี
ขุ.ชา.อ. (ไทย)	= ขุททกนิกาย นิบาตชาดกอรรถกถา	ภาษาไทย
ขุ.อิติ.อ. (บาลี)	= ขุททกนิกาย ปรมตฺถทีปนี อิติวุตตกอรรถกถาปาติ	ภาษาบาลี
ที.ม.อ. (ไทย)	= ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี มหาวรรคอรรถกถา	ภาษาไทย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นดินแดนพระพุทธศาสนา ประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสันติภาพ เพราะต่างมุ่งสร้างกุศลคุณงามความดี โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต เว้นจากการเบียดเบียนกัน ประกอบสัมมาอาชีพ ซื่อสัตย์ สุจริต แต่เมื่อเวลาแปรเปลี่ยนไปกลับพบว่า ประชาชนเกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปรากฏการณ์ความรุนแรงทางการเมืองที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๔๙-๒๕๕๓ นำมาซึ่งการสูญเสียชีวิตไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ คน บาดเจ็บอีกจำนวนมาก รวมถึงผู้สูญหายอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ปรากฏข้อมูล อีกทั้งความสูญเสียทางวัตถุ อาคาร สถานที่ต่างๆ อีกหลายแห่ง สังคมไทยในช่วงที่ผ่านมาเป็นยุคแห่งความหวาดกลัวและหวาดระแวง ที่ประชาชนไม่สามารถพูดคุยเรื่องความคิดเห็นทางการเมืองเป็นการทั่วไป แม้กระทั่งการพูดคุยกับญาติหรือเพื่อสนิท ในหลายชุมชนมีกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นแตกต่างทางการเมืองกันอย่างชัดเจน เกิดการบ่มเพาะความเกลียดชังกัน จากการเลื่อกับสื่อที่นำเสนอความคิดเห็นทางการเมืองที่ส่อดคล้องกับมุมมองของตน และแบ่งขั้วแยกกันอย่างเห็นได้ชัด ในบางพื้นที่เกิดการปะทะกันระหว่างสองกลุ่มที่เห็นต่างทางการเมือง มีการใช้อาวุธต่างๆ รวมถึงอาวุธปืนทำร้ายร่างกายกันทำให้มีผู้เสียชีวิต ยิ่งไปกว่านั้นความรุนแรงได้ขยายตัวไปถึงในระดับครอบครัว จนกระทั่งเกิดการเสียชีวิตและความสัมพันธ์ที่แตกร้าว จากความรุนแรงที่กล่าวมาอันนำมาซึ่งการสูญเสียอย่างประเมินค่ามิได้ และเกิดสภาพสังคมแห่งความหวาดระแวง คำถามที่ตามมาคือรากเหง้าของปัญหาของสังคมไทยคืออะไร ซึ่งมีหลายฝ่ายพยายามให้คำอธิบายต่อปัญหาดังกล่าวว่าเป็นการแข่งขันเชิงอำนาจ การทุจริตประพฤติดมิชอบของผู้มีอำนาจ ความรู้สึกที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม การถูกเลือกปฏิบัติ ช่องว่างทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างคนจนกับคนรวย ตลอดจนโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่แตกต่างกัน^๑

แม้ในปัจจุบันปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีอยู่ให้เห็นกันบ่อยครั้งผ่านสื่อต่างๆ จนกลายเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยากถึงแม้ว่าบ้านเมืองจะมีกฎหมาย มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลคุ้มครองความปลอดภัยแต่ก็ยังมีคนที่ขาดสติไร้ศีลธรรมทำผิดกฎหมายบ้านเมืองสร้างความความเดือดร้อนให้สังคมอย่างต่อเนื่อง

^๑ สถาบันพระปกเกล้า, “การสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการการวิจัยปัญหาและนโยบายการสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๕), หน้า ๖.

ยังคงต้องคอยแก้ไขเยียวยาปัญหาสังคมดังกล่าว เพื่อเสริมสร้างความปรองดอง ความสมานฉันท์ ลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ทางพระพุทธศาสนามีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ การแก้ไขปัญหาคือต้นเหตุของปัญหานั้นๆ จึงจะได้รับประโยชน์และสามารถสลายปัญหา คือ ความทุกข์ได้ เพราะหากแก้ไขไม่ถูกจุดทำไม่ถูกที่และไม่ถูกเวลาย่อมไม่ได้ผล ซึ่งจะทำให้เสียทั้งเวลา ทรัพย์สิน อวัยวะ และแม้กระทั่งเสียชีวิตได้ในที่สุด ก็จะทำให้ปัญหาขยายตัวออกไปไม่จบสิ้นอันสืบเนื่องมาจากสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทั้งหมดไม่ว่าจะเกี่ยวกับสารเสพติด เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเป็นต้น ล้วนแล้วเกิดมาจากบุคคลในชาติบ้านเมืองของเราปล่อยปละละเลย ไม่รักษาศีลและปฏิบัติธรรม จึงได้รับผลกระทบดังที่ปรากฏอยู่

คณะสงฆ์ไทย โดยเจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช มีดำริที่จะเสริมสร้างความปรองดองและสมานฉันท์ของคนในชาติให้เกิดความสงบสันติสุข มีความสามัคคี กลมเกลียวกัน โดยให้พุทธศาสนิกชนได้นำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปพัฒนาชีวิต ครอบครัว ชุมชนและสังคม ด้วยการเน้นการรณรงค์และส่งเสริมสนับสนุนให้มี “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ขึ้น ในทุกภาคส่วนของประเทศ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ความว่า “อันว่าศีล ๕ เป็นการสำคัญมนุษย์ เมื่อทุกคนมีศีล ๕ ด้วยกัน สังคมนั้นๆ คือ ประชาชนย่อมจะอยู่เย็นเป็นสุข เมื่อเป็นไปได้ ขอให้ชื่อหมู่บ้านนั้นว่า หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งนำโดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว (เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗) โดยการให้ทุกภาคส่วนในประเทศร่วมมือกันดำเนินการในเรื่องการสร้างความปลอดภัยและทำให้ประชาชนมีความรักความสามัคคีกัน โดยเริ่มจากครอบครัว หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ซึ่งจะนำพาประเทศก้าวไปข้างหน้าอย่างปลอดภัยยั่งยืน^๒

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรเครือข่ายชาวพุทธได้ขับเคลื่อนโครงการเพื่อสนับสนุนนโยบายดังกล่าว ผ่านหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล จำนวน ๕,๙๑๔ หน่วยทั่วประเทศ ที่ได้ดำเนินการตามหัวข้ออบรม ๘ หัวข้อ คือ ศีลธรรมและวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย สัมมาชีพ สันติสุข ศึกษาสงเคราะห์ สาธารณสงเคราะห์ กตัญญูกตเวทิตาธรรม และสามัคคีธรรม โดยกำหนดเป้าหมายทุกตำบล ทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ พร้อมตั้งเป้าตัวชี้วัดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม ภายใน ๔ ปี (ปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานราชการที่มีภาระหน้าที่ในการส่งเสริมให้สังคมไทยมีคุณธรรม จริยธรรมตาม

^๒ คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หมู่บ้านรักษาศีล ๕, คู่มือแนวทางการดำเนินงานตามโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ระยะที่ ๓ (ระยะยาว). (กรุงเทพมหานคร: บริษัท อัททฤษฎ์ ครีเอทีฟ จำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๗-๘.

แนวทางพระพุทธศาสนา จึงได้กำหนดกิจกรรมในการสนับสนุนส่งเสริมการสร้างความปลอดภัย สมานฉันท์ให้กับประชาชนในชาติ ด้วยการกำหนดโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทุกเพศทุกวัย ได้นำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ผ่านโครงการกิจกรรมที่ มุ่งเน้นการณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนในชาติใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็น แนวทางในการแก้ไขความขัดแย้งของประชาชน ภายใต้โครงการสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์โดย ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” โดยเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ในลักษณะการประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และราชการทุกภาคส่วนของประเทศ ดังที่เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามิ่งมงคลจารย์ ได้ประทานโอวาทไว้แล้ว โดยศีลข้อที่ ๑ มีใจความว่า ไม่มุ่งร้ายทำลายผู้อื่น จะทำให้เกิดความปลอดภัยในชีวิต ลดปัญหาอาชญากรรม ข้อ ๒ ไม่ประสงค์ต่อ ทรัพย์ผู้อื่นโดยมิชอบ จะทำให้มีความปลอดภัยในทรัพย์สิน ทำให้ธุรกิจคล่องตัว ลดความเสี่ยง ข้อ ๓ ไม่ประพฤติดุสิตในกามเนื่องจาก รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส จะทำให้ครอบครัวมีความสุข ลดปัญหา ทางเพศ ข้อ ๔ ไม่พูดปด คำหยาบ ส่อเสียด เพ้อเจ้อ จะทำให้เป็นบุคคล ที่น่าเชื่อถือ สังคมมีความ สามัคคีปรองดอง และศีลข้อที่ ๕ ไม่กระทำในสิ่งที่ มีผลทำให้สติไม่มั่นคง เช่น เสพสิ่งเสพติดและการ บริโภคข้อมูลข่าวสาร โดยขาดการพิจารณา จะทำให้เป็นคนที่มีสติปัญญาดีและเฉลียวฉลาด ลดปัญหา ยาเสพติด ผู้มีศีล ย่อมเป็นผู้องอาจกล้าหาญ ผู้มีศีล ย่อมมีความสุข ผู้มีศีล จักมั่งคั่งบริบูรณ์ สมบูรณ์ ไม่อด ไม่อยาก และไม่จน

อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายบ้านเมืองแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๔ ตำบล ๑๒๗ หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล ๑๔ แห่ง เทศบาลตำบล ๔ แห่ง มีประชากรรวม ทั้งสิ้น ๘๔,๘๔๘ คน เป็นชาย ๔๑,๖๒๕ คน เป็นหญิง ๔๓,๒๒๓ คน^๓ ฝ่ายคณะสงฆ์แบ่งเขตการ ปกครองคณะสงฆ์ออกเป็น ๑๕ ตำบล ๗๕ วัด เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๑๙ น. ได้มีพิธีเปิดโครงการหมู่บ้านศีล ๕ ชาวประชาเป็นสุข โดยคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี ณ วัดดาว อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีประชาชนสมัครเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น ๖๕,๑๑๐^๔ คน อนึ่ง จากจำนวนผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการมี ๗๗ % ซึ่งถือว่ามากพอสมควร แต่กระนั้นก็ยัง ไม่ได้ผู้เข้าร่วมโครงการถึง ๑๐๐ % และยังเป็นเพียงการเข้าร่วมที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น กล่าวคือเข้าร่วม เพียงในนามเท่านั้น แต่ยังมีผลประทุพผิตศีลอยู่เช่นเดิมเพราะส่วนใหญ่อาจไม่รู้จักรักษาศีล อย่างแท้จริง ทำเพียงแค่สมาทานศีลแล้วก็จบกันที่ตรงนั้นไม่มีการนำมาปฏิบัติกันอย่างจริงจัง กล่าวได้ ว่าโครงการยังไม่สัมฤทธิ์ผลเป็นนามธรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ว่ามีองค์ประกอบ

^๓ ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอ, ข้อมูลการปกครอง ด้านประชากร, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: www.amphoe.com/menu.php?am=691&pv=65&mid=1, [๔ เมษายน ๒๕๖๑].

^๔ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕, รายงานผล ประชากรร่วมโครงการ ระดับ ๑ รายอำเภอ, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <http://www.sila5.com/report/index/getRank6/var/v2p234s214s2c4u2>, [๔ เมษายน ๒๕๖๑].

ปัจจัยและวิธีดำเนินการอย่างไรให้โครงการนี้เข้าถึงประชาชนอีก ๒๓ % ได้อย่างรวดเร็วเกิดสัมฤทธิ์ผลเป็นนามธรรม และประสบผลสำเร็จ ในอนาคตอันใกล้

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๒.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีอะไรบ้าง

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาไว้ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการ “POSDC” ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) งานบุคลากร (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การกำกับดูแล (Controlling) ^๕

^๕ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **พุทธวิธีในการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓-๕.

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรในการวิจัย ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ พรรษา ระดับการศึกษาแผนกธรรม ระดับการศึกษาแผนกบาลี ระดับการศึกษาทางโลก และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มี ๕ ด้าน คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) งานบุคลากร (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การกำกับดูแล (Controlling)

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ พระสงฆ์ในเขตปกครองอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๖๗๓ รูป^๖

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๐ รูป/คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านสถานที่ (พื้นที่)

พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงเดือน มีนาคม ๒๕๖๒ รวม ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

๑.๕.๒ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

๑.๕.๓ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

๑.๕.๔ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

๑.๕.๕ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

๑.๕.๖ พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

^๖ สำนักงานเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, บัญชีสำรวจพระภิกษุ สามเณร ศิษย์ นักเรียนพระนวกะ และวัด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑, (สุพรรณบุรี: สำนักงานเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, ๒๕๖๑).

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหรือองค์การ ทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดโดยห้าขั้นตอน รวมถึงการวางแผน การจัดองค์การ งานบุคลากร การเป็นผู้นำในองค์การและการควบคุมดูแล

โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ หมายถึง กิจกรรมการรณรงค์ให้พุทธศาสนิกชนประพฤติตน อยู่ในทำนองคลองธรรม ตั้งใจรักษาศีล ๕ พร้อมทั้งเชิญชวนคนในครอบครัวรักษาศีล ๕ และกรอกใบสมัครเข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นหลักฐานและเพื่อเป็นการแสดงถึงความตั้งใจจริง ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

การวางแผน หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรฐาน และขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ เวลา และงบประมาณอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดองค์กร หมายถึง การกำหนดโครงสร้างขององค์การมีการแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก กระจายอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอนตามลำดับชั้นอย่างเหมาะสมโดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน

งานบุคลากร หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ มีการสรรหา คัดเลือก จัดฝึกอบรมสัมมนา และประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้

การอำนวยการ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือมากกว่าที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญ ในการชี้นำ สร้างแรงจูงใจในการทำงาน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้บุคคลอื่น หรือกลุ่ม บุคคลอื่น มีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่ม หรือองค์การเป็นเป้าหมาย

การกำกับดูแล หมายถึง การตรวจตรา จัดเรียงลำดับผลงาน ติดตามผล วัดและประเมินผลการปฏิบัติงานในองค์การ ตลอดจนการรายงานสรุปผลและเก็บเป็นข้อมูลเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๗.๔ ผลจากการวิจัย นำไปใช้ในการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในเขตปกครองคณะสงฆ์อื่นได้

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอ บางปลาหม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมจากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
- ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโครงการ
- ๒.๓ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเบญจศีลหรือศีล ๕
- ๒.๔ แนวคิดการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕
- ๒.๕ พื้นที่การวิจัย
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

๒.๑.๑ ความหมายของการบริหาร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าความหมายของการบริหารมีนักวิชาการได้ทำการศึกษา และได้อธิบายถึงความหมายทางการบริหารไว้ ดังต่อไปนี้

การบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น เมื่อว่าตามคำนิยามนี้ การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรมสองเดือนนับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ นั่นคือวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ ซึ่งทำให้เกิดพระสงฆ์ขึ้น เมื่อมีพระสงฆ์ขึ้นเป็นสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ต้องบริหารคณะสงฆ์^๑ เป็นกระบวนการทำงาน โดยใช้ทรัพยากรทางการบริหารต่างๆ ซึ่งมีบุคลากรเป็นทรัพยากรหลักขององค์การ และบุคคลเหล่านี้จะใช้ทรัพยากรอื่น เช่น เงินทุนเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์อื่น ข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้องค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ^๒ เป็นกระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์การ การตระหนักถึง ความสามารถ

^๑ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), พุทธวิธีบริหาร, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓.

^๒ สุรพล สุขะพรหม และคณะ, ทฤษฎีองค์การการจัดการเชิงพุทธ, (พระนครศรีอยุธยา: ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๔๓.

ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วย องค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้^๓ เป็นภาระหน้าที่ของบุคคลใดๆ ที่ปฏิบัติตนเป็นผู้บริหารที่จะต้องเข้ามาทำหน้าที่จัดระเบียบและดำรงไว้ซึ่งสภาพภายใน (ทั้งที่เป็นคนวัสดุ เงินทุน ฯลฯ) ของกลุ่มหรือหน่วยงาน เพื่อให้กลุ่มดังกล่าวสามารถทำงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๔ เป็นศิลปะในการใช้บุคคลอื่นร่วมกับปัจจัยในการจัดการ เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์ และสนองตอบความคาดหวัง และจัดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน^๕ การพัฒนาศักยภาพที่เริ่มต้นตั้งแต่การคัดเลือกบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานในองค์การ ซึ่งต้องมีเกณฑ์เพื่อคัดเลือกที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมพร้อมที่จะแสดงบทบาทในชุมชนหรือสังคมและมีภาวะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่องค์การ กล่าวคือจำเป็นจะต้องพิจารณาตั้งแต่ภาวะเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ตลอดจนพิจารณาถึงการมีระบบและโครงสร้างภายใต้กฎหมายและมีระเบียบที่จะต้องยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ และยังรวมถึงการพิจารณาสัมพันธ์ภาพของกลุ่มหรือบุคคลภายในองค์การ ทั้งหมดนี้มีผลกระทบต่อการทำให้องค์การมีประสิทธิภาพและเป็นจุดผลักดันให้องค์การสามารถบริหารจัดการให้มีศักยภาพที่ดีได้^๖

จากข้อมูลเชิงวิชาการที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ว่า การบริหารหมายถึง กระบวนการทำงานให้สำเร็จโดยการใช้บุคคลอื่นร่วมทรัพยากรทางการบริหารต่างๆโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์การที่มีความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การ เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๒ ความหมายของการจัดการ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าความหมายของการจัดการมีนักวิชาการได้ทำการศึกษาและได้อธิบายถึงความหมายทางการจัดการไว้ ดังต่อไปนี้

การจัดการ หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของซึ่งนับว่าเป็นอุปกรณ์ของการจัดการนั้น ๆ^๗ เป็นการรวมกิจกรรมที่เกิดขึ้นในองค์การ ได้แก่ การวางแผนและการตัดสินใจ การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุมที่มุ่งเน้นในการจัดการด้านทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ การเงิน การปฏิบัติการ ข้อมูลสารสนเทศ

^๓ พะยอม วงศ์สารศรี, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร: พรานนกการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๓๖.

^๔ ประยุทธ์ เจริญสวัสดิ์, การบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร: กรมพลศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๐), หน้า ๓.

^๕ สัมพันธ์ ภูไพบูลย์, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร: พิทักษ์อักษร, ๒๕๔๒), หน้า ๑๖.

^๖ Charles Handy. *Understanding Organization*. (England: Glays Ltd, 1993), p. 5.

^๗ Koontz Harold D. and Cyril O'Donnell, *Principles of Management : An Analysis of Managerial Functions*, (New York: MC Graw – Hill, 1972) p. 43.

เป็นต้น ที่มีการบรรลุผลถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล^๘ เป็นศิลปะของผู้บริหารในการจัดระบบการทำงานโดยใช้คนและทรัพยากรต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ^๙ เป็นศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ของ องค์การและนอกองค์การ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบที่สำคัญ (๑) การจัดการเป็นศิลปะในการใช้คนทำงาน (๒) การจัดการต้องอาศัย ปัจจัย พื้นฐาน คือ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ (๓) การจัดการเป็นการดำเนินงานของกลุ่มคน^{๑๐} เป็นกระบวนการในการดำเนินงานที่จะทำให้องค์การบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีวิธีการหรือกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการดำเนินงาน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ที่จะให้การดำเนินงานบรรลุถึงสัมฤทธิ์ผลได้^{๑๑} ในปัจจุบันมีคำศัพท์ที่ใช้คู่กันสองคำ คือ การบริหาร (Administration) และ การจัดการ (Management) ทั้งสองคำมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่นิยมใช้ต่างสถานการณ์กันกล่าวคือ “การบริหาร” มักใช้กับการบริหารกิจการสาธารณะ หรือการบริหารราชการ ส่วนคำว่า “การจัดการ” มักใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชน เนื่องจากการศึกษาเป็นกิจการที่มุ่งประโยชน์สาธารณะและจัดเป็นส่วนหนึ่งของราชการ เราจึงใช้คำว่าการบริหารการศึกษา ซึ่งการบริหารหมายถึง บริการประเภทหนึ่งที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลร่วมกันทำภารกิจได้บรรลุตามเป้าหมาย^{๑๒}

จากข้อมูลเชิงวิชาการที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ว่า การจัดการ หมายถึง ศิลปะในการใช้ทรัพยากรขององค์การและนอกองค์การ โดยมีวิธีการหรือกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจ การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๑.๓ ลักษณะการบริหารจัดการ

ลักษณะของการบริหารนั้น จัดได้ว่าเป็นศิลปะในการใช้บุคคลอื่นร่วมกับปัจจัยในการจัดการเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์และสนองตอบความคาดหวังและจัดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานการบริหาร เป็นการทำงานที่บุคคลากรหรือกลุ่มคนดำเนินงานให้สำเร็จเป้าหมายขององค์การเป็นกิจกรรมชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นในการทำงานทั้ง

^๘ Griffin, Ricky W., **Management**, 6th ed., (Boston, MA: Houghton Mifflin Company, 1999), p. 7.

^๙ Pearce, John A. and Robinson, **Richard B. Jr. Management**, (New York: Random House, 1989), p. 4.

^{๑๐} สมคิด บางโม, **หลักการจัดการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, ๒๕๓๙), หน้า ๒๙.

^{๑๑} สุรพล สุยะพรหม และคณะ, **พื้นฐานทางการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๓.

^{๑๒} กมล ภูประเสริฐ และคณะ, **การบริหารและการจัดการวัดผลและประเมินผลการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: สุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๕), หน้า ๕.

หน่วยงานของรัฐและองค์การทางธุรกิจที่ทำงานต่าง ๆ ในกระบวนการจะได้รับผลมากขึ้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่ร่วมกันทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรืออาจกล่าวสั้น ๆ ว่า การบริหารหมายถึง การที่องค์การใช้คนและวัสดุในการไปให้ถึงความต้องการที่กำหนดไว้^{๑๓} ซึ่งหมายถึงการทำงานสิ่งหนึ่งสิ่งใดของคนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มุ่งถึงความสำเร็จร่วมกันโดยยึดหลักประหยัด และประสิทธิภาพ และความสำเร็จนั้นจะต้องเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการหรือผลงานนั้น การบริหารงานเป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์^{๑๔} การบริหารจึงเป็นเรื่องสำคัญที่กำหนดการดำเนินการในการแสวงหาความรู้อย่างมีเป้าหมาย ดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลายได้แก่คน เงิน วัสดุ สิ่งของเป็นอุปกรณ์การบริหารนั้น กระบวนการวางแผนการจัดองค์การการดำเนินงาน และการควบคุมเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายการบำรุงรักษาองค์การให้อยู่รอด และป้องกันองค์การจากสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่าการบริหารมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์กล่าวคือการบริหารจัดการเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปเพราะมีองค์ประกอบของความรู้ (Knowledge) มีหลักเกณฑ์ (Principle) และทฤษฎี (Theory) ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์เป็นศาสตร์ทางสังคมซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกันกับวิชาจิตวิทยาสังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ส่วนในทางปฏิบัตินั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะนำความรู้หลักการ และทฤษฎีไปปรับหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นเรื่องศิลปะดังนั้นนักบริหารที่เก่งต้องมีศาสตร์ และศิลปะเป็นศิลปะเพื่อความชำนาญที่ถูกนำมาใช้โดยเชื่อมโยงองค์ประกอบ ๖M's เข้าด้วยกัน ได้แก่ Manpower, Materials, Money, Methods, Machines และ Morale เพื่อกำหนด และบรรลุเป้าหมายขององค์การ^{๑๕} การบริหาร เป็นการจัดการอย่างมีระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล และยังเสนอ “การบริหาร” และ “การจัดการ” นั้นบางครั้งอาจให้แทนกันได้เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ห้วงผลขั้นสุดท้ายอย่างเดียวกันคือความสำเร็จของงาน “การบริหาร” ใช้มากในการบริหารรัฐกิจส่วน “การจัดการ” ใช้มากในทางธุรกิจหรืออาจกล่าวว่า “การบริหาร” มุ่งเน้นที่การกำหนดนโยบาย และการวางแผนส่วน “การจัดการ” เป็นการนำเอานโยบาย และแผนไปดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้^{๑๖} การบริหารงานไม่ว่าจะเป็นรูปแบบผู้นำโครงสร้างระบบราชการ และหน้าที่ของผู้บริหารในองค์การแห่งหนึ่งสามารถนำมาประยุกต์ไปใช้กับองค์การเรียกว่าวิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) อย่างไรก็ตามผู้บริหารในแต่ละองค์การจะเผชิญกับสถานการณ์เฉพาะที่มีเอกลักษณ์ของตัวเองไม่มีหลักสากลใดที่สามารถใช้ได้กับทุกปัญหาผู้บริหารต้องศึกษาการบริหารโดยมีประสบการณ์จากกรณีศึกษา (Case Study) จำนวนมาก

^{๑๓} สัมพันธ์ ภูโพบูลย์, องค์การและการจัดการ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: พิชัยอักษร, ๒๕๕๒), หน้า ๑๖.

^{๑๔} อรุณ รักธรรม, หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๗), หน้า ๑๘.

^{๑๕} เด่น ชะเนติยง, การบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๕๓), หน้า ๕๒.

^{๑๖} ทองหล่อ เดชไทย, หน่วยที่ ๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสาธารณสุข, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๕), หน้า ๕.

และวิเคราะห์ว่าวิธีการใดที่สามารถใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ^{๑๗} ทั้งนี้ยังมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) เป็นแนวทางการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดการวางแผนและการตัดสินใจในงานต่าง ๆ ที่เขามีส่วนรับผิดชอบอยู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของมีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กรใดที่ใช้นโยบายการบริหารแบบนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารเห็นความสำคัญของพนักงานที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีมีความภูมิใจ และรับผิดชอบต่องานอย่างเต็มที่ซึ่งเป็นการจูงใจในการทำงานที่ดีวิธีหนึ่ง^{๑๘}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการนั้นมีลักษณะเป็นศาสตร์ เพราะอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารที่จะนำความรู้ หลักการ และทฤษฎีไปปรับหรือประยุกต์ใช้ในการบริหาร กำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์ และเป็นศิลป์ เพราะใช้ความชำนาญในการจัดการทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมในการใช้บุคคลอื่นร่วมกับปัจจัยในการจัดการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๔ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จมี ๕ ประการ ตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้ คือ

๑. P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

๒. O คือ Organizing หมายถึง การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิก และสายบังคับบัญชาภายในองค์กรมีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

๓. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากรเป็นการสรรหาบุคลากรใหม่การพัฒนาบุคลากร และการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

๔. D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการเป็นการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผนผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และต้องมีภาวะผู้นำ

๕. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร^{๑๙}

การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ นโยบาย โครงสร้าง และวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลในอนาคต ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการ

^{๑๗} สมยศ นาวิการ, การบริหารตามสถานการณ์, (กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, ๒๕๕๕), หน้า ๔๙.

^{๑๘} สุพิณ เกษาคุปต์, การจัดการปฏิบัติงาน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๔), หน้า ๙๒-๙๓.

^{๑๙} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต), พุทธวิธีในการบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓-๕.

พยากรณ์เหตุการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งต้องมีการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความแม่นยำในการคาดคะเนผลที่จะได้รับ ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

การจัดองค์กร (Organizing) เป็นการกำหนดรูปแบบโครงสร้างขององค์กร จัดระบบระเบียบการทำงานขององค์กร เพื่อให้เกิดความสะดวกในการมอบหมายงาน หรือการสั่งการ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงานอย่างชัดเจนเพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานที่ซ้ำซ้อน

งานบุคลากร (Staffing) เป็นการจัดการเกี่ยวกับบุคคล นับตั้งแต่การสรรหา คัดเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงาน การดูแลบำรุงรักษา การแต่งตั้ง โยกย้าย การพัฒนา จนกระทั่งพ้นไปจากการปฏิบัติงาน นับว่าเป็นกระบวนการบริหารจัดการทั้งหมดเกี่ยวกับคน หรือ บุคลากร ที่จะสามารถปฏิบัติงานให้กับองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

การอำนวยการ (Directing) การอำนวยการ หรือการสั่งการ เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้ความสามารถชักจูงบุคลากรให้ ปฏิบัติงานและมีความกระตือรือร้นในการที่จะทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้องค์กรสามารถทำงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และใช้ศิลปะในการบังคับบัญชา

การกำกับดูแล (Controlling) เป็นการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้หรือไม่ การทำงานเป็นไปตามมาตรฐานที่องค์กรกำหนดหรือไม่ มีข้อบกพร่องอย่างไรเพื่อนำไปสู่การทำการแก้ไข การควบคุมอาจตรวจสอบจากการใช้งบประมาณ การตรวจงาน การรายงานผลการปฏิบัติงาน หรือการประเมินผลการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การบริหารซึ่งเป็นวิธีการทำงานโดยอาศัยผู้อื่นจึงมีความจำเป็นต้องใช้ทฤษฎีต่างๆ มาสนับสนุน เช่น การวางแผน การจัดองค์กร งานบุคลากร การอำนวยการ และการกำกับดูแล รวมทั้งการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงาน โดยการให้รางวัล เป็นขวัญกำลังใจสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีต่อการดำเนินงาน ทั้งนี้ การบริหารงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาถึงพฤติกรรมธรรมชาติของคนงานว่า ชอบทำงานหรือเต็มใจทำงาน ขาดความรับผิดชอบไม่กระตือรือร้นหรือมีความรับผิดชอบ และสามารถบังคับบัญชา ควบคุมได้ การดำเนินงานขององค์กรจึงจะประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโครงการ

๒.๒.๑ ความหมายของโครงการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า โครงการ ไว้หลากหลายดังนี้

โครงการ หมายถึง แผนงานที่ประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ อัตลักษณ์ ระยะเวลา รายละเอียด ทรัพยากร มีเจ้าของ หรือมีผู้ให้การสนับสนุนโครงการ ขอบเขตของงาน การเงิน และ

ความไม่แน่นอน^{๒๐} เป็นแผนงานที่จัดทำขึ้นอย่างมีระบบ โดยประกอบด้วย กิจกรรมย่อยหลายกิจกรรมที่ต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินงาน และคาดหวังที่จะได้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า แผนงานนี้จะต้องมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดในการดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีพื้นที่ในการดำเนินงาน เพื่อให้บริการและสนองความต้องการของกลุ่มบุคคลในพื้นที่นั้น และมีบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินงาน^{๒๑} เป็นกิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการ หรือเพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทน กิจกรรมหรืองานโครงการมีลักษณะเป็นหน่วยอิสระหน่วยหนึ่ง ที่สามารถทำการวิเคราะห์ วางแผน และบริหารงานได้ พร้อมทั้งมีลักษณะแจ้งชัดถึงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เมื่อวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวังสำเร็จเสร็จสิ้นลงโครงการจึงเกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดสรรทรัพยากร และแผนปฏิบัติการอย่างมีระเบียบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึง แหล่งที่ตั้งของโครงการ ช่วงระยะเวลาของโครงการ การผลิต การลงทุนผลตอบแทน และรวมตลอดถึงการจัดรูปองค์กรและการบริหารโครงการ เป็นต้น^{๒๒} การดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่ได้จัดทำขึ้น โดยแต่ละกิจกรรมจะมีวันเริ่มต้นและสิ้นสุด เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ภายใต้ระยะเวลา แหล่งทรัพยากร และงบประมาณที่กำหนดไว้^{๒๓} กลุ่มของกิจกรรมที่สัมพันธ์กันซึ่งเป็นความพยายามจัดกิจกรรมที่มีลักษณะพิเศษอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างฉลาดที่สุดในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้^{๒๔} ความพยายาม (การกระทำ) ชั่วคราวที่ใช้เพื่อสร้างผลิตผล บริการหรือผลลัพธ์ที่มีลักษณะพิเศษ ไม่เหมือนใคร คือมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีเอกลักษณ์ของตนเอง มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด พัฒนาโดยวิธีการค่อยเป็นค่อยไป มีเจ้าของ ผู้ให้การสนับสนุนหรือมีผู้เกี่ยวข้องหลายกลุ่ม ใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหลายหน่วยงาน และมีความไม่แน่นอน^{๒๕}

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า โครงการ หมายถึง กิจกรรมหรืองานที่ได้จัดทำขึ้น ซึ่งมีลักษณะพิเศษเป็นระบบกว่ากิจกรรมทั่วไป โดยแต่ละกิจกรรมจะมีกำหนดวันและเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด แหล่งทรัพยากรบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบ

^{๒๐} พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ดร., **การจัดการโครงการขั้นสูง**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๕.

^{๒๑} ประชุม รอดประเสริฐ, **การบริหารโครงการ**, (กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์, ๒๕๒๙), หน้า ๕.

^{๒๒} ประสิทธิ์ ตงยิ่งศิริ, **การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๔๕), หน้า ๑๗.

^{๒๓} กิตติ ภักดีวัฒนะกุล และพินดา พานิชกุล, **การวิเคราะห์และออกแบบระบบ (Systems Analysis and Design)**, (กรุงเทพมหานคร: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์, ๒๕๕๑), หน้า ๔๒๒.

^{๒๔} มยุรี อนุมานราชธน, **การบริหารโครงการ**, (กรุงเทพมหานคร: คูมายเบส, ๒๕๕๑), หน้า ๖.

^{๒๕} วราภรณ์ จิรชีพพัฒนา, **การบริหารโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ**, (กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมและพัฒนาเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๑), หน้า ๑-๒.

และงบประมาณอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุดในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

๒.๒.๒ ความหมายของการบริหารโครงการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารโครงการ ไว้หลากหลายดังนี้ การบริหารโครงการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของโครงการซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือการวางแผนการปฏิบัติ และการประเมินผล^{๒๖} เป็นหลักการนำความรู้ไปใช้ในการวางแผน จัดระเบียบ รับประกัน จัดการ ชี้นำ และควบคุมทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้โครงการบรรลุเป้าประสงค์ การจัดการโครงการ เป็นศาสตร์ในการอำนวยความสะดวกที่ผสมผสานการใช้ทรัพยากรมนุษย์และวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ตลอดระยะโครงการโดยอาศัยหลักวิชาการเทคนิคสมัยใหม่ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทั้งด้านขอบเขตของงาน ภายใต้งบค่าใช้จ่ายที่ประมาณการ ในระยะเวลาที่กำหนดพร้อมด้วยคุณภาพและทำให้ผู้ร่วมงานพึงพอใจ^{๒๗} เป็นการบูรณาการหลักการจัดการเพื่อกำหนดกิจกรรมและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้จัดการจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการจัดการเป็นอย่างดี^{๒๘} เป็นการจัดการใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่อย่างเหมาะสมและสมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้^{๒๙} เป็นการทำหน้าที่ต่างๆ ทางด้านบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุมการใช้ทรัพยากรของโครงการ เพื่อให้โครงการดำเนินไปได้ และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้^{๓๐} เป็นกระบวนการในการดำเนินกิจกรรมด้วยวิธีการใหม่ๆ ที่แตกต่างกันจากการบริหารงานประจำและการบริหารทั่วไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายใต้กรอบด้านงบประมาณและเวลา^{๓๑}

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การบริหารโครงการ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมหรืองานที่ได้จัดทำขึ้น ซึ่งมีลักษณะพิเศษเป็นระบบกว่ากิจกรรมทั่วไป โดยแต่ละกิจกรรมจะมีกำหนดวันและเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด แหล่งทรัพยากรบุคคลหรือ

^{๒๖} สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, การประเมินโครงการ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ๒๕๓๑), หน้า ๒๓.

^{๒๗} พระมหากฤษฎา กิตติโสภณ, ดร., การจัดการโครงการขั้นสูง, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๗.

^{๒๘} สมบัติ อารังธัญวงศ์, นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ, (กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม, ๒๕๔๔), หน้า ๘-๙.

^{๒๙} วิสูตร จิระดาเกิง, การบริหารโครงการ (Project Management), (กรุงเทพมหานคร: วรณกวี, ๒๕๔๓), หน้า ๕.

^{๓๐} รัตนา สายคณิต, การบริหารโครงการ: แนวทางสู่ความสำเร็จ, (กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๓๔.

^{๓๑} มยุรี อนุมานราชธน, การบริหารโครงการ, (กรุงเทพมหานคร: คูมายเบส, ๒๕๕๑), หน้า ๖.

หน่วยงานรับผิดชอบ และงบประมาณอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุดในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

๒.๒.๓ ทฤษฎีการบริหารโครงการ

ทฤษฎีการจัดการโครงการ

Harold Kerzner (ฮาลโรลด์ เคิร์ชเนอร์) อธิบายว่า การจัดการโครงการเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนโครงการ การปฏิบัติตามโครงการและการติดตามโครงการหรือเป็นกระบวนการวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organizing) การสั่งการ (directing) และการควบคุม (controlling) การใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะด้านตามที่กำหนดไว้^{๓๒}

ในกระบวนการจัดการโครงการที่สมบูรณ์หรือเต็มระบบนั้นจะประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่เนื่องกันดังนี้

๑. การที่เริ่มโครงการ (Project initiation) เป็นการเริ่มต้นในการจัดทำโครงการตามกรอบนโยบายปัญหา และความต้องการขององค์กร โดยจัดทำเป็นร่างหรือข้อเสนอโครงการ(Project proposal) นำเสนอผู้บริหารระดับสูงพิจารณา

๒. การวางแผนโครงการ (Project planning) เป็นการกำหนดกิจกรรมย่อยต่างๆ และเป้าหมายทางด้านปริมาณและคุณภาพของกิจกรรมย่อยนั้นๆ กำหนดค่าใช้จ่าย ระยะเวลาดำเนินการ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้จัดการโครงการและทีมงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการ

๓. การวิเคราะห์โครงการ (Project analysis) และการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ(Project feasibility study) เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการในด้านเทคนิคหรือวิชาการ (Technical analysis) ด้านสังคม (Social analysis) ด้านสถาบัน (Institutional analysis) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental analysis) และด้านเศรษฐกิจและการเงิน (Economic and financial analysis) จากการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวจะช่วยให้มองเห็นเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละกิจกรรมของโครงการชัดเจนยิ่งขึ้นและสามารถตัดสินใจเพื่อดำเนินโครงการได้อย่างมั่นใจโดยมีความเสี่ยงหรือข้อผิดพลาดน้อย

๔. การปฏิบัติตามโครงการ (Project implementation) เป็นการดำเนินการตามแผนโครงการที่กำหนดไว้หรือนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ

๕. การควบคุมโครงการ ซึ่งประกอบด้วย

๕.๑ การติดตามโครงการ (Project monitoring) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลของโครงการ กิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การติดตามความก้าวหน้า การเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ปรากฏจริงกับผลลัพธ์ที่คาดหวัง การวิเคราะห์ผลกระทบ และการปรับปรุงโครงการ

^{๓๒} Herold Kerzner, Project Management : A Systems Approach in Planning Scheduling in Controlling, 6th ed.,(Canada : John Wiley & Sons, lns., 1998), pp 2-5. อ้างใน ทวีปศิริศรี, รศ.ดร., การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), ๒๕๔๔), หน้า ๕๒.

๕.๒ การประเมินโครงการ (Project Evaluation) เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนผลสัมฤทธิ์โดยรวมของโครงการหรือแผนงาน เพื่อการปรับปรุงโครงการหรือตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ (ยุติหรือยุบเลิกโครงการ หรือขยายโครงการ)

๖. การยุติโครงการ เป็นขั้นตอนที่การดำเนินการของโครงการสิ้นสุดลงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยผู้จัดการโครงการจะต้องรายงานผลการดำเนินงานโครงการต่อผู้บริหารระดับสูงหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจ (Project Decision-Maker) เพื่อทราบผลการปฏิบัติงานโครงการว่า ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ซึ่งถือว่าเป็นการสิ้นสุดการปฏิบัติงานสำหรับโครงการนี้

Robert D. Austin (อัสตินโรเบิร์ต ดี) กล่าวว่า โครงการนั้นมีทุกรูปแบบและทุกขนาด ตั้งแต่การก่อสร้างสถานีวิจัยไปจนถึงการติดตั้งระบบสารสนเทศใหม่ อย่างไรก็ตาม ส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดโครงการต่างๆ นั้นกลับไม่แตกต่างกันเลย ไม่ว่าจะเป็นโครงการประเภทใด ส่วนประกอบเหล่านั้นล้วนอยู่ภายในกระบวนการที่มี ๔ ขั้นตอนคือ^{๓๓}

- ๑) การกำหนดและจัดตั้งโครงการ
- ๒) การวางแผนโครงการ
- ๓) การบริหารการดำเนินโครงการ
- ๔) การปิดโครงการ

Baum (บัม) ได้อธิบายวงจรการวางแผนโครงการจากมุมมองของธนาคารโลกว่าประกอบไปด้วย ๖ ขั้นตอนดังนี้^{๓๔}

- ๑) การกำหนดโครงการ
- ๒) การจัดเตรียมโครงการ
- ๓) การประเมิน
- ๔) การเจรจาต่อรอง
- ๕) การปฏิบัติตามโครงการและการนิเทศงาน
- ๖) การประเมินผล

Rondinelli (รอนดินลลี่) ได้แบ่งขั้นตอนของวงจรการวางแผนโครงการออกเป็น ๑๒ ขั้นตอน ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้เห็นวงจรการวางแผนและบริหารโครงการ แล้วเรียกลำดับขั้นตอนดังกล่าวว่า “วงจรการวางแผนและการจัดการโครงการ Project planning and Management Cycle” ซึ่งมีขั้นตอนของวงจรการวางแผนโครงการดังกล่าวจะมีดังนี้^{๓๕}

^{๓๓} Robert D. Austin, “Managing Projects Large and Small”, แปลโดยคมสัน ขจรชีพพันธุ์งาม, **การบริหารโครงการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๒๒

^{๓๔} Baum, Warren C., “The Project Cycle”, Finance and Development, Vol. 15, No. 4, 1978, อ้างอิงใน ประสิทธิ์ ตงยิ่งศิริ, **การวางแผนและวิเคราะห์โครงการ Project Planning and Analysis**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๕), หน้า ๔๑-๔๕

^{๓๕} Rondinelli, Dennis A, **Planning Development Projects**, (Pennsylvania: Dewden, Hetchison & Ross, 1977), อ้างอิงใน ประสิทธิ์ ตงยิ่งศิริ, **การวางแผนและวิเคราะห์โครงการ Project Planning and Analysis**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๕), หน้า ๔๕-๔๖.

- ๑) การกำหนดและนิยามโครงการ (Project Identification and Definition)
- ๒) การร่างโครงการ การตระเตรียม และการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ (Project Formulation, Preparation Feasibility Analysis)
- ๓) การออกแบบโครงการ (Project Design)
- ๔) การประเมินโครงการ (Project Appraisal)
- ๕) การคัดเลือกโครงการ การเจรจาต่อรอง และการอนุมัติโครงการ (Project Selection and Approval)
- ๖) การจัดกิจกรรมและหน่วยงานโครงการ (Project activation and Organization)
- ๗) การดำเนินโครงการไปปฏิบัติและการดำเนินงาน (Project Implementation and Operation)
- ๘) การนิเทศ การติดตาม และการควบคุมโครงการ (Project Supervision, Monitoring and Control)
- ๙) การสิ้นสุดโครงการ (Project Completion or Termination)
- ๑๐) การโอนเงินมาสู่การบริหารตามปกติ (Output Diffusion and Transition to Normal Administration)
- ๑๑) การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation)
- ๑๒) การวิเคราะห์การติดตามและการดำเนินการ (Follow - Up Analysis and Action)

Good Man and love (กู๊ดแมน แอนด์ เลฟ) กล่าวถึงภาพรวมของการวางแผนและการจัดการโครงการแบบบูรณาการ (Integrated Project Planning and Management Cycle หรือมีชื่อย่อว่า IPPMC) ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอนหลักๆ ดังนี้^{๓๖}

- ขั้นตอนที่ ๑ การวางแผน การประเมิน และการจัดกิจกรรมโครงการ
- ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือก การอนุมัติ และการจัดกิจกรรมโครงการ
- ขั้นตอนที่ ๓ การปฏิบัติ การควบคุม และการส่งมอบงาน
- ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไข

ภายใต้ขั้นตอนทั้ง ๔ ดังกล่าวในแต่ละขั้นตอนยังประกอบไปด้วยภารกิจหลักๆ ที่ต้องปฏิบัติรวมทั้งสิ้น ๑๐ ภารกิจด้วยกัน ดังนั้นวงจรการวางแผนโครงการตามแนวคิดของ **Good Man and love (กู๊ดแมน แอนด์ เลฟ)** จึงประกอบไปด้วย ๑๐ ขั้นตอนดังนี้

- ๑) การกำหนดและการร่างโครงการ (Identification and Formulation)
- ๒) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ และการประเมินโครงการ (Feasibility Analysis and Official Appraisal)

^{๓๖} Goodmen, Louis J, and Love, R.N. Project planning and Management, (New York: Pergamom Press, 1980), อ้างใน ประสิทธิ์ ตั้งยั้งศิริ, การวางแผนและวิเคราะห์โครงการ Project Planning and Analysis, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๕), หน้า ๔๖-๔๗

- ๓) การออกแบบโครงการ (Design)
- ๔) การคัดเลือกและการอนุมัติโครงการ (Selection and Approval)
- ๕) การจัดกิจกรรมโครงการ (Activation)
- ๖) การนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation)
- ๗) การนิเทศและควบคุม (Super Vision and control)
- ๘) การสิ้นสุดโครงการและการส่งมอบงาน (Compression and Handover)
- ๙) การประเมินผลและการติดตาม (Evaluation and Follow - Up)
- ๑๐) การปรับปรุงแก้ไขนโยบายและการวางแผน (Refinement of Policy and Planning)

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ ได้แบ่งขั้นตอนของวงจรการจัดการโครงการออกเป็น ๖ ขั้นตอน คือ^{๓๗}

- ๑) การกำหนดโครงการ (Identification)
- ๒) การจัดเตรียมโครงการ (Design)
- ๓) การประเมินผลและการอนุมัติโครงการ (Appraisal and Approval)
- ๔) การนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation)
- ๕) การดำเนินงานโครงการ (Operation)
- ๖) การประเมินผลโครงการ (Evaluation)

ณรงค์วิทย์ แสนทอง ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT Analysis) มีปัจจัยที่ควรนำมาพิจารณา ๒ ส่วนดังนี้^{๓๘}

ปัจจัยภายใน (Internal Environment Analysis) ได้แก่ S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายในเป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เช่น จุดแข็งด้านส่วนประสม จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล องค์กรจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์ W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายในเป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่างๆ ขององค์กร ซึ่งองค์กรจะต้องหาวิธีในการแก้ไขปัญหานั้น

ปัจจัยภายนอก (External Environment Analysis) ได้แก่ O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาสเป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน ผู้บริหารที่ดีจะต้องแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ และใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้น T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้จริง

^{๓๗} ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ, การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ Project Planning and Analysis, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๕), หน้า ๔๗.

^{๓๘} ณรงค์วิทย์ แสนทอง, การบริหารการเงินของวัดในประเทศไทย. รายงานการวิจัย (คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ; สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๑).

ทวีป ศิริรัศมี ได้กล่าวถึงการนำวิธีการวิเคราะห์ SWOT มาใช้ในการจัดการโครงการ หรือเพื่อการวางแผนกลยุทธ์หรือวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม สิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่^{๓๙}

๑. องค์กรจะต้องกำหนดให้ชัดเจนก่อนว่า องค์กรต้องการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด

๒. องค์กรจะต้องกำหนดองค์ประกอบหรือปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนั้นๆ ให้ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง สอดคล้องกับทฤษฎีหรือหลักวิชาการและสมเหตุสมผล

๓. การระบุจุดแข็งจุดอ่อนต้องกระทำอย่างซื่อสัตย์ตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ หรือสามารถตรวจสอบได้

๔. การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคต้องกระทำในช่วงเท่านั้น (ภายใต้กรอบเงื่อนไขเวลาช่วงหนึ่ง)

๕. องค์กรจะต้องมีข้อมูลรองรับในทุกประเด็นที่พิจารณา

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การบริหารโครงการ หมายถึง กระบวนการในการจัดระบบวงจรการจัดการโครงการซึ่งประกอบไปด้วยการกำหนดและการร่างโครงการ การอนุมัติโครงการ การนำโครงการไปปฏิบัติ การติดตามโครงการ การสิ้นสุดโครงการ และการวิเคราะห์ประเมินผลปรับปรุงแก้ไขโครงการ

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับเบญจศีลหรือศีล ๕

๒.๓.๑ ความเป็นมาแห่งเบญจศีลหรือศีล ๕

เบญจศีลหรือศีล ๕ นั้นมีมาก่อนกาลที่พระพุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นในโลก ตามที่มีเรื่องการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ซึ่งมีเรื่องการสมาทานรักษาศีล ๕ ให้ได้ศึกษาอยู่หลายแห่งในชาดก ผู้วิจัยขอรวบรวมมาพอเป็นตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

พระอรรถกถาจารย์ได้เล่าเรื่องที่พญาเนื่อนิโครธสอนให้พระเจ้ากรุงพาราณสีสมาทานรักษาศีล ๕ ไว้ในนิโครธชาดกว่า พระมหาสัตว์ทูลขอภัยแก่สรรพสัตว์ที่พระราชาอย่างนี้แล้วได้ลุกขึ้นยืนให้พระราชาคงอยู่ในศีล ๕ แล้วแสดงธรรมแก่พระราชาด้วยลีลาของพระพุทธเจ้า^{๔๐}

ในกุกกุชาดก พระโพธิสัตว์ได้แสดงธรรมสอนพระราชาประพฤติธรรมในพระชนกและพระชนนีแล้วทูลว่า ข้าแต่มหाराชจำเดิมแต่นี้ไป พระองค์จงเป็นผู้ไม่ประมาท แล้วให้พระราชาดำรงอยู่ในศีล ๕ จึงได้ถวายคืนเศวตฉัตรแด่พระราชา^{๔๑}

^{๓๙} ทวีป ศิริรัศมี, การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สวก), ๒๕๔๔), หน้า ๘๐ – ๘๑.

^{๔๐} ชุ.ชา.อ. (ไทย) ๓/๑/๒๔๓.

^{๔๑} ชุ.ชา.อ. (ไทย) ๓/๑/๒๔๖.

ในมหาหังสชาดก พระโพธิสัตว์ทูลถวายโอวาทพระราชาว่า ขอพระองค์อย่าได้ทรงประมาท จงเสวยราชสมบัติโดยชอบธรรมเถิดแล้วให้พระราชาประดิษฐานอยู่ในศีล ๕ ประการ^{๔๒}

ในเนมิราชชาดก พระเจ้าเนมิราชโปรดให้สร้างโรงทาน ๕ แห่ง ทรงบริจาคทรัพย์วันละ ๕๐๐,๐๐๐ กหาปณะ ทุกๆ วัน ทรงเบญจศีลเป็นนิจ^{๔๓}

ในวิฐฐาตกพระเจ้าโกรัพยาราชทรงพอพระราชหฤทัยในการทรงสกาท้าวเธอทรงตั้งอยู่ในโอวาทของวิฐฐบัณฑิต ทรงบำเพ็ญทานรักษเบญจศีล (ศีล ๕) และอุโบสถศีล^{๔๔}

จนถึงชาติที่พระโพธิสัตว์ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า พระอรรถกถาจารย์ได้เล่าเรื่องที่พระมารดาของพระโพธิสัตว์รักษาศีล ๕ ไว้ในคัมภีร์ชาดกอรรถกถาว่า ธรรมดาพระพุทธานุญาตยอมไม่โลเลในบุรุษ ไม่เป็นนักเลงสุรา แต่จะเป็นผู้บำเพ็ญบารมีมาตลอดแสนกัป จำเดิมแต่เกิดจะมีศีล ๕ ไม่ขาดเลย และพระเทวีทรงพระนามว่า มหามายา นี้ทรงเป็นเช่นนี้^{๔๕}

พระอรรถกถาจารย์ได้เล่าเรื่องที่พระมารดาของพระพุทธเจ้าต้องเป็นผู้รักษาศีลไว้ในคัมภีร์ทีฆนิกาย มหาวรรคอรรถกถาว่า เมื่อพระพุทธเจ้ายังไม่ทรงอุปติพวกมนุษย์นั้นกระหย่งให้รับศีลในสำนักของพวกดาบสและปริพาชก แม้พระมารดาของพระโพธิสัตว์ของเราในสำนักของพวกดาบสและปริพาชก แม้พระมารดาของพระโพธิสัตว์ของเราทั้งหลายก็ทรงรับศีลในสำนักของฤๅษีกาลเทวิล แต่เมื่อพระโพธิสัตว์เสด็จสู่พระครุฑ ใครๆ อื่นไม่สามารถจะนั่ง ณ บาทมูลได้ แม้นั่งรับศีลบนอาสนะเสมอกันก็เป็นอาการดูหมิ่น เพราะฉะนั้น ท่านจึงกล่าวว่า พระมารดาพระโพธิสัตว์ทรงรับศีลด้วยพระองค์เอง^{๔๖}

จากข้อความที่รวบรวมมานั้น สามารถสรุปได้ว่า การรักษาศีล ๕ นี้มีมาก่อนสมัยพุทธกาล จากเรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏในชาดกจะเห็นได้ว่า ศีล ๕ เป็นองค์ธรรมอย่างหนึ่งที่พระโพธิสัตว์ใช้บำเพ็ญบารมี ที่สำคัญยังทำให้สัพพัตว์ผู้รักษาศีล ๕ ได้เกิดเป็นมนุษย์สามารถสร้างคุณงามความดีได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด เป็นรัฐธรรมนูญชีวิตอย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์นั้นอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและเป็นหลักสากลที่ชาวโลกยึดถือปฏิบัติมาตั้งแต่ก่อนพุทธกาลจนถึงในปัจจุบัน

๒.๓.๒ ความหมายของศีล

ศีล ๕ หมายถึง ศีลที่มนุษย์พึงสมทานรักษามีจำนวน ๕ ข้อ คือ ภาษาทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า นิจศีล ดังข้อความที่พระอรรถกถาจารย์กล่าวไว้ในคัมภีร์อรรถกถาทั้งหลาย เช่น “ผู้สมทานศีล ๕ ที่กำหนดเป็นนิจศีล สมทานศีล ๘ โดยกำหนดเป็นอุโบสถศีลเป็นต้น”^{๔๗}

^{๔๒} พุ.ชา.อ. (ไทย) ๔/๑/๔๔๐.

^{๔๓} พุ.ชา.อ. (ไทย) ๔/๒/๒๔๑.

^{๔๔} พุ.ชา.อ. (ไทย) ๔/๓/๓๕๓.

^{๔๕} พุ.ชา.อ. (ไทย) ๓/๑/๘๓.

^{๔๖} ที. ม.อ. (ไทย) ๒/๑/๑๐๔.

^{๔๗} นิจศีลอุโปสถนียมาทิวเสน ปญจ อฏฐ สีสานี สมทียนตสส” ... พุ.อิตติ.อ. (บาลี) ๓๑๗ (มมร.).

ในพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิเทศ ว่าด้วยศีลและวัตร ได้ให้ความหมายของศีลไว้ ดังนี้

ศีลและวัตรเป็นไฉน ภิกษุในธรรมวินัยนี้เป็นผู้มีศีลสำรวมด้วยความสังวรในพระปาฏิโมกข์ถึงพร้อมด้วยอาจารย์และโคจรอยู่ (มีมารยาททั้งการแสดงออกเคลื่อนไหวไปมาล้วนถูกต้องไม่ละเมิดศีล) เป็นผู้เห็นภัยในโทษทั้งหลาย แม้มีประมาณน้อย สมาทานอยู่ในสิกขาบททั้งหลาย ความสำรวม ความระวัง ความไม่กำลวงในสิกขาบททั้งหลายนั้นเป็นศีล^{๔๘}

ในคัมภีร์ปกรณ์พิเศษชื่อวิสุทธิมรรค พระพุทธโฆสเถระ ได้อธิบายความหมายของศีลไว้ดังนี้

ศีล หมายถึง ธรรมทั้งหลายมีเจตนาเป็นต้น ของบุคคลผู้งดเว้นจากปาณาติบาต เป็นต้น ของบุคคลผู้บำเพ็ญวัตรปฏิบัติอยู่ ดังที่พระธรรมเสนาบติสารีปุตตะกล่าวไว้โดยละเอียดในคัมภีร์ปฏิสัมภิทามรรคว่า เจตนาชื่อว่าศีล เจตสิกชื่อว่าศีล สังวรชื่อว่าศีล การไม่ล่วงละเมิด ชื่อว่า ศีล

ศีลเป็นลักษณะของความปกติ ความทรงอยู่อย่างเรียบร้อย คือ ความเป็นผู้มีกิริยาทางกาย เป็นต้น ไม่เกะกะด้วยอำนาจความสุภาพเรียบร้อย หรือศีลเป็นลักษณะของความรองรับหมายความว่า ภาวะที่รองรับด้วยสามารถเป็นฐานรองรับกุศลธรรมทั้งหลาย^{๔๙}

ปรมัตถโชติกะ มหาอภิมมัตถสังคหฎีกา ปริจเฉทที่ ๕ เล่ม ๒ พระสัทธัมมโชติกะธัมมาจระยะ ได้กล่าวถึงศีลไว้ว่า “ศีล มีหน้าที่รักษากาย วาจา มิให้เป็นไปในทางทุจริต อันเกิดมาจากอกุศลต่าง ๆ เท่านั้น”^{๕๐}

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้แสดงความหมายของศีล ไว้ ดังนี้ “ศีล (สัน) ข้อบัญญัติทางพระพุทธศาสนาที่กำหนดการปฏิบัติกายและวาจา เช่น ศีล ๕ ศีล ๘ การรักษากายวาจา ให้เรียบร้อย เป็นธรรมข้อ ๑ ในทศพิธราชธรรม”^{๕๑} ความประพฤตินี้ที่พึงมาทางกายและวาจา การรักษากายและวาจาให้เรียบร้อย ข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกาย วาจา ให้ตั้งอยู่ในความดีงาม การรักษาปกติตามระเบียบวินัย ปกติมารยาทที่สะอาดปราศจากโทษ ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว ข้อปฏิบัติในการฝึกหัดกาย วาจาให้ดียิ่งขึ้น ความสุจริตทางกาย วาจา และอาชีพ^{๕๒} ศีลเป็นคำที่มีความหมายกว้างและลึกซึ้งมองได้หลายแง่หลายระดับ ศีลมิใช่หมายถึงเพียงความประพฤตินี้ที่พึงมา สุจริตทางกายและวาจาเท่านั้น แต่หมายถึงอาชีพะสุจริต สาระของศีลอยู่ที่เจตนา ได้แก่ ไม่คิด

^{๔๘} ขุ.ม.(ไทย) ๒๙/๘๑/๖๐.

^{๔๙} พระพุทธโฆสเถระ, คัมภีร์วิสุทธิมรรค, แปลโดย สมเด็จพระพุทธปาโมกข์ (อาจ อาสภมหาเถร), (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธนาพร, ๒๕๔๘), หน้า ๙-๑๑.

^{๕๐} พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจระยะ, ปรมัตถโชติกะ มหาอภิมมัตถสังคหฎีกา ปริจเฉทที่ ๕ เล่ม ๒, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสัทธัมมโชติกะ, ๒๕๕๑), หน้า ๑๙๒.

^{๕๑} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖), หน้า ๑๑๐๓.

^{๕๒} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๑๗๔.

ล่องละเมิด ศิลจึงหมายถึงการไม่เจตนาละเมิดระเบียบวินัย หรือการไม่เจตนาล่องเบียดเบียนผู้อื่น ถ้า มองอาการหรือการกระทำ ศิลคือความไม่ละเมิดและการไม่เบียดเบียน มองอีกด้านหนึ่งศิลปะอยู่ที่ความ สำรวมระวัง กล่าวคือ การสำรวมระวัง การปิดกั้นหลักเว้นไม่ให้ความชั่วเกิดขึ้นนั่นเองเป็นศิลปะ และถ้า มองให้ลึกที่สุด สภาพจิตของผู้ไม่คิดจะละเมิด ไม่คิดจะเบียดเบียนใครนั่นแหละ คือ ตัวศิลปะ^{๕๓}

๒.๓.๓ ความสำคัญของการมีศิลปะ ๕

เมื่อพิจารณาจากความหมายของศิลปะ ทำให้พบว่า ศิลนับเป็นหลักการสำคัญ ทั้งในระดับ ปัจเจกบุคคลและระดับสังคม ตั้งแต่ในระดับพื้นฐานที่เป็นการละเว้นจากการเบียดเบียนกันและกันจน ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของสังคม กระทั่งศิลปะเป็นหลักการสำคัญที่จะส่งเสริมให้บุคคลสามารถ พัฒนาตนเองได้จนถึงระดับสูงสุด ทำให้สามารถสรุปความสำคัญของศิลปะได้ ดังนี้

๑. ศิลเป็นเบื้องต้นของไตรสิกขา

ความสำคัญของศิลปะในแง่นี้ ดังพระพุทธพจน์ที่แสดงไว้ในจุฬเวทลลสูตรว่า “สีลปริภาวิโต สมามิ มหปฺพล โหติ มหานิสฺสึ แปลว่า สมามิอันอบรมแล้ว ย่อมมีผลใหญ่ มีอานิสงส์ใหญ่สมา อริยมรรค อันเป็นทางนำไปสู่การบรรลุธรรมสูงสุดก็เริ่มโดยมีศิลปะเป็นเบื้องต้น”^{๕๔} ศิลจึงชื่อว่าเป็น เบื้องต้นแห่งไตรสิกขา เพราะปัญญาอบรมเจริญขึ้นจากสมาธิที่สมบูรณ์ และสมาธิอบรมเจริญขึ้นจากศิลปะ ที่สมบูรณ์เช่นกัน

๒. ศิลเป็นเบื้องต้นแห่งพระพุทธศาสนา

ความสำคัญของศิลปะในแง่นี้ ดังแสดงในคัมภีร์วิสุทธิมรรคว่า “ความงามในเบื้องต้นแห่งพระ ศาสนาทรงประกาศด้วยศิลปะ ศิลชื่อว่าเป็นเบื้องต้นแห่งพระศาสนา เพราะพระบาลีว่า กิเอะไรเป็น เบื้องต้นแห่งกุศลธรรมทั้งหลาย ศิลอันบริสุทธิดด้วยดีเป็นเบื้องต้น”^{๕๕} ศิลจึงชื่อว่าเป็นเบื้องต้นแห่ง พระพุทธศาสนา เพราะศิลปะที่บุคคลรักษาดีแล้ว ย่อมเป็นเบื้องต้นแห่งกุศลธรรมทั้งหลายที่จะเจริญอก งามสืบต่อไป

๓. ศิลเป็นเครื่องมือละกิเลส

ความสำคัญของศิลปะในแง่นี้ ดังแสดงในพระบาลีพุทธภาษิต พระพุทธองค์ทรงตรัสแก่ภิกษุ วัชชีบุตร ผู้ไม่อาจปฏิบัติตามสิกขาบท ๑๕๐ ที่สำคัญ ๆ (พระปาฏิโมกข์) จึงทรงสอนให้ปฏิบัติโดย หลักสิกขาบท ๓ ซึ่งง่ายแก่การจดจำมากกว่า ดังนี้ “ภิกษุทั้งหลาย เมื่อใดแล เธอจักศึกษาศิลปะอัน ยิ่งใหญ่บ้าง ทั้งจิตอันยิ่งบ้าง เมื่อนั้นเธอผู้กำลังจะศึกษาในศิลปะอันยิ่ง จิตอันยิ่งและปัญญาอันยิ่งอยู่จัก ละระคะ โทสะ โมหะได้ เพราะการละระคะ โทสะ โมหะ ได้นั้นเอง เธอจักไม่กระทำการอันที่เป็นอกุศล

^{๕๓} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมมิก จำกัด, ๒๕๔๙), หน้า ๗๖๗.

^{๕๔} ม.ม. (ไทย) ๑๒/๕๐๘/๓๘๙.

^{๕๕} พระพุทธโฆสเถระ, คัมภีร์วิสุทธิมรรค, แปลโดย สมเด็จพระพุทธปาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร), หน้า ๖-๗.

และจักไม่เสพลสิ่งที่เป็นบาปโดยแท้”^{๕๖} ศิลจึงเชื่อว่าเป็นเครื่องมือโลหะ เพราะการรักษาศิลปะเป็นการเว้นจากการเบียดเบียน อันทำให้ราคะ โทสะ โมหะ เบาบางลง จนสามารถ โลหะโลหะเหล่านี้ได้หมดสิ้น

๔. ศิลย่อมชำระปัญญาให้บริสุทธิ์

ความสำคัญของศิลปะในแง่นี้ ดังคำกล่าวในโศกนันทสูตรว่า “ดูกรพราหมณ์... เปรียบเทียบเหมือนคนล้างมือด้วยมือ ล้างเท้าด้วยเท้าฉันใด ศิลย่อมชำระปัญญาให้บริสุทธิ์ และปัญญาเล่าก็ชำระศิลปะให้บริสุทธิ์เหมือนกัน ศิลอยู่ที่ใดปัญญายูที่นั่น ผู้มีศิลปะก็มีปัญญา ผู้มีปัญญาก็มีศิลปะ”^{๕๗} ศิลจึงเชื่อว่าจะชำระปัญญาให้บริสุทธิ์ เพราะศิลปะเท่านั้นที่ทำให้สามารถล้างพ้นจากอวิชชาก่อให้เกิดปัญญาได้อย่างแท้จริง

๕. ศิลเป็นที่ตั้งและบ่อเกิดแห่งความดี

ความสำคัญของศิลปะในแง่นี้ ดังคำกล่าวของพระสีวลเถระในทวาทสกนิบาต เถรคาถาว่า “ศิลปะเป็นเบื้องต้น เป็นที่ตั้ง เป็นบ่อเกิดแห่งคุณความดีทั้งหลาย เป็นประธานแห่งธรรมทั้งปวง”^{๕๘} ศิลจึงเชื่อว่าเป็นที่ตั้งและบ่อเกิดแห่งความดี เพราะศิลปะย่อมทำให้ละชั่วทั้งปวง ต่อเมื่อปฏิบัติจนเป็นนิสัยย่อมเกิดเมตตา ส่งผลให้สามารถทำความดีได้มากยิ่งขึ้น ศิลจึงเป็นที่ตั้งและบ่อเกิดแห่งความดีทั้งหลาย

๖. ศิลนำไปสู่นิพพาน

ความสำคัญของศิลปะในแง่นี้ ดังคำกล่าวในญาณกถาว่า ศิลเห็นปานนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความไม่เดือดร้อนแห่งจิต เพื่อความปราโมทย์ เพื่อปิติ เพื่อปัสสัทธิ เพื่อโสมนัส เพื่อการเสพลโดยเอื้อเฟื้อ เพื่อความเจริญ เพื่อทำให้มาก เพื่อเป็นเครื่องประดับ เป็นบริวาร เพื่อความบริบูรณ์ ย่อมเป็นไปเพื่อความเบื่อหน่าย เพื่อความคลายกำหนัด เพื่อความดับ ความสงบระงับ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพานโดยส่วนเดียว”^{๕๙} ศิลจึงนำไปสู่นิพพาน เพราะเมื่อทำให้มากแล้วย่อมละทั้งชั่วและดี มุ่งสู่จุดหมายสูงสุดแห่งพระพุทธศาสนา คือ พระนิพพาน

๒.๔.๔ อานิสงส์ของศิลปะ ๕

เบญจศิลปะหรือศิลปะ ๕ เป็นทั้งหลักการพื้นฐานที่มีจุดหมายหมายเพื่อควบคุมความประพฤติและเป็นการปฏิบัติเพื่อฝึกฝนตนเองให้เกิดความเจริญงอกงามยิ่งขึ้น จนถึงจุดหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา จึงทำให้เบญจศิลปะมีอานิสงส์ทั้งในปัจจุบัน เบื้องหน้า กระทั่งประโยชน์สูงสุดแก่ชีวิตของผู้ปฏิบัติ เช่น ทำให้เป็นที่รักที่เคารพของคนทั้งหลายสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างสุขสงบ ไม่ก่อเวรก่อภัยต่อผู้ใด ทำให้เป็นคนสง่างาม มีผิวพรรณผ่องใส ดังที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ ดังนี้

^{๕๖} อด.ติก.(ไทย) ๒๐/๕๒๔/๒๑๙.

^{๕๗} ที.ส.ส.(ไทย) ๙/๑๙๔/๑๒๗.

^{๕๘} ขุ.เถร.(ไทย) ๒๖/๖๑๒/๔๔๕.

^{๕๙} ที.ส.ส.(ไทย) ๙/๑๙๓/๑๒๗.

ภิกษุทั้งหลาย บุคคลประกอบด้วยธรรม ๕ ประการ ย่อมดำรงอยู่ในสวรรค์ เหมือนได้รับ
อัญเชิญไปประดิษฐานไว้ ธรรม ๕ ประการ คือ

- ก. เป็นผู้เว้นขาดจากการฆ่าสัตว์
- ข. เป็นผู้เว้นขาดจากการลักทรัพย์
- ค. เป็นผู้เว้นขาดจากการประพฤติดีกในกาม
- ง. เป็นผู้เว้นขาดจากการพูดเท็จ
- จ. เป็นผู้เว้นขาดจากการเสพของมึนเมา คือ สุราและเมรัยอันเป็นเหตุแห่งความ

ประมาท^{๖๐}

ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ละเมิดศีลย่อมก่อให้เกิดโทษภัยในทางตรงกันข้าม ดังที่พระพุทธองค์
ทรงแสดงไว้ ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย บุคคลประกอบด้วยธรรม ๕ ประการ ย่อมดำรงอยู่ในนรก เหมือนถูกนำไป
ฝัง ธรรม ๕ ประการ คือ

- ก. เป็นผู้ฆ่าสัตว์
- ข. เป็นผู้ลักทรัพย์
- ค. เป็นผู้ประพฤติดีกในกาม
- ง. เป็นผู้พูดเท็จ
- จ. เป็นผู้เสพของมึนเมา คือ สุราและเมรัยอันเป็นเหตุแห่งความประมาท^{๖๑}

รวมถึงโทษภัยที่ผู้ละเมิดศีลย่อมได้รับ ดังที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ ดังนี้

ก. บุคคลทุศีลเป็นที่เกลียดชังแห่งเพื่อนพรหมจรรย์ ไม่เป็นที่รักของเทวดาและมนุษย์
บังเกิดความเดือดร้อน มีผิวพรรณหม่นหมอง ทำให้ไทยธรรมของทายกมีผลน้อย บัณฑิตไม่อาจชำระผู้
ทุศีลให้บริสุทธิ์ได้

- ข. ย่อมเสื่อมจากสมบัติทั้ง ๒ คือ สมณสมบัติและคฤหัสถ์สมบัติ
- ค. แม้ว่าจะปฎิญาณตนว่า เป็นภิกษุ ก็ได้เป็นภิกษุแท้จริง ย่อมสะดุ้งอยู่เป็นนิตย์
- ง. ย่อมไม่ควรแก่สังวาสด้วยพรหมจารี แม้จะเป็นพหูสูต ก็ไม่ควรสักการะ
- จ. ย่อมไม่ควรตรัสรู้ธรรมวิเศษ เป็นผู้ไม่มีความปรารถนาในปฏิบัติธรรมและปฏิเวธ

ธรรม^{๖๒}

นอกจากนี้อาจพิจารณาถึงอานิสงค์ของศีลที่จะเกิดขึ้นกับผู้รักษาศีลได้จากคำบอก
อานิสงค์ของศีลที่พระสงฆ์บอกให้ทราบ เมื่อมีการอาราธนาศีลและสมาทานศีล ๕ แล้ว ดังนี้

สีเลนะ สุขะติง ยันติ บุคคลจะไปสู่สุคติได้ก็เพราะศีล

^{๖๐} วจ. ปญจก.(ไทย) ๒๒/๑๔๕/๒๔๒.

^{๖๑} วจ. ปญจก.(ไทย) ๒๒/๑๔๕/๒๔๑-๒๔๒.

^{๖๒} วจ.ปญจก.(ไทย) ๒๒/๒๑๓/๒๒๖-๒๒๗.

สีเลนะ โภคะสัมปะทา บุคคลจะได้โภครัตน์สมบัติได้ก็เพราะศีล

สีเลนะ นิพพุติง ยันติ บุคคลจะดับทุกข์ ความเดือดร้อนจนเข้าถึงพระนิพพานก็เพราะศีล

ตัสมา สีลัง วิโสธะเย จงพากันทำศีลให้บริสุทธิ์ แล้วจะมีความสุขตลอดไป^{๖๓}

ซึ่งพรในความหมายนี้ เป็นความหมายที่อนุโลมตามอย่างภาษาไทย ส่วนในภาษาบาลี เรียกว่า ธรรมอันน่าปรารถนา ซึ่งจะบรรลุได้ด้วยกรรมคือ การกระทำที่ดีอันเป็นบุญ ดังนี้

ก. อายุ คือ พลังที่หล่อเลี้ยงทรงชีวิตให้สืบทอดอยู่ได้ยาวนาน ได้แก่ อิทธิบาท ๔

ข. วรณะ คือ ความงามเฝ้าอิมผองใส่น่าเจริญตาเจริญใจ ได้แก่ ศีล

ค. สุขะ คือ ความสุข ได้แก่ ฌาน ๔

ง. โภคะ คือ ความพร้อมด้วยทรัพย์สินสมบัติและอุปกรณ์ต่าง ๆ อันอำนวยความสะดวกความสะดวกสบาย ได้แก่ อัมปมัญญา หรือพรหมวิหาร ๔

จ. พละ คือ กำลังแรงความเข้มแข็งที่ทำให้เข้มขจัดได้แม้แต่กำลังแห่งมาร ทำให้สามารถดำเนินชีวิตที่ติงามปลอดโปร่งเป็นสุข บำเพ็ญกิจด้วยบริสุทธิ์และเต็มที่ ไม่มีกิเลสหรือความทุกข์ใด ๆ จะสามารถบีบคั้นครอบงำ ได้แก่ วิมุตติ ความหลุดพ้น หมดสิ้นอาสวะหรืออรหัตผล^{๖๔}

ฉะนั้น ผู้ที่มีหิริเกรงกลัวต่อบาปภัย และมีใจปรารถนาความเจริญงอกงามไพบูลย์และความสงบสุขแก่ชีวิตของตนเองพึงรักษาเบญจศีลหรือศีล ๕ เพราะเบญจศีลย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันเบื้องหน้า และประโยชน์สูงสุดแก่ชีวิต รวมถึงเบญจศีลย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม อันนำไปสู่ความสงบเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมอีกด้วย

๒.๓.๕ องค์ประกอบของเบญจศีลหรือศีล ๕

การรักษาเบญจศีลทำให้บุคคลเว้นจากการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม และเป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อความเจริญงอกงามยิ่งขึ้น จนกระทั่งบรรลุถึงจุดหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา คือ พระนิพพาน แต่ด้วยธรรมชาติที่น้ำย่อยไหลลงสู่ที่ต่ำ จิตใจมนุษย์จึงสามารถกระทำสิ่งไม่ดีได้ง่ายกว่าสิ่งดีงาม ทำให้บุคคลบางคนเลือกที่จะละเมิดเบญจศีลเพื่อทำตามความอยากของตนเองจนกระทั่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งต่อตนเอง และสังคม หรือบางคนอาจละเมิดเบญจศีลจากความไม่รู้ ฉะนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจเบญจศีลแต่ละข้ออย่างชัดเจน จึงได้แยกแสดงให้เห็นถึง องค์ประกอบ และโทษของการละเมิดเบญจศีลแต่ละข้อ เพื่อบุคคลจะได้เกิดความยำเกรง หวาดกลัว และเว้นจากการละเมิดเบญจศีล

๑) องค์ประกอบและโทษของศีลข้อที่ ๑

ก. องค์ประกอบของปาณาติบาต มี ๕ ข้อ^{๖๕} คือ

^{๖๓} พระครูอรุณธรรมรังษี (เอี่ยม สิริวัฒนโณ), มนต์พิธิ, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสมัย, ม.ป.ป.), หน้า ๑๗๙.

^{๖๔} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๑๖๙.

^{๖๕} พุ.อิติ.อ.(บาลี) ๗๓/๒๖๑.

๑. ปาณ สัตว์นั้นมีชีวิต
๒. ปาณสณฺญิตา รู้ว่าสัตว์นั้นมีชีวิต
๓. วรกจิตต์ มีจิตคิดจะฆ่า
๔. อุปกโกโม พยายามจะฆ่า
๕. เตน มรณํ สัตว์ตายด้วยความพยายามนั้น

ซึ่งการกระทำที่จะสำเร็จเป็นปาณาติบาตนั้น แบ่งได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑. การทำปาณาติบาตกับสัตว์โดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งการทำเช่นนี้จะจัดเป็นปาณาติบาตต่อเมื่อกระทำครบองค์ของปาณาติบาต ๕ ประการ

๒. การทำปาณาติบาตกับบิดา มารดา หรือพระอรหันต์ ซึ่งการกระทำนี้แม้ไม่ครบองค์ประกอบของปาณาติบาต ๕ ประการ ก็จัดเป็นการทำปาณาติบาตเพราะเป็นการฆ่าที่เป็นอนันตริยกรรม ทำให้การฆ่าที่เป็นอนันตริยกรรมเป็นความผิดที่มีต้องอาศัยหลักเกณฑ์ข้ออื่นมาต่อรองแตกต่างจากการพิจารณาโทษในการทำปาณาติบาตกับสัตว์โดยทั่ว ๆ ไป

ข. โทษของปาณาติบาต

ในจุฬกัมมวิภังคสูตร พระพุทธองค์ทรงตรัสกับสุภมานพถึงโทษของปาณาติบาตไว้ว่า

“บุคคลที่มักฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไม่มีความเอ็นดูสัตว์ เมื่อตายย่อมตกนรก ถ้าเกิดเป็นมนุษย์อีกก็จะเป็นคนอายุสั้น... ส่วนบุคคลที่ไม่ได้ฆ่าแต่ชอบเบียดเบียนทำร้ายสัตว์ให้ได้รับความเจ็บปวดทรมานเมื่อตายย่อมตกนรก หากเกิดเป็นมนุษย์ก็จะเป็นคนที่มีโรคต่าง ๆ เบียดเบียนมาก...”^{๖๖}

และแสดงในทูลจรีติวิปากสูตร ดังนี้ “ปาณาติบาต (การฆ่าสัตว์) ที่บุคคลเสพ เจริญทำให้มากแล้ว ย่อมอำนวยการผลให้ไปเกิดในนรก อำนวยการผลให้ไปเกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉานอำนวยการผลให้ไปเกิดในเปรตวิสัย วิบากแห่งปาณาติบาตอย่างเบาที่สุด ย่อมอำนวยการผลให้เป็นผู้มีอายุน้อยแก่ผู้เกิดเป็นมนุษย์”^{๖๗}

ซึ่งโทษอันเป็นผลมาจากการกระทำปาณาติบาตนั้น หากได้ทำการชำนุชย์จัดเป็นโทษอย่างหนักกว่าการฆ่าสัตว์เพราะถือว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐกว่าสัตว์ทั่วไป คือ

๑. ชำนุชย์ มีโทษหนักทั้งฝ่ายพุทธจักรและราชอาณาจักร ฝ่ายพุทธจักรปรับโทษแก่ภิกษุผู้กระทำถึงขั้นปาราชิก ขาดจากความเป็นภิกษุ ฝ่ายอาณาจักรปรับโทษผู้กระทำถึงขั้นประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

๒. ฆ่าสัตว์ดิรัจฉาน มีโทษเบาลงมาจากการชำนุชย์ ฝ่ายพุทธจักรปรับโทษแก่ภิกษุผู้กระทำเพียงปาจิตตีย์ ฝ่ายราชอาณาจักรมีจำกัดโทษเฉพาะฆ่าสัตว์บางชนิดที่มีพระราชบัญญัติสงวนสัตว์ป่าคุ้มครองและสำหรับการพิจารณาโทษในการทำปาณาติบาตนั้น

^{๖๖} ม.อ.(ไทย) ๑๔/๒๙๐/๓๕๐.

^{๖๗} อ.อ.อ.อ.(ไทย) ๒๓/๔๐/๓๐๑.

การกระทำปาณาติบาตจะมีโทษมากน้อยแตกต่างกัน พิจารณาจากเกณฑ์^{๖๘} ดังนี้

๑. ขึ้นอยู่กับคุณมากคุณน้อย
๒. ขึ้นอยู่กับความพยายามมาก ความพยายามน้อย
๓. ขึ้นอยู่กับขนาดสัตว์ ว่ามีขนาดใหญ่ หรือขนาดเล็ก
๔. ขึ้นอยู่กับคุณค่าของสัตว์ ถ้ามีขนาดเท่ากัน
๕. ขึ้นอยู่กับเจตนาเป็นกุศล หรืออกุศล

แต่การทำปาณาติบาตที่จัดเป็นอนันตริยกรรม คือ กรรมอันไม่มีช่องว่างที่จะให้กรรมอื่นตอบสนองก่อน มี ๓ ประการ คือ “การฆ่ามารดา (มาตุฆาต) การฆ่าบิดา (ปิตุฆาต) การฆ่าพระอรหันต์ (อรหันตฆาต)”^{๖๙}

นอกจากนี้ การฆ่านั้นยังต่างกันโดยเจตนา การฆ่าโดยไม่จงใจนั้นเจตนาไม่เต็มที่ย่อมมีโทษพลาลงมาทั้งฝ่ายพุทธจักรและราชอาณาจักร คือ

๑. การฆ่าโดยจงใจ คือ ตั้งใจไว้แต่แรกว่าจะฆ่าเขาให้ตาย แล้วพยายามใช้เครื่องมือหรืออุบายอย่างใดอย่างหนึ่งทำให้เขาตาย

๒. ฆ่าโดยไม่จงใจ คือ ไม่ได้คิดไว้ก่อน แต่บังเอิญเป็นเหตุให้เขาตาย เช่น ต้องการที่จะตีให้เขาหลบจำ แต่บังเอิญถูกที่สำคัญ ผู้ถูกตีนั้นตาย เป็นต้น

สามารถพิจารณาได้จากกรณีการฆ่าตามหน้าที่ที่สามารถแบ่งได้เป็น ๒ กรณี คือ

๑. กรณีที่เป็นผู้สั่งให้ผู้อื่นทำ มีตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น กรณีของผู้พิพากษาที่สั่งลงโทษประหารชีวิตอาชญากร โดยอาชญากรเหล่านี้มักเป็นพวกที่ประกอบอาชญากรรมร้ายแรง เช่น ฆ่าล้างตระกูล ฉะนั้น ในการสั่งให้ประหารชีวิตนักโทษของผู้พิพากษานี้ในทางกฎหมายจึงถือว่าไม่ผิดเพราะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ แต่ในทางศีลธรรมถือว่าเป็นการทำปาณาติบาต เริ่มตั้งแต่เมื่อนักโทษนั้นถูกประหารชีวิต แล้วตายลงเพราะคำพิพากษา

๒. กรณีผู้ทำตามคำสั่งของบุคคลอื่น เป็นผู้พิพากษาตามคำสั่งของบุคคลอื่นหรือทำตามหน้าที่ในกรณีอื่น ๆ เช่น ทหาร ตำรวจ เพชรมายา แม้ผู้คนเหล่านี้จะมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติจนบางครั้งต้องทำลายชีวิตบุคคลอื่นเพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง แม้ในทางกฎหมายจะถือว่าไม่ผิดเพราะเป็นหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ แต่ในทางพระพุทธศาสนาจัดว่าเป็นการละเมิดศีลเช่นเดียวกันกับผู้สั่งให้ผู้อื่นทำ

๒) องค์ประกอบและโทษของศีลข้อที่ ๒

ก. องค์ประกอบของอทินนาทาน มี ๕ ข้อ^{๗๐} คือ

๑. ปรปรีคหิต ของนั้นมีเจ้าของ

^{๖๘} สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมวชิรญาณวโรรส, เบญจศีลและเบญจธรรม (หลักสูตรนักเรียนชั้นตรี), หน้า ๑๑.

^{๖๙} อภ.วิ.(ไทย) ๓๕/๙๔๐/๕๙๕.

^{๗๐} พ.อิตติ.อ.(บาลี) ๗๓/๒๖๔.

๒. ประปรคหิตสณญิตา รู้ว่าของนั้นมีเจ้าของ

๔. อุปกโกโม พยายามลักของนั้น

๕. เตน หรือ ได้ของนั้นมาด้วยความพยายามนั้น

การลักทรัพย์ในเบญจศีลข้อที่ ๒ จะต้องมียกประกอบครบองค์ ๕ จึงจะถือว่า เบญจศีลข้อที่ ๒ ขาด สำเร็จเป็นอทินนาทาน แต่ถ้าไม่ครบองค์ ๕ ถือว่ายังไม่ขาด เป็นเพียงศีล ต่างพร้อมเช่น การหยิบฉวยเอาทรัพย์ของผู้อื่นที่จัดว่าไม่มีโทษนั้น ดังแสดงในอรรถกถาอัฐสาธินีจะต้องประกอบด้วยลักษณะ^{๗๑} ต่อไปนี้

๑. เจ้าของทรัพย์มีความสนิทสนมกับตนมาก

๒. เจ้าของทรัพย์เคยสั่งเอาไว้

๓. เมื่อถือเอาแล้วไม่มีคนสนทน

๔. เป็นสิ่งที่เจ้าของไม่หวัง

๕. รู้ว่าเจ้าของทรัพย์จะพอใจเมื่อรู้ว่าเราเอาไป

ข. โทษของอทินนาทาน

โทษของอทินนาทานมีแสดงไว้ในทุจจรีติวิปากสูตร ดังนี้ “อทินนาทาน (การลักทรัพย์) ที่บุคคลเสพ เจริญ ทำให้มากแล้ว ย่อมอำนาจผลให้ไปเกิดในนรก อำนาจผลให้ไปเกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน อำนาจผลให้ไปเกิด ในเปรตวิสัย วิบากแห่งอทินนาทานอย่างเบาที่สุด ย่อมอำนาจผลให้เป็นผู้เสื่อมโภคทรัพย์แก่ผู้เกิดเป็นมนุษย์”^{๗๒}

ซึ่งในการกระทำอทินนาทานนั้นจะมีโทษหนักหรือเบาพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

๑. กำหนดโดยวัตถุ คือ สิ่งของที่โจรกรรมมามีคุณค่ามาก ทำความเสียหายให้แก่เจ้าของทรัพย์มาก

๒. กำหนดโดยเจตนา คือ ถ้าถือเอาด้วยความโลภอันกล้า ก็มีโทษมาก

๓. กำหนดโดยประโยชน์ คือ ถ้าถือเอาด้วยความพยายามมาก เช่น การฆ่าเจ้าของทรัพย์แล้วถือเอาก็มีโทษมาก

และนอกจากนี้ โทษหนักเบาของการกระทำอทินนาทานยังพิจารณาจากคุณธรรมของเจ้าของทรัพย์นั้น ซึ่งสามารถจำแนกประเภทบุคคลผู้ทรงคุณธรรมได้ ๕ ประการ ดังแสดงในกรรมทีปนี เล่ม ๒^{๗๓} ดังนี้

๑. ปุณฺณสันตกะ วัตถุสิ่งของแห่งบุคคลผู้เป็นปุณฺณ

๒. โสตาบันสันตกะ วัตถุสิ่งของแห่งพระโสตาบันนริยบุคคล

^{๗๑} สมาคมศูนย์ค้นคว้าพระพุทธศาสนาวัดสระเกศ, อรรถกถาอัฐสาธินี ตอน ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มูลนิธิภูมิพลโลกิย, ๒๕๒๑), หน้า ๘๓-๘๔.

^{๗๒} อัง.อรรถก. (ไทย) ๒๓/๔๐/ ๓๐๑.

^{๗๓} พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร), กรรมทีปนี เล่ม ๒, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิธรรมกาย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๑๒-๑๑๓.

๓. สกิทาคามีสันตกะ	วัตถุสิ่งของแห่งพระสกิทาคามีอริยบุคคล
๔. อนาคามีสันตกะ	วัตถุสิ่งของแห่งพระอนาคามีอริยบุคคล
๕. อรหันตสันตกะ	วัตถุสิ่งของแห่งพระอรหันตอริยบุคคล

ฉะนั้น การกระทำทินนาทานจะมีโทษมากหรือน้อย ย่อมสุดแล้วแต่ว่า ของนั้นเป็นของเล็กหรือใหญ่ เป็นของที่มีค่ามากหรือมีค่าน้อย เจ้าของเป็นบุคคลที่มีคุณมากหรือน้อย และมีความพยายามในการขโมยมากน้อยเพียงใด แต่เพื่อการไม่ล่วงละเมิด ในของรักของหวงของบุคคลอื่น เพราะยอมนำมาซึ่งความโกรธแค้น ความทุกข์ ความเศร้าโศกเสียใจแก่บุคคลผู้สูญเสียของอันเป็นที่รักแห่งตน ดังนั้น บุคคลทั้งหลายจึงควรเว้นเสียจากอทินนาทาน

๓) องค์ประกอบและโทษของศีลข้อที่ ๓

ก. องค์ประกอบของกาเมสุ มิจฉาจาร มี ๔ ข้อ^{๗๔} คือ

๑. อคมนิยวตถุ วัตถุนั้นไม่ควรก้าวล่วง
๒. ตสฺมี เสวนจิตตํ จิตตคติที่จะเสพในวัตถุที่ไม่ควรก้าวล่วง
๓. เสวนปโยโค ทำความพยายามเพื่อจะเสพวัตถุที่ไม่ควรก้าวล่วง
๔. มคเคน มคคูปปฏิปตติอิवासํ การยังมรรคกับมรรคให้จรดกัน

การประพฤติดิถีในกามที่เป็นการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๓ จะต้องครบองค์ประกอบทั้ง ๔ ข้อ แต่ถ้าไม่ครบองค์ประกอบนับว่าศีลยังไม่ขาด เป็นเพียงศีลต่างพร้อยเท่านั้น

ข. โทษของกาเมสุ มิจฉาจาร

แสดงในทุจจรีติวิปากสูตร ดังนี้ “กาเมสุมิจฉาจาร (การประพฤติดิถีในกาม) ที่บุคคลเสพเจริญ ทำให้มากแล้ว ย่อมอำนวยผลให้ไปเกิดในนรก อำนวยผลให้ไปเกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉานอำนวยผลให้ไปเกิดในเปรตวิสัย วิบากแห่งกาเมสุมิจฉาจารอย่างเบาที่สุด ย่อมอำนวยผลให้เป็นผู้มีศัตรูและเป็นผู้มีเวรแก่ผู้เกิดเป็นมนุษย์”^{๗๕}

สำหรับโทษหนักเบาในการกระทำกาเมสุมิจฉาจารสามารถพิจารณาได้ดังแสดงไว้ในกรรมที่ปณี เล่ม ๒^{๗๖} ดังนี้

๑. ประพฤติล่วงเกินผู้มีศีลธรรม และไม่ยินยอมพร้อมใจ ย่อมมีโทษมาก
๒. ประพฤติล่วงเกิน ด้วยการข่มขืน ทำร้ายร่างกาย ให้ได้รับอันตรายย่อมมีโทษมาก
๓. ประพฤติล่วงเกินแก่พระอริยบุคคลย่อมมีโทษมาก

ในบางกรณีไม่สำเร็จเป็นกาเมสุมิจฉาจาร แต่ประกอบด้วยเจตนาและความประพฤติชั่วช้าลามก ย่อมมีโทษเสมอกับกาเมสุมิจฉาจาร

^{๗๔} พุ.อิตติ.อ.(บาลี) ๗๓/๒๖๔.

^{๗๕} อัง.อภฺรฺก. (ไทย) ๒๓/๔๐/๓๐๑.

^{๗๖} พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร), กรรมที่ปณี เล่ม ๒, หน้า ๑๑๔-๑๒๐.

ฉะนั้น การกระทำกาเมสุมิจนอาจารย์จะมีโทษมากหรือน้อย ย่อมสุดแล้วแต่ว่าการประพฤติล่วงเกินนั้นประพฤติก่อผู้มีศีลธรรมหรือไม่ และยินยอมพร้อมใจหรือไม่ แต่เพื่อเป็นการไม่ล่วงละเมิดแก่บุคคลอันเป็นที่รักของบุคคลอื่น เพราะยอมนำมาซึ่งความโกรธแค้น ความทุกข์ความเศร้าโศก เสียใจแก่บุคคลผู้สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักแห่งตน ดังนั้น บุคคลทั้งหลายจึงควรเว้นเสียจากกาเมสุมิจนอาจารย์ คือ ชายและหญิงที่มีคู่ครองแล้วควรมีความยินดีในคู่ครองของตน ส่วนผู้ที่ยังไม่มีคู่ครอง แต่ต้องการที่จะหาคู่ครอง ควรเลือกบุคคลที่ไม่เป็นที่ตั้งแห่งบุคคลต้องห้ามตามสิกขาบทเพื่อการมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๔) องค์ประกอบและโทษของศีลข้อที่ ๔

ก. องค์ประกอบของมุสาวาท มี ๔ ข้อ^{๗๗} คือ

๑. อตถิ วตถุ เรื่องไม่เป็นความจริง
๒. วิสวาทนจิตตํ จิตคิดจะพูดให้ผิด
๓. ตชฺโช วายาโม พยายามพูดให้ผิด
๔. ประสส ตทตถวิชานนํ ผู้อื่นเชื่อตามความพยายามนั้น

การกล่าวมุสาวาทที่เป็นการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๔ จะต้องครบองค์ประกอบทั้ง ๔ ข้อ แต่ถ้าไม่ครบองค์ประกอบนับว่าศีลยังไม่ขาด เป็นเพียงศีลต่างปร้อยเท่านั้น

ข. โทษของมุสาวาท

แสดงในทุจจวิปากสูตร ดังนี้ “มุสาวาท (การพูดเท็จ) ที่บุคคลเสพ เจริญ ทำให้มากแล้ว ย่อมอำนวยผลให้เกิดในนรก อำนวยผลให้เกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน อำนวยผลให้เกิดในเปรต วิสัย วิบากแห่งมุสาวาทอย่างเบาที่สุด ย่อมอำนวยผลให้ถูกกล่าวดูด้วยคำไม่จริงแก่ผู้เกิดเป็นมนุษย์”^{๗๘}

สำหรับโทษหนักเบาในการกระทำมุสาวาทสามารถพิจารณาได้ดังแสดงในกรรมที่ปณี เล่ม ๒^{๗๙} ดังนี้

๑. พิจารณาจากความเสียหาย ถ้ามุสาวาททำให้เกิดความเสียหายมาก ย่อมมีโทษมาก
๒. กล่าวอนริยโวหาร^{๘๐} มุสาวาทของบุคคลผู้กล่าวอนริยโวหารย่อมมีโทษมาก
๓. ยุยงให้สงฆ์แตกแยก ย่อมมีโทษมากที่สุด

^{๗๗} พุ.อิติ.อ.(บาลี) ๗๓/๒๖๕.

^{๗๘} อ.อ.อ. (ไทย) ๒๓/๔๐/๓๐๑.

^{๗๙} พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร), กรรมที่ปณี เล่ม ๒, หน้า ๑๓๐-๑๓๒.

^{๘๐} อนริยโวหาร คือ โวหารของผู้ที่ไม่ใช่พระอริยะ หรือโวหารของอรรถพาลบุคคล มีอยู่ ๘ โวหาร คือ สิ่งที่ตนมิได้เห็น แต่บอกว่าเห็น, สิ่งที่ตนมิได้ยิน แต่บอกว่าได้ยิน, สิ่งที่ตนมิได้พบ แต่บอกว่าได้พบ, สิ่งที่ตนมิรู้ แต่บอกว่ารู้, สิ่งที่ตนเห็น แต่บอกว่าไม่เห็น, สิ่งที่ตนได้ยิน แต่บอกว่าไม่ได้ยิน, สิ่งที่ตนพบ แต่บอกว่าไม่พบ และสิ่งที่ตนรู้ แต่บอกว่าไม่รู้.

๔. มุสาวาทไม่ก่อความเสียหาย มีโทษน้อย เช่น การพูดเล่น การปกป้องทรัพย์สินของตนเอง

นอกจากนี้ ยังมีมุสาวาทที่ไม่มีโทษ กล่าวคือเป็นมุสาวาทที่ผู้พูด ๆ ไปแล้ว ไม่มีโทษแก่ผู้พูด เรียกว่า ยถาสัญญา เป็นการพูดตามความเข้าใจอันมีลักษณะเป็นเรื่องไม่จริง แต่ผู้พูดมีเจตนาบริสุทธิ์ และพูดตามความเข้าใจว่าจริง ไม่เป็นมุสาวาท แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท^{๘๑} คือ

๑. โวหาร ได้แก่ ถ้อยคำที่ใช้กันเป็นธรรมเนียม เช่น การเขียนจดหมายแสดงความอ่อนน้อม แสดงความเสียใจ ที่ผู้เขียนอาจไม่มีความรู้ลึกซึ้งมากอย่างนั้น แต่เป็นการเขียนตามเหตุที่นำสลดหรือน่าบันเทิงหรือสำหรับเสนาะหูเท่านั้น

๒. นวนิยาย ได้แก่ เรื่องเปรียบเทียบ เพื่อให้ได้ใจความเป็นสุภาษิต เช่น มีการกล่าวความว่าสัตว์พูดกับคนหรือสัตว์อื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งเรื่องเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งที่เป็นความจริง แต่ผู้พูดไม่มีประสงค์จะปิด แต่มีความมุ่งหมายจะให้เข้าใจความของสุภาษิตสำหรับคนบางพวก

๓. สำคัญผิด ได้แก่ กิริยาอาการที่พูดเพราะความเข้าใจผิด และพูดไปตามความเข้าใจนั้นเช่น วันอังคาร แต่ผู้พูดสำคัญผิดคิดว่าเป็นวันพุธ เมื่อมีผู้ถามก็ตอบเขาไปว่าเป็นวันพุธ

๔. พลั้ง ได้แก่ กิริยาที่ผู้พูดตั้งใจว่าจะพูดอย่างหนึ่ง แต่ปากพูดไปอีกเรื่องหนึ่งโดยมิได้ตั้งใจจะพูดปิด

ยถาสัญญาทั้ง ๔ ประเภท ไม่มีโทษแก่ผู้พูดเพราะเหตุว่าผู้พูดไม่มีเจตนาจะพูดปิดจึงศีลไม่ขาดในข้อมุสาวาทนี้ ผู้ที่พูดนั้นพูดด้วยจิตใจบริสุทธิ์ไม่มีเจตนาในทางชั่วแต่ประการใด

ฉะนั้น การกล่าวมุสาวาทจะมีโทษมากหรือน้อย ย่อมสุดแล้วแต่ว่า การกล่าวมุสาวาทนั้นก่อให้เกิดความเสียหายเพียงใด แต่เพื่อเป็นการเว้นจากการกล่าวมุสาวาท เพราะยอมนำมาซึ่งความเสียหายแก่ทั้งผู้อื่น และตนเอง ดังนั้น บุคคลทั้งหลายจึงควรเว้นเสียจากมุสาวาท ควรมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อกันเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

๕) องค์ประกอบและโทษของศีลข้อที่ ๕

ก. องค์ประกอบของการดื่มสุรา เมรัย และมัชชะ มี ๔ ข้อ^{๘๒} คือ

๑. มัชฌาโว น้ำที่ดื่มเป็นน้ำเมา
๒. ปาตุกมยตาจิตต์ มีจิตคิดจะดื่ม
๓. ตชโฆ วายาโม พยายามดื่มอันเกิดแต่จิตนั้น
๔. อชโณหรณ น้ำเมานั้นล่องพ้นลำคองไป

องค์ประกอบทั้ง ๔ ข้อ นับเป็นเกณฑ์พิจารณาว่า พฤติกรรมหรือการกระทำนั้นเป็นการล่วงละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ หรือไม่ หรืออาจเป็นเพียงขั้นเตรียมการที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย

^{๘๑} สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมวชิรญาณวโรรส, เบญจศีลและเบญจธรรม (หลักสูตรนักธรรมชั้นตรี), หน้า ๓๗.

^{๘๒} พ.อิตติ.อ.(บาลี) ๗๓/๒๖๖.

วัตถุประสงค์ที่เรียกว่ายังไม่ครบองค์ประกอบ ฉะนั้น การละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ จึงขึ้นอยู่กับเจตนา พร้อมกับองค์ประกอบทั้ง ๔ ข้อดังกล่าว เพราะตามองค์ประกอบทั้ง ๔ ข้อเหล่านี้ ข้อที่ควรกำหนดทำความเข้าใจเป็นพิเศษ คือ การที่มีเจตนาปรารถนาที่จะดื่ม หรือมีจิตใคร่ที่จะดื่มปรากฏเป็นส่วนที่สำคัญยิ่ง เพราะการมีจิตคิดที่จะดื่มดังกล่าวนี้ หมายถึง “การมีเจตนาที่จะกระทำความผิดศีลธรรม คือ ละเมิดเบญจศีลข้อนี้ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของการกระทำที่เป็นอกุศลมูลที่ประกอบด้วยโลภะ และโมหะ”^{๘๓} เป็นมูลเหตุ ดังนั้น การกระทำชนิดนี้ ย่อมเป็นความชั่ว เพราะเป็นการกระทำที่เนื่องด้วยเจตนา คือความจงใจ ดังที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ในฉกกนิบาต อังคุตตรนิกายว่า “เจตนานั่นเอง เราเรียกว่า กรรม บุคคลจงใจแล้วกระทำความผิดด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ”^{๘๔} ซึ่งเป็นเครื่องกระตุ้นแล้วกระทำความผิดนั้น ๆ ให้สำเร็จลงด้วยกายบ้าง วาจาบ้าง ใจบ้าง ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงตรัสว่า “เจตนาเป็นตัวกรรม และในสิกขาบทนี้จึงเรียกว่า กรรม เพราะที่เกิดกรรมในที่นี้ คือ เป็นกายกรรมเท่านั้น”^{๘๕} ฉะนั้น “เจตนาจึงเป็นสมุฏฐานที่เป็นที่เกิดแห่งการกระทำความผิด ซึ่งประกอบด้วยกายและจิต”^{๘๖} เป็นหลักพิจารณา การกระทำที่ปราศจากเจตนาการกระทำนั้นก็เป็นเหมือนไม่ได้รับผลของการกระทำ ถึงแม้จะมีบ้างแต่น้อย ซึ่งต่างจากการจงใจหรือมีเจตจำนงกระทำ

ในกรณีอื่นนอกจากนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับเจตนาของแต่ละบุคคล ในการพิจารณานำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ หากเป็นเจตนาที่เป็นกุศลย่อมจักเกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นแต่หากมีเจตนาที่เป็นอกุศลย่อมทำให้เกิดผลในทางตรงกันข้าม เช่น ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาและการรักษาโรคชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือระงับความเจ็บปวด ฉะนั้น ย่อมเป็นสิ่งที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้ใช้ เพราะจะเกิดความผิดขึ้นหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับเจตนาเป็นหลักสำคัญ อันมีความจงใจกระทำให้เกิดขึ้น และเป็นหลักสำคัญในการพิจารณาตัดสิน

ข. โทษของการดื่มสุรา เมรัย และมัชชะ

แสดงในทุจจรีติวิปากสูตร ดังนี้ “การดื่มสุราและเมรัยที่บุคคลเสพ เจริญ ทำให้มากแล้ว ย่อมอำนวยผลให้ไปเกิดในนรก อำนวยผลให้ไปเกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน อำนวยผลให้ไปเกิดในเปรต วิสัย วิปากแห่งการดื่มสุราและเมรัยอย่างเบาที่สุดย่อมอำนวยผลให้เป็นผู้วิกลจริตแก่ผู้เกิดเป็นมนุษย์”^{๘๗}

นอกจากการแสดงถึงโทษของการดื่มสุรา เมรัย และมัชชะ ที่ย่อมส่งผลเสียต่อตัวผู้เสพไปจนถึงสัมปรายภพ (ชาติหน้า) แล้ว การเสพยังก่อให้เกิดปัญหามากมายทั้งแก่ผู้เสพและแก่สังคมหรือคนที่อยู่รอบข้าง ดังโทษหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เสพในปัจจุบันที่มีแสดงไว้ ดังนี้

^{๘๓} พ.พ.อ.(บาลี) ๑/๒๓.

^{๘๔} เจตนาหิ ภิกขเว กมมํ วทามิ เจตยิตวา กมมํ กโรติ กาเยน วาจาเยน มนสา, อง.ฉก.ก.(บาลี) ๒๒/๖๓/๓๙๕.

^{๘๕} พ.พ.อ.(บาลี) ๑/๒๓.

^{๘๖} วิ.ป.(บาลี) ๘/๑๐๔/๔๐, พ.พ.อ.(บาลี) ๑/๒๓.

^{๘๗} อง.อภ.ฐก.(ไทย) ๒๓/๔๐/๓๐๒.

ดูก่อนคหบดีบุตร โทษ ๖ อย่าง ต่อไปนี้ ผู้ที่ดื่มน้ำเมา คือ สุราและเมรัยเป็นประจำจะได้เห็นทันตา คือ

๑. ทรัพย์สินฉิบหาย
๒. ก่อการทะเลาะวิวาท
๓. เป็นบ่อเกิดแห่งโรคหลายชนิด
๔. ทำให้เสียชื่อเสียง
๕. เปิดเผยสิ่งที่ควรละอายและเรื่องที่ควรปกปิด
๖. ทำให้สติปัญญาเสื่อม^{๘๘}

ส่วนการวินิจฉัยโทษหนักเบาในการดื่มสุราเมรัย อาจพิจารณาได้ดังแสดงในกรรมที่ปณีเล่ม ๒ ดังนี้

การดื่มสุราเมรัยย่อมก่อโทษหนักเบา อันเกิดจากการดื่มสุราเมรัยแล้วเป็นเหตุให้กระทำทุจริตทุก ๆ อย่างได้ เมื่อผู้ดื่มสุราเมรัยกระทำการทุจริตข้อใดลงไป ย่อมนับเป็นอกุศลกรรมบถ ข้อนั้นสำเร็จลงไป เช่น ดื่มสุราเมรัยแล้วกลายเป็นคนใจร้ายฆ่าสัตว์ นับเป็นปาณาติบาต ดื่มสุราแล้วกลายเป็นคนพูดเท็จ นับเป็นมุสาวาท สุราเมรัยจึงเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้ออกุศลกรรมบถทั้งหลายสำเร็จลง^{๘๙}

ฉะนั้น โทษหนักเบาของการดื่มสุราเมรัยย่อมแล้วแต่สิ่งที่กระทำในยามขาดสติสัมปชัญญะ ดังโทษของสุราที่แสดงในกัมมชาดก^{๙๐} เพราะเมื่อเกิดความประมาทจากการดื่มสุราเมรัยแล้วย่อมเป็นเหตุทำให้บุคคลทำความชั่วต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น เพราะขาดสติสัมปชัญญะ สมดังที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ดังนี้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย แม้เราก็ไม่เคยเห็นไม่เคยได้ยินข้อที่ว่า บุคคลเว้นจากเหตุเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทในเพราะการเสพของมีนเมาคือสุราและเมรัย จะถูกพระราชาจับฆ่า จ้องจำเนรเทศ หรือลงโทษอย่างอื่นตามควรแก่กรณี เพราะเหตุที่ตั้งใจเว้นจากที่ตั้งแห่งความประมาทในเพราะการเสพของมีนเมาคือสุราและเมรัย โดยที่แทกรรมชั่วของเขาต่างหากที่ชื่อว่า เขาประกอบการเสพของมีนเมาคือสุราและเมรัยเนื่อง ๆ จึงฆ่าหญิงบ้าง ชายบ้าง จึงลักขโมยจากบ้านบ้าง จากป่าบ้าง จึงประพฤติดิประเวณีในภรรยา หรือในบุตรของผู้อื่น จึงพูดเท็จกราณประโยชน์ของผู้อื่น เขาย่อมถูกพระราชาจับ ฆ่า จ้องจำ หรือลงโทษอย่างอื่นตามสมควรแก่กรณี เพราะสาเหตุจากที่ตั้งแห่งความประมาทในเพราะการเสพของมีนเมา คือสุราและเมรัย^{๙๑}

^{๘๘} ที.ปา.(ไทย) ๑๑/๑๗๙/๑๙๖.

^{๘๙} พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร), กรรมที่ปณี เล่ม ๒, หน้า ๑๒๐-๑๒๔.

^{๙๐} ขุ.ชา.ติสฺสตี.(ไทย) ๒๗/๓๗-๕๘/๕๔๓-๕๔๖.

^{๙๑} อัง.ปญจก.(ไทย) ๒๒/๑๗๘/๒๓๕.

ซึ่งตัวอย่างเรื่องการเมาแล้วเกิดความประมาทขาดสตินี้ มีการบันทึกไว้ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก แต่ในที่นี้จะนำมากล่าวโดยย่อเพียงหนึ่งเรื่องพอเป็นอุทาหรณ์คือเรื่องของพระสาครตะ ดังนี้

แต่ก่อนพระสาครตะเคยเป็นผู้มีอิทธิฤทธิ์มาก เมื่อท่านสามารถใช้ฤทธิ์ปราบนาครายจนสิ้นฤทธิ์ ชาวบ้านจึงพากันเลื่อมใสนำสุราเข้าไปถวาย พระสาครตะได้ดื่มสุรานั้นจนเมามายหมดฤทธิ์ไม่อาจแม้จะเดินไปไหนได้ จึงล้มพุงลงที่ประตูเมือง จนพระพุทธเจ้าเสด็จไปพบ จึงทรงรับสั่งให้ภิกษุประคองไปยังวัด ท่านสาครตะยังได้แสดงอาการไม่เคารพพระพุทธรองค์ โดยนอนหันเท้าชี้ไปหาพระองค์ ทั้ง ๆ ที่แต่ก่อนท่านไม่เคยทำเช่นนี้เลย พระพุทธรองค์จึงทรงปรารภพระสาครตะนี้ แล้วทรงบัญญัติห้ามมิให้ภิกษุดื่มสุราอีกต่อไป ถ้าหากภิกษุดื่มต้องปรับโทษปาจิตติย์^{๙๒}

นอกจากนี้ ในคัมภีร์ระดับอรรถกถายังได้กล่าวถึงโทษของความเมามายไว้ว่า “คนเมาสุราย่อมไม่รู้ธรรมดา ไม่รู้ธรรม ย่อมทำอันตรายแม้แก่มารดาบิดา แม้แก่พระพุทธเจ้าและเหล่าพระอรหันตสาวก ย่อมถูกตำหนิในชาตินี้ แม้ตายไปแล้วก็ไปสู่ทุคติ และถึงความเป็นคนวิกลจริตไปทุก ๆ ชาติ”^{๙๓} อันแสดงให้เห็นว่า อันตรายหรือโทษของการดื่มสุรา เมรัย และมีชะนั้นย่อมเกิดขึ้นเมื่อผู้เสพเสพลิงมีเมาเหล่านั้จนเมามายแล้ว ย่อมทำให้ผู้เสพสามารถทำความชั่วได้ทุกอย่าง เพราะเมาแล้วเกิดความประมาทนั่นเอง ฉะนั้น เพื่อเป็นการเว้นจากการละเมิดเบญจศีลข้อที่ ๕ เพราะอาจทำให้เกิดความประมาทพลาดพลั้งกระทำความผิดอื่น ๆ ได้โดยง่าย บุคคลทั้งหลายจึงควรเว้นเสียจากการดื่มสุรา เมรัย และมีชะ และควรดำรงสติสัมปชัญญะให้มั่นคง เพื่อเว้นจากการกระทำที่ไม่ควรทั้งหลาย และกระทำแต่สิ่งที่ดี

๒.๔ แนวคิดการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕

๒.๔.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

การรักษาศีล ๕ เป็นพื้นฐานสำคัญ ที่ทำให้นักุญอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ไม่เบียดเบียนตนเองและไม่เบียดเบียนคนอื่น ส่งผลให้สังคมสงบสุขร่มเย็นดังที่บัณฑิตทั้งหลาย กล่าวว่า “ศีลเป็นเบื้องต้น เป็นที่ตั้ง เป็นบ่อเกิดแห่งคุณความดีทั้งหลายและเป็นประธานแห่งธรรมทั้งปวง บุคคลใดชำระศีลให้บริสุทธิ์แล้วย่อมเป็นเหตุให้พ้นจากความทุกข์ จิตจะร่าเริงแจ่มใสและเป็นทางหยั่งลงมหาสมุทร คือพระนิพพาน” ในเรื่องดังกล่าว นายเกษศญพงษ์ ศิริ อธิบดีกรมการศาสนาได้รับเมตตาให้การชี้แนะถึงเรื่องดังกล่าวนี้ จากเจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ที่ประสงค์จะให้สังคมไทยได้มีการรักษาศีล ๕ เพื่อเป็นหลักประกันสังคมได้เป็นอย่างดี โดยหากหมู่บ้านใดนำไปปฏิบัติได้ประชาชนย่อมจะอยู่เย็นเป็นสุขจะเกิดความสงบสุข

^{๙๒} วิมทา.(ไทย) ๒/๕๗๕/๓๘๓-๓๘๕.

^{๙๓} พุ.พ.อ.(บาลี) ๑/๑๒๔

และจะส่งผลให้ประเทศเกิดความสงบสุข ไม่ต้องทุกข์ ไม่หวาดระแวงซึ่งกันและกัน อันเป็นการพัฒนาจิตใจของประชาชน ให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีงาม^{๙๔}

โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” เป็นนโยบายสำคัญของ เจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ที่ดำริให้กับคณะสงฆ์ทุกจังหวัด และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ร่วมในการนำหลักของศีล ๕ ให้เข้าถึงประชาชนทุกระดับ ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยให้จัดทำในรูปของโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองและประโยชน์สุขของประชาชน และเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยยึดมั่นตามคำสอนทางพระพุทธศาสนา อันจะส่งผลให้ประเทศชาติมีความสงบร่มเย็น ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ร่วมกับจังหวัดต่างๆ เปิดโครงการนำร่องและขับเคลื่อนการดำเนินงานในหลายพื้นที่ โดยมีเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส ผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนราชการ สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรเครือข่ายต่างๆ ในพื้นที่ ร่วมขับเคลื่อนโครงการ ทั้งนี้ การดำเนินงานโครงการดังกล่าว ได้มีดำริให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนโครงการ ในลักษณะการบูรณาการร่วมกับจังหวัด คณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และหน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่ โดยเป็นการขยายผลการดำเนินงาน ต่อ ยอดจากภารกิจของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ซึ่งเป็นภารกิจที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินการร่วมกับคณะสงฆ์ ตามระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วย การตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล พ.ศ.๒๕๔๖ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ (คสช.) เกี่ยวกับการสร้าง ความปรองดองสมานฉันท์ จึงได้นำโครงการดังกล่าวกำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ได้ร่วมกับคณะสงฆ์ และภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนขยายผลการดำเนิน ลงไปสู่ระดับ ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อมุ่งหวังให้ประชาชนในชาติ มีความรักและเทิดทูนในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองของประชาชนในชาติ โดยใช้กลไกทางพระพุทธศาสนา^{๙๕}

ในการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการนี้ไปสู่เป้าหมาย จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมโดยเฉพาะพระสงฆ์ในทุกระดับชั้น เจ้าอาวาส ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัด นายอำเภอ วัฒนธรรมจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน

^{๙๔} กรมการศาสนา, แนวทางการดำเนินงานหมู่บ้านรักษาศีล ๕: ประชาเป็นสุข, หน้า ๔๕.

^{๙๕} สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, คู่มือการดำเนินงานโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”, (กรุงเทพมหานคร: ส่วนการศึกษาสงเคราะห์ กองพุทธศาสนศึกษา, ๒๕๕๗), หน้า ๕.

ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนคนในหมู่บ้านที่มีส่วนร่วมในการปวารณาตั้งใจรักษาศีล ๕ โดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อร่วมสร้าง “ครอบครัวรักษาศีล ๕” และ “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”^{๙๖}

โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินงานตามโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ระยะยาว

๒. เพื่อมอบให้จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อปต.) นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ระยะยาว ในปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

๓. เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้หมู่บ้าน ชุมชน สถานศึกษา หน่วยงาน และองค์กรทางศาสนา ร่วมกันสร้างหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยใช้หลักเบญจศีลและเบญจธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

๔. เพื่อให้คนไทยมีความปรองดองสมานฉันท์ รักและเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันชาติ พระพุทธศาสนาและพระมหากษัตริย์^{๙๗}

๒.๔.๒ แนวคิดในการดำเนินงาน

๑. การสร้างเครือข่าย (Networking)

การสร้างเครือข่าย คือ การดำเนินการเพื่อเชิญชวนให้คนในหมู่บ้านมาร่วมกันรักษาศีล ๕ จะต้องมีการสร้างเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยงกลุ่มคนที่สมัครใจที่จะมาร่วมกันรักษาศีล ๕ ภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่จุดหมายที่เห็นพ้องต้องกันโดยมีหลักการ ดังนี้

๑) ความสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่ายต้องเป็นไปโดยสมัครใจที่จะมาร่วมรักษาศีล ๕

๒) มีการรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน (Common Perception) มีความรู้สึกนึกคิด และการรับรู้เหมือนกันถึงเหตุผลในการเข้าร่วมกันเป็นเครือข่าย มีความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกของเครือข่ายเกิดความรู้สึกผูกพันในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างหมู่บ้านรักษาศีล ๕

๓) การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย (Stakeholders Participation) เป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายในหมู่บ้าน เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำอย่างเข้มแข็งให้คนในชุมชนร่วมดำเนินการรักษาศีล ๕ ด้วยความสมัครใจ มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน

^{๙๖} กรมการศาสนา, แนวทางการดำเนินงานหมู่บ้านรักษาศีล ๕: ประชาเป็นสุข, หน้า ๔๖.

^{๙๗} คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หมู่บ้านรักษาศีล ๕, คู่มือแนวทางการดำเนินงานตามโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ระยะที่ ๓ (ระยะยาว). (กรุงเทพมหานคร: บริษัท อัทธรรุญ ครีเอทีฟ จำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๘.

๔) มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship) ทำให้เครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง คือ การที่สมาชิกของเครือข่ายต่างก็สร้างความเข้มแข็งให้กัน และกันเอาใจใส่ดูแล เอื้ออาทรซึ่งกันและกันทั้งหมู่บ้าน

๕) มีการเกี่ยวพันพึ่งพากัน (Interdependent) ระหว่างสมาชิกในเครือข่าย เป็นการทำให้หุ้นส่วนของเครือข่ายยึดโยงกันอย่างเหนียวแน่นเกิดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นหมู่บ้านรักษาศิล ๕ ที่สามารถพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๒. การประชาสัมพันธ์ส่งต่อความดี

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ข่าวสารไร้พรมแดน การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการที่จะเผยแพร่ข่าวสารความรู้ หลักธรรมที่ต้องให้เข้าใจตรงกัน และถือเป็นหัวใจสำคัญของการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งวัด หน่วยงานของรัฐ และเอกชน ได้เล็งเห็นความสำคัญและมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ โดยเลือกใช้สื่อที่สามารถนำเสนอและสื่อความหมายที่ต้องการถ่ายทอดได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม การประชาสัมพันธ์รณรงค์การรักษาศิล ๕ ควรจัดทำในรูปแบบต่างๆ ทุกช่องทาง และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์บางประเภท อาจจำเป็นต้องประสานขอความช่วยเหลือ สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนเพื่อเผยแพร่สร้างความตระหนักให้ประชาชนในหมู่บ้าน ได้รับทราบข้อมูลถึงคุณประโยชน์ของการรักษาศิล ๕

การประชาสัมพันธ์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญของวัด หมู่บ้านและทุกหน่วยงาน เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจในคุณค่าของการรักษาศิล ๕ เพื่อแสวงหาความร่วมมือและการสนับสนุนจากสาธารณชน ทั้งจากสาธารณชนภายในและภายนอก กับทั้งเพื่อส่งต่อความดีงามในหลักธรรม แห่งศิลป ๕ ให้กับประชาชนได้มีโอกาสเลือกเดินไปในหนทางที่ถูกต้องดีงาม ตามความตั้งใจ ของแต่ละบุคคลการประชาสัมพันธ์รณรงค์ในการรักษาศิล ๕ อาจจะกระทำได้ทั้งระยะยาวและ ระยะสั้น ซึ่งจะต้องอาศัยการตัดสินใจร่วมกันกับคณะทำงานภายในหมู่บ้าน มีการวางแผนการใช้เครื่องมือหรือสื่อในการดำเนินงานต่างๆ อาจใช้สื่อมวลชน และสื่อต่างๆ ช่วยเสริมการดำเนินงานรณรงค์ เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชน โทรทัศน์ท้องถิ่น หอกระจายข่าว เสียงตามสายและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ของหน่วยงาน ตลอดจนใช้สื่อบุคคล เช่น เจ้าอาวาส พระธรรมวิทยากร ผู้นำชุมชน ที่จะมาร่วมกันประชาสัมพันธ์ถึงคุณค่าของการรักษาศิล ๕ และเป็นต้นแบบที่สำคัญที่ประชาชน ในชุมชนจะได้นำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนที่ดี ตลอดจนเผยแพร่ผ่านทางช่องทาง การประชุมของหน่วยงานต่างๆ เช่น องค์กร บริษัทห้างร้าน โรงงาน ไปยังกลุ่มพนักงาน ลูกจ้าง เพื่อนำข่าวสารนี้ไปปฏิบัติและเผยแพร่ส่งต่อความดีไปสู่ประชาชนในหมู่บ้านนั้นๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๒.๔.๓ ประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับต่อสังคมและประเทศชาติ

๑. เป็นการใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในสังคมให้เกิดประโยชน์ต่อคนในชุมชน ทำให้วัดเป็นแหล่งบ่มเพาะความดี สามารถธำรงรักษาความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

๒. ภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน ภาคสื่อมวลชน มีความตระหนักในการมีส่วนร่วมสร้างสังคมสันติสุขโดยการรณรงค์ให้ทุกคนรักษาศีล ๕

๓. เกิดการบูรณาการความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนบทบาทภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมความดีในทุกหมู่บ้าน ทุกครอบครัว ทุกโรงเรียน

๔. เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนในชุมชน ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

๕. ทำให้มีหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นศูนย์รวมคนดีของสังคม เป็นที่รู้จักไปทั่วประเทศ และทั่วโลก เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงทั้งระดับชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ ส่งผลให้คนในชุมชน รู้คุณค่าของศาสนาด้วยการปฏิบัติ

๖. เป็นการสร้างประเทศไทยให้มีความเข้มแข็ง ปลอดภัยจากพิษภัยที่บ่อนทำลายชาติ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขทางตรงต่อประชาชนในชุมชน และเกิดประโยชน์ทางอ้อมต่อการพัฒนาประเทศ

๗. เป็นโครงการที่เป็นพื้นฐานของทุกชีวิตชาวพุทธที่ต้องการความสุขที่แท้จริง และยังเป็นการสร้างความผูกพันอันดีระหว่างคนในชาติ ก่อเกิดความประองตอง สมานฉันท์ สามัคคี และความมั่นคงของประเทศชาติ

๒.๔.๔ ประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับต่อประชาชน

๑. ประชาชนในจังหวัดมีความตระหนักที่จะนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันตามแนวทาง “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”

๒. ประชาชนในจังหวัดทุกสาขาอาชีพสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข มีความสามัคคี เกื้อกูลซึ่งกันและกัน

๓. ได้ประกอบศาสนกิจที่มีคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมเป็นการสร้างบุญ สร้างกุศล เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา ซึ่งถือเป็นมงคลของชีวิต

๔. ได้ฝึกจิตให้ไม่หวั่นไหวกับสรรเสริญ-นิินทา, สุข-ทุกข์, ลาภ-เสื่อมลาภ, ยศ-เสื่อมยศ ทำให้จิตไม่เศร้าโศก ไม่มัวหมอง มีจิตที่อัมเอบ่องใส สามารถเข้าถึงพระนิพพาน ได้พบความสุขที่แท้จริง

๕. ได้ฝึกวินัยในตัวเองให้รู้จักระวังตัว ควบคุมตัว วางตัวได้เหมาะสมปฏิบัติตามระเบียบ วินัยของหมู่คณะ

๖. ได้พัฒนาคุณภาพชีวิต คือรู้จักใช้ชีวิตตามบทบัญญัติของศีล ๕ รู้จักพัฒนาตัวเอง ให้มีคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัวและประเทศชาติ

๗. ได้ผ่อนคลายความเครียดต่างๆ จากความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อพระรัตนตรัย ปฏิบัติตนตามหลักของศีล ๕ เป็นการพักผ่อนทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้มีความสุขในชีวิต^{๔๘}

^{๔๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๗.

๒.๔.๕ การดำเนินงานโครงการ

โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” นี้ กำหนดรูปแบบในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในรูปของการบูรณาการความร่วมมือทั้งจากคณะสงฆ์ ภาคส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ภาคเอกชน องค์กรสมาคม มูลนิธิ และภาคประชาชน ตลอดจนทั้งองค์กรเครือข่ายความร่วมมือทางพระพุทธศาสนาทุกภาคส่วน ในรูปของคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน การสร้างสังคมประเทศชาติ ให้มีความปรองดอง สมานฉันท์ ลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ทำให้สังคมสงบ ร่มเย็น และเกิดสันติสุขอย่างยั่งยืน โดยใช้กลไกทางพระพุทธศาสนา

การดำเนินการหมู่บ้านศีล ๕ ในครั้งแรกได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ ปี ๒๕๕๕ ที่จังหวัดสระบุรี โดยผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี ได้รับเมตตาให้การชี้แนะ จากสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามณฑลพิทักษ์ไตรปิฎกเจ้าคณะจังหวัดสระบุรีในการร่วมมือของทางคณะสงฆ์ จึงเกิดโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดสระบุรี ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจของผู้นำทั้งฝ่ายศาสนจักรและอาณาจักรที่ร่วมกันทุ่มเทสรรพกำลังเพื่อทำให้สระบุรีร่มเย็นด้วยศีลธรรม จนปัจจุบันประสบความสำเร็จและขณะนี้ได้ขยายไปยังจังหวัดต่างๆ แล้ว เช่น ลพบุรี สระแก้ว แพร่ นครสวรรค์ ตาก อุทัยธานี อุตรดิตถ์ สุโขทัย ขณะเดียวกัน คณะสงฆ์ในแต่ละจังหวัด ได้นำไปปฏิบัติโดยเริ่มจากร้อยละ ๕๐ ของแต่ละหมู่บ้าน หากจังหวัดใดสามารถดำเนินการได้จนประสบความสำเร็จก็จะส่งผลให้เกิดความสงบสุขในจังหวัดนั้นและสุดท้ายจะทำให้ประเทศชาติสงบสุขด้วย สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงได้ร่วมกับทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะคณะสงฆ์ มหาเถรสมาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานทหารในส่วนกลางและพื้นที่ กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงต่างๆ ร่วมกันดำเนินการอย่างบูรณาการเพื่อให้เกิดครอบครัวรักษาศีล ๕ และหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในทุกจังหวัดเพื่อสนองตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล โดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่มีนโยบายจะดำเนินการให้ครบทุกหมู่บ้านให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขมีคุณธรรมมีความปรองดองสมานฉันท์และร่วมกันพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้ามีขั้นตอนการดำเนินงาน ๓ ระยะ คือ^{๙๙}

๑. ระยะเร่งด่วน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน – สิงหาคม ๒๕๕๗

มีการจัดประชุมชี้แจงโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ต่อพระสังฆาธิการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และจัดทำข้อตกลงความร่วมมือขับเคลื่อนโครงการ หรือแนวทางอื่นๆ ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน สถานศึกษา หน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ดำเนินการจัดกิจกรรมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ และติดตามประเมินผลและรายงานผลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

^{๙๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๘.

๒. ระยะปานกลาง ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๗ – กันยายน ๒๕๕๘

ปรับปรุงข้อตกลงความร่วมมือขับเคลื่อนโครงการ หรือแนวทางอื่นๆ ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน สถานศึกษา หน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ และดำเนินการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ เชิญชวน ให้พุทธศาสนิกชนสมัครเป็นสมาชิกครอบครัว หมู่บ้าน สถานศึกษา และหน่วยงานรักษาศีล ๕ รวมถึงการรับสมัครอาสาสมัครปกป้อง พระพุทธศาสนาประกาศยกย่องครอบครัว/หมู่บ้านรักษาศีล ๕ สถานศึกษา หน่วยงานราชการ ฯลฯ รักษาศีล ๕ ที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด

๓. ระยะยาว ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๘ – กันยายน ๒๕๖๐

ดำเนินการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ เชิญชวน ให้พุทธศาสนิกชนสมัครเป็นสมาชิกครอบครัว หมู่บ้าน สถานศึกษา และหน่วยงานเข้าร่วมโครงการรักษาศีล ๕ รับสมัครอาสาสมัครปกป้อง พระพุทธศาสนา จัดตั้งองค์กรเครือข่ายอาสาปกป้องพระพุทธศาสนาในทุกหมู่บ้านชุมชน ประกาศยกย่องครอบครัว/หมู่บ้านรักษาศีล ๕ สถานศึกษา หน่วยงานราชการ ฯลฯ รักษาศีล ๕ ที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด

๒.๔.๖ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

ระดับจังหวัด จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

ก. เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

ค. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ

ง. หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัด เป็นกรรมการ

จ. ผู้แทนจากหน่วยงาน องค์กร สมาคม มูลนิธิ หรือผู้แทนภาคประชาสังคม ในจังหวัด เป็นกรรมการ

ฉ. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ และให้ เลขานุการเลือกบุคคลทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. อำนวยการ ประสานงาน กำหนดยุทธศาสตร์แผนงาน ควบคุมดูแลเพื่อให้การ ปฏิบัติงานในระดับจังหวัดบรรลุเป้าหมาย และปรากฏเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๒. ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา และแนะนำ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ให้กับคณะกรรมการระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

๓. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไป ได้โดยสะดวก พร้อมทั้งติดตามประเมินผล นำเสนอข้อบกพร่อง เพื่อการแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๔. สนับสนุน ส่งเสริมให้รักษาศีล ๕ ในแต่ละระดับเป็นไปด้วยดี แพร่หลายสร้างทัศนคติ ที่ดี และสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้รักษา พร้อมทั้งให้มีการจัดกิจกรรมการศึกษาอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องอันเกี่ยวข้องกับศีล ๕ อย่างต่อเนื่อง

๕. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ สร้างกระแส และประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้รับทราบ เห็นความสำคัญ มีความตระหนัก และสมัครเข้าร่วมโครงการ

๖. มีอำนาจสั่งการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน จังหวัด ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๗. จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการภายในจังหวัด และรายงานให้สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามกรอบระยะเวลา

๘. พิจารณาดำเนินการ หรือสั่งการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

ระดับอำเภอ อำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

ก. เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอในเขตอำเภอนั้น เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ข. นายอำเภอในเขตอำเภอนั้น เป็นประธานกรรมการ

ค. ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอนั้น เป็นรองประธานกรรมการ

ง. นายกเทศมนตรีในอำเภอนั้น เป็นรองประธานกรรมการ

จ. ผู้แทนจากหน่วยงาน องค์กร สมาคม มูลนิธิ หรือผู้แทนภาคประชาสังคม ในอำเภอ เป็นกรรมการ

ฉ. กำนันทุกคนในเขตอำเภอนั้น เป็นกรรมการ

ช. ปลัดอำเภอในเขตอำเภอนั้น ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ และให้กรรมการพิจารณา คัดเลือกบุคคล ในอำเภอนั้น ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. อำนวยความสะดวก ประสานงาน กำหนดยุทธศาสตร์แผนงาน ควบคุมดูแลเพื่อให้การ ปฏิบัติงานในระดับอำเภอบรรลุเป้าหมาย และปรากฏเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๒. ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา และแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ให้กับคณะกรรมการระดับตำบล และหมู่บ้าน

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ตามที่เห็นสมควรเพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปได้ โดยสะดวกพร้อมทั้งติดตามประเมินผลนำเสนอข้อบกพร่อง เพื่อการแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ โดยยิ่งขึ้นไป

๔. สนับสนุน ส่งเสริมให้รักษาศีล ๕ ในเขตอำเภอเป็นไปด้วยดีแพร่หลายสร้างทัศนคติที่ดี และสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้รักษา พร้อมทั้งให้มีการจัดกิจกรรม การศึกษาอบรม และการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในเรื่องอันเกี่ยวข้องกับศีล ๕ อย่างต่อเนื่อง

๕. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ สร้างกระแส และประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้รับทราบเห็นความสำคัญมีความตระหนัก และสมัครเข้าร่วมโครงการ

๖. มีอำนาจสั่งการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในอำเภอ ส่งเสริมสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๗. จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการภายในอำเภอ และรายงาน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบผลการดำเนินงาน ผ่านสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ตามกรอบระยะเวลา

๘. พิจารณาดำเนินการ หรือสั่งการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

ระดับตำบล ตำบลแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

ก. เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบลในเขตตำบลนั้น เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ข. กำนันในตำบลนั้น เป็นประธานกรรมการ

ค. นายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตตำบลนั้น เป็นรองประธานกรรมการ

ง. ผู้ใหญ่บ้านทุกคนในตำบลนั้น เป็นกรรมการ

จ. ประชาชนในเขตตำบลนั้น หมู่บ้านละ ๑ คน ซึ่งได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากชาวบ้านในเขตหมู่บ้านนั้นๆ เป็นกรรมการ

ฉ. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ และให้กรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคคล ในตำบลนั้น ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. อำนวยการ ประสานงาน กำหนดยุทธศาสตร์แผนงาน ควบคุมดูแล เพื่อให้การปฏิบัติงานในระดับตำบลบรรลุเป้าหมาย และปรากฏเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๒. ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการให้กับคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปได้โดยสะดวก พร้อมทั้งติดตามประเมินผล นำเสนอข้อบกพร่อง เพื่อการแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ดียิ่งขึ้นไป

๔. สนับสนุน ส่งเสริมให้รักษาศีล ๕ ในเขตตำบลเป็นไปด้วยดีแพร่หลาย สร้างทัศนคติที่ดี และสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้รักษา พร้อมทั้งให้มีการจัดกิจกรรมการศึกษาอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องอันเกี่ยวข้องกับศีล ๕ อย่างต่อเนื่อง

๕. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ สร้างกระแส และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบเห็นความสำคัญ มีความตระหนักและสมัครเข้าร่วมโครงการ

๖. มีอำนาจสั่งการให้ส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในตำบล ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๗. จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการภายในตำบล และรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ผ่านนายอำเภอท้องถิ่น ตามกรอบระยะเวลา

๘. พิจารณาดำเนินการ หรือสั่งการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

ระดับหมู่บ้าน หมู่บ้านแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

ก. เจ้าอาวาสวัดในเขตหมู่บ้าน เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ข. ผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านนั้น เป็นประธานกรรมการ

ค. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาลของหมู่บ้านนั้น เป็นรองประธาน

ง. ประชาชนในหมู่บ้านนั้น ไม่ต่ำกว่า ๓ คน ไม่เกิน ๕ คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากชาวบ้านในหมู่บ้านนั้น เป็นกรรมการ

จ. ให้กรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคคลในหมู่บ้านนั้น ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ และบุคคลคนหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. อำนวยการ ประสานงาน กำหนด แผนงาน ควบคุมดูแล เพื่อให้การปฏิบัติงานในหมู่บ้านบรรลุเป้าหมาย และปรากฏเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๒. ดำเนินการจัดประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจ ผนึกพลังส่งเสริม ให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นความสำคัญ และสมัครเข้าร่วมโครงการ

๓. แต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลหรือคณะบุคคล ให้เป็นผู้รับผิดชอบหรือเป็นอาสาสมัคร ในการร่วมรณรงค์โครงการ

๔. ประชาสัมพันธ์เชิญชวน หรือจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนในหมู่บ้านรักษาสี ๕ อย่างต่อเนื่อง หรือดำเนินการในรูปของข้อตกลงประชาคมหมู่บ้าน

๕. ตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการดำเนินโครงการ และร่วมแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์

๖. จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการภายในหมู่บ้าน และรายงาน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ผ่านนายอำเภอท้องที่ ตามกรอบระยะเวลา

๘. พิจารณาดำเนินการ หรือสั่งการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

๒.๔.๗ การขับเคลื่อนดำเนินงาน

๑. การดำเนินงานในส่วนกลาง

๑) จัดทำรายละเอียดโครงการ คู่มือการดำเนินงานโครงการฯ ร่างระเบียบมหาเถรสมาคม

๒) จัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ระหว่างผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กับผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

๓) ขอความเห็นชอบโครงการฯ ระเบียบมหาเถรสมาคม แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ และรายงานมหาเถรสมาคมทราบ

๔) จัดเตรียมเอกสาร จัดทำข้อมูลเพื่อชี้แจงที่ประชุมผู้บริหารฯ ขออนุมัติงบประมาณ

๕) จัดทำแผนประชาสัมพันธ์โครงการ

๖) ชี้แจงข้อมูล/แผนงานโครงการฯ ต่อที่ประชุมผู้บริหารสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๗) ออกหนังสือแจ้งมติมหาเถรสมาคมแก่เจ้าคณะจังหวัด ๗๗ จังหวัด ทั้ง ๒ ฝ่าย

๘) ออกหนังสือแจ้งจังหวัดต่างๆ ดำเนินงานโครงการ

๙) จัดประชุมฯ เปิดตัวโครงการและแถลงข่าว

๒. การดำเนินงานในส่วนภูมิภาค

ก. ระยะเร่งด่วน

- ๑) จัดประชุมชี้แจงโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ต่อพระสังฆาธิการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- ๒) จัดทำข้อตกลงความร่วมมือขับเคลื่อนการดำเนินงาน หรือแนวทางอื่นๆ ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน สถานศึกษา หน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ
- ๓) ดำเนินการจัดกิจกรรมสร้างความปรองดองสมานฉันท์
- ๔) ติดตามประเมินผลและรายงานผลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข. การปฏิบัติงานตามแผนงานปกติ

- ๑) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด นำเสนอข้อมูลโครงการและประสาน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการฯ ระดับจังหวัด โดยมีองค์ประกอบ ของคณะกรรมการ ตามที่กำหนด
- ๒) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด จัดประชุมคณะกรรมการโครงการฯ ระดับจังหวัด เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์แผนงาน วิธีการและรูปแบบในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทราบ ตามกรอบระยะเวลา ในปฏิทินรายงาน
- ๓) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ประสานส่วนราชการและหน่วยงาน ระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการฯ โดยมีองค์ประกอบ ของคณะกรรมการตามที่กำหนด
- ๔) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดร่วมกับคณะสงฆ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชี้แจง สร้างความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการดำเนินงานโครงการ ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ
- ๕) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดประสานคณะสงฆ์ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ขับเคลื่อนโครงการ โดยส่งเสริมสนับสนุน รณรงค์ สร้างกระแส และประชาสัมพันธ์การดำเนิน โครงการ พร้อมทั้งติดตามประเมินผลความคืบหน้าของโครงการ และรายงานผล ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทราบ ตามกรอบระยะเวลา
- ๖) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ องค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จัดกิจกรรมยกย่องประกาศเกียรติคุณบุคคล คณะบุคคล และพื้นที่ ที่มีการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายในทุกๆระดับ พร้อมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตาม ความเหมาะสม^{๑๐๐}

^{๑๐๐} สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, คู่มือการดำเนินงานโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”, หน้า ๖.

๒.๔.๘ การประเมินผลและรายงานผล

การติดตามประเมินผลส่วนกลาง

- ๑) แต่งตั้งอนุกรรมการติดตามและประเมินผล
- ๒) กำหนดปฏิทินติดตามประเมินผล
- ๓) ดำเนินการตามปฏิทิน
- ๔) สรุปผลการติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ต่อคณะกรรมการอำนวยการโครงการ และศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป (ศปป.)

การรายงานผลส่วนภูมิภาค

- ๑) แต่งตั้งอนุกรรมการติดตามและประเมินผลในระดับจังหวัด
- ๒) จัดทำปฏิทินออกติดตามและประเมินผล
- ๓) ดำเนินการตามปฏิทินปฏิบัติการ
- ๔) สรุปผลการติดตามและประเมินผลรายงาน ต่อคณะกรรมการระดับจังหวัดและรายงานสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๒.๔.๙ แนวทางการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการพัฒนาหมู่บ้านรักษาศีล ๕

การดำเนินการโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” เป็นกระบวนการดำเนินการที่เป็นระบบเปิด ที่ให้องคาพยพทุกส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม และเน้นประชาชน หมู่บ้าน วัด โรงเรียน เป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนา โดยให้ประชาชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในสังคม มีโอกาสได้เข้ามาร่วมรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอแนะ ร่วมคิดแนวทาง ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาสังคมในฐานะหุ้นส่วนของการพัฒนา ซึ่งย่อมที่จะส่งผลให้การขับเคลื่อนโครงการประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทุกภาคส่วนของสังคมอย่างยั่งยืน โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” จึงให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม อันเป็นกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับองค์กรภาคีเครือข่ายอื่นๆ ในสังคม ให้มีโอกาสดำเนินการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และดำเนินการที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในฐานะเป็นเจ้าของโครงการร่วมกัน และร่วมรับประโยชน์อันเกิดจากผลของโครงการนี้ ซึ่งทุกภาคส่วนในประเทศมีบทบาทหน้าที่ต่อการขับเคลื่อนโครงการ ดังนี้

๑. คณะสงฆ์

คณะสงฆ์คือกลไกสำคัญในการเป็นผู้นำการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการตั้งแต่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือมหาเถรสมาคม เจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับ ตลอดจนพระภิกษุสามเณรทุกรูป ควรมีบทบาทและหน้าที่ในส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) ดำเนินงานโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ร่วมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงาน

พระพุทธศาสนาจังหวัด ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานภาคีเครือข่าย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรและทรัพยากรที่จำเป็นในการขับเคลื่อนงาน ตามมติมหาเถรสมาคม และระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕

๓) ประสาน อำนวยความสะดวกในการใช้สถานที่ของวัด หรือสถานที่ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานการดำเนินโครงการรวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆ ตามสมควร

๔) ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ และเชิญชวนพุทธศาสนิกชนให้เห็นความสำคัญของการรักษาศีล ๕ ตามรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม

๕) ให้คำปรึกษา แนะนำแก่คณะกรรมการโครงการ หรือพิจารณาดำเนินการอื่นๆ ตามสมควร

๒. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขับเคลื่อนดำเนินการในภาพรวมของประเทศ ดังนี้

๑) จัดทำคู่มือและแนวทางการดำเนินโครงการ ออกแบบตัวอย่างเอกสารใบสมัครแบบรายงานผลการดำเนินงาน ส่งต่อให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องใช้ประกอบดำเนินการ

๒) จัดทำคำรับรอง ประชุมชี้แจงเจ้าคณะจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด จัดให้มีการแถลงข่าวเปิดตัวโครงการนาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิต “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”

๓) ขอความร่วมมือให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทุกจังหวัด ประสานความร่วมมือกับเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาสวัดทุกวัดในทุกจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการ นายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายองค์กรทางพระพุทธศาสนา บุคลากรการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้ทุกภาคส่วนในจังหวัดร่วมจัดโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการรักษาศีล ๕

๔) สนับสนุนส่งเสริม และรณรงค์ให้มีการจัดกิจกรรม การศึกษาอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในเรื่องอันเกี่ยวข้องกับการนาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิต และสังคม เพื่อสร้าง ความปรองดองสมานฉันท์ให้กับประชาชนในชาติอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนในทุกพื้นที่ ให้มองเห็นความสำคัญ ประโยชน์ และคุณค่าของโครงการ พร้อมสมัครร่วมทำกิจกรรม “ครอบครัวรักษาศีล ๕” และ “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”

๕) ขอความร่วมมือส่วนราชการระดับกระทรวง กรมในส่วนกลาง รัฐวิสาหกิจ บริษัทเอกชน องค์กรเครือข่ายทางพระพุทธศาสนา ให้ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการร่วมมือ จัดโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการรักษาศีล ๕

๖) จัดตั้งศูนย์อำนวยการกำกับติดตามประเมินผล

๗) ขอความร่วมมือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ติดตามประมวลผลโครงการ ในทุกระดับ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานแจ้งให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทราบ

๘) กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกและประกาศยกย่องครอบครัว และพื้นที่ที่ผ่านเกณฑ์การดำเนินงานตามโครงการ

๙) กำหนดรูปแบบและจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อใช้ในการรณรงค์ สร้างกระแสเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมโครงการ ทางสื่อสารมวลชนและหนังสือพิมพ์

๓. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ขับเคลื่อนดำเนินการในภาพรวมของจังหวัด ดังนี้

๑) แต่งตั้งคณะกรรมการในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ตามโครงสร้างที่กำหนด

๒) เป็นเลขานุการจัดประชุมคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด เพื่อวางแผนในการสร้างความเข้าใจในการขับเคลื่อนโครงการ รณรงค์เชิญชวนประชาชนให้เข้าร่วมโครงการ และติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานของในภาพรวมของจังหวัด

๓) ประสานงานกับคณะกรรมการทุกระดับ เพื่อร่วมมือในการดำเนินงานตามโครงการ ทุกขั้นตอน

๔) จัดประชุมชี้แจงหรือประสานงานให้มีการชี้แจงคณะสงฆ์ หน่วยงาน กลุ่มบุคคล และบุคคลที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนโครงการกิจกรรม

๕) ขอความอนุเคราะห์ให้หน่วยงาน กลุ่มบุคคล และบุคคลที่ร่วมดำเนินงานให้จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ส่งให้จังหวัดตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลา

๖) สนับสนุนส่งเสริม และรณรงค์ให้มีการจัดกิจกรรมการศึกษาอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องอันเกี่ยวข้องกับการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปรับใช้ในชีวิตและสังคม เพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้กับประชาชนในชาติอย่างต่อเนื่อง

๗) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการประกาศยกย่อง โดยการมอบใบประกาศเกียรติบุคคล ครอบครัว หมู่บ้าน ผู้นำชุมชน สถานศึกษา ส่วนราชการ และหน่วยงานเอกชน ที่มีผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์

๘) สนับสนุนหน่วยงานอื่นที่มีส่วนร่วมดำเนินการ และให้คอยดูแลช่วยเหลือแก่หมู่บ้าน ตำบล และอำเภอที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างยั่งยืน

๙) ติดตามประเมินผลและรวบรวมผลการดำเนินงานในทุกระดับภายในจังหวัด รายงานเป็นรายปักษ์ รายเดือน และรายปี ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาทราบตามแบบรายงาน

๑๐) ประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญชวนให้ภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ

๑๑) ประสานงานกับสื่อต่างๆ ภายในจังหวัด เช่น ประชาสัมพันธ์จังหวัด สถานีวิทยุกระจายเสียงของจังหวัด วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว เสียงตามสาย หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เพื่อทำการประชาสัมพันธ์ให้คนในจังหวัดได้รับทราบอย่างกว้างขวาง

๑๒) เผยแพร่ข่าวสารโครงการกิจกรรมสู่สาธารณชน เช่น จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลโครงการทางเว็บไซต์ของจังหวัด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และเครือข่ายต่างๆ

๔. แนวทางการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา

๑) สถาบันการศึกษาร่วมสนับสนุนการ จัดทำข้อมูลสารสนเทศและฐานข้อมูลให้กับ หมู่บ้าน ชุมชน หรือหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานโครงการที่ประสานขอความร่วมมือ ให้เป็นระบบ ถูกต้องเป็นหมวดหมู่

๒) ร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าว ผ่านการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ กับกิจกรรม ที่ดำเนินการอยู่แล้ว เช่น กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์หน้าเสาธงหลังเคารพธงชาติทุกวัน เพื่อเชิญชวนนักเรียนให้สมัครเป็นสมาชิกผู้รักษาศีล ๕ กิจกรรมอบรมธรรมะโดยพระวิทยากร ในสถานศึกษา กิจกรรมการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือกิจกรรมอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

๓) ร่วมสนับสนุนการดำเนินโครงการ ด้วยการเผยแพร่ข้อมูลโครงการผ่านเว็บไซต์ ของสถานศึกษา จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานกิจกรรมโรงเรียนรักษาศีล ๕ ในโอกาสต่างๆ ตามความเหมาะสม

๔) เชิญชวนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้าร่วมโครงการ โดยใช้ นักเรียน นักศึกษา เป็นสื่อในการรณรงค์เชิญชวน และขยายผลไปยังภาคส่วนต่างๆ

๕) อำนวยความสะดวกให้กับหมู่บ้าน ชุมชน ที่อยู่ในเขตบริการสถานศึกษาที่เข้ามา มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการ เช่น ออกแบบแผ่นพับ ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯ ตามความประสงค์ของวัด ชุมชน หรือหมู่บ้าน

๖) จัดกิจกรรมเดินรณรงค์ ประชาสัมพันธ์รอบชุมชน หมู่บ้าน เพื่อเผยแพร่โครงการฯ และเชิญชวนประชาชน เข้าร่วมโครงการ

๕. แนวทางการมีส่วนร่วมของหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การดำเนินการในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นการดำเนินการที่เป็นระบบเปิดที่ให้คน ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม (Public Participation) และเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาโดย ให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนมีโอกาสได้เข้ามาร่วมรับรู้เรียนรู้ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอแนะ ร่วมคิดแนวทาง ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการ พัฒนาชุมชนในฐานะหุ้นส่วนของการพัฒนาชุมชน ซึ่งย่อมส่งผลให้การขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้าน รักษา ศีล ๕ ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืนให้ทุกภาคส่วนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมอันเป็นกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคอื่นๆ ในชุมชน เช่น องค์กรเครือข่ายทางพระพุทธศาสนา ธุรกิจเอกชน สื่อมวลชนคนในชุมชนและองค์กรต่างๆ ให้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจและดำเนินการ เป็นพลังที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจ

ในการดำเนินการในฐานะเป็นเจ้าของโครงการร่วมกัน และสามารถร่วมรับประโยชน์จากโครงการนี้ ทั้งชุมชนซึ่งทุกภาคส่วนต่างก็มีบทบาทหน้าที่ต่อการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕^{๑๐๑}

๑) ส่งเสริม สนับสนุนโครงการ โดยร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการ ตามที่ได้รับการประสานจากจังหวัด อำเภอ ตำบล หรือหมู่บ้าน และร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดโครงการกิจกรรม เพื่อรณรงค์ สร้างกระแส และอื่นๆ ตามความเหมาะสม

๒) ส่งเสริม สนับสนุนกำลังคน เจ้าหน้าที่ บุคลากร หรืออนุญาตให้เจ้าหน้าที่จัดกลุ่ม รวมเป็นหมู่คณะ ไปร่วมเป็นจิตอาสาช่วยวัด ชุมชน หรือหมู่บ้านจัดกิจกรรมรณรงค์

๓) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานศาสนา เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมที่หลากหลายให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม

๔) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนข้าราชการในสังกัดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าร่วมในโครงการอย่างต่อเนื่อง

๕) ในฐานะกระทรวง กรม ขอความร่วมมือให้กำชับส่วนราชการในสังกัดที่อยู่ในส่วนภูมิภาค ให้การสนับสนุนส่งเสริมในทุกกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ ตามอำนาจหน้าที่ โดยในส่วนภูมิภาคให้ประสานงานติดต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดหรือวัดทุกแห่ง เพื่อสอบถามข้อมูลรายละเอียดโครงการ เช่น การประชุมผู้บริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การประชุมสัมมนาของบุคลากรในหน่วยงาน เป็นต้น

๖) สอดแทรกสาระความรู้เกี่ยวกับหลักการของศีล ๕ ในกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน ผ่านช่องทางของหน่วยงาน เช่น การประชุมผู้บริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การประชุมสัมมนาของบุคลากรในหน่วยงาน เป็นต้น

๗) ร่วมสนับสนุนในการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯ โดยดำเนินการหรือร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย พร้อมทั้งนำไปติดตั้งไว้ในสถานที่ที่เหมาะสม

๘) ร่วมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าวผ่านสื่อต่างๆ ที่อยู่ในอำนาจของกระทรวง กรม และหน่วยงาน เช่น วารสาร รายการวิทยุ รายการทีวี

๖. แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๑) ส่งเสริม สนับสนุนโครงการ โดยร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการ ตามที่ได้รับการประสานจากจังหวัด อำเภอ ตำบล หรือหมู่บ้าน และร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดโครงการกิจกรรม เพื่อรณรงค์ สร้างกระแส และอื่นๆ ตามความเหมาะสม

๒) อนุญาตและเปิดโอกาสให้พนักงาน คนงาน ลูกจ้างในหน่วยงานของตน ได้จัดตั้งกลุ่ม หรือรวมเป็นหมู่คณะ ไปร่วมเป็นจิตอาสาช่วยวัด ชุมชน หรือหมู่บ้านจัดกิจกรรมรณรงค์

^{๑๐๑} กรมการศาสนา, แนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕: ชาวประชาชนเป็นสุข, หน้า ๕๕.

๓) รมรรงค์ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้พนักงานในหน่วยงานได้รับทราบ และเข้าร่วมโครงการ โดยผ่านช่องทางสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ กิจกรรมฝึกอบรมพนักงาน หรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

๔) จัดกิจกรรมด้านการพัฒนาจิตโดยการนิมนต์พระวิทยากรมาให้ข้อธรรมะในโอกาสสำคัญ

๗. หมู่บ้าน ชุมชน

๑) ประสานงานกับวัด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด หรือหน่วยงาน องค์การที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการฯ ประจำหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน และรายงานผลการแต่งตั้งให้อำเภอและสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทราบ

๒) จัดประชุมคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน เพื่อกำหนดกิจกรรม และการรณรงค์เผยแพร่ให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเห็นคุณค่าของการรักษาศีล ๕ และการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในชีวิต และสังคม เพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้กับประชาชนในชุมชนหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง โดยประสานการดำเนินงานกับวัดหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

๓) เชิญชวนคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมรณรงค์ของวัดหมู่บ้าน ชุมชน เพื่อดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย เช่น ร่วมสนับสนุนอาหาร น้ำดื่ม และการบริการต่างๆ เป็นต้น

๔) ตรวจสอบติดตามการดำเนินการโครงการฯ ของหมู่บ้านที่รับผิดชอบ โดยใช้รูปแบบที่หมู่บ้านหรือชุมชนร่วมกันกำหนด เช่น ประชาคมหมู่บ้าน เป็นต้น

๕) ให้วัด ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หรือศาลาประชาคมหมู่บ้านชุมชน เป็นศูนย์กลางในการประสานงานหรือรับใบสมัครของชาวบ้านที่สมัครเข้าร่วมโครงการ และแจ้งรายงานผลการดำเนินงานรอบ ๑๕ วัน และรอบ ๑ เดือน ให้นายอำเภอหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทราบ

๖) ประสานงานกับสื่อต่างๆ ภายในหมู่บ้าน เช่น สถานีวิทยุวิทยุชุมชน หอกระจายข่าว เสียงตามสาย หรือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เพื่อทำการประชาสัมพันธ์โครงการให้คนในหมู่บ้านหรือชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

๗) จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญชวนประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน เข้าร่วมโครงการ ณ บริเวณหน้าวัด หรือหน้าที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือศาลาประชาคมหมู่บ้าน

๘) เผยแพร่โครงการฯ ให้เครือข่าย สถานศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน หรือผ่านเครือข่ายสื่อมวลชนในหมู่บ้านหรือชุมชนได้รับทราบ และเชิญชวนให้ไปเข้าโครงการ

๙) หมู่บ้านรักษาศีล ๕ ขอให้เน้นการการดำเนินงาน ดังนี้

๙.๑) เน้น “พลังบวร” ซึ่งกรมการศาสนามีนโยบายในการวางรากฐานคุณธรรมในสังคมไทยโดยเร่งส่งเสริมให้ บ้าน – วัด – โรงเรียน และทุกภาคส่วนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการสร้าง

“ชุมชนคุณธรรม” ที่มีความเอื้ออาทร และสมานฉันท์ และมีบทบาทต่อการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ที่ยั่งยืน

๙.๒) บทบาทของหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ที่มีต่อชุมชนอย่างยั่งยืนใน ๓ มิติ ดังนี้

๑) มิติด้านศาสนา คือ มีศรัทธาในการยึดมั่นในศาสนา และค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ของคนไทย ซึ่งจะเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของชุมชน

๒) มิติปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประหยัดอดออม พอเพียงมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีพึ่งพาตนเอง และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม

๓) มิติวิถีวัฒนธรรม คือ การสร้างความรัก ความผูกพันในบ้านเกิด มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่น และความเป็นไทย รู้จักสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้เกิดขึ้นในชุมชน

๙.๓) การดำเนินงานแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๑) กลุ่มบ้าน (คุ้มบ้าน/กลุ่มจิตอาสา) มุ่งเน้นให้ทุกหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัด มีความใกล้ชิด ผูกพัน มีความรักความเข้าใจ เคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มีความเอื้ออาทร มีความปรองดองสมานฉันท์ มีความสุข เห็นคุณค่า และประโยชน์ในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ การนำศีล ๕ มาใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขโดยมีกลุ่มบ้านอยู่ในพื้นที่คอยให้คำปรึกษาและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในหมู่บ้าน

๒) กลุ่มอาชีพ มุ่งเน้นการใช้วิถีวัฒนธรรม การประกอบอาชีพของคนในชุมชนเป็นแกนหลักในการเชื่อมร้อยกับการรักษาศีล ๕ อาทิ หากชุมชนใดมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการใด หน่วยงานที่รับผิดชอบควรเข้าถึงหน่วยงานราชการนั้น เพื่อขอรับการสนับสนุนให้สอดคล้องความสำคัญของการรักษาศีล ๕ เข้าไปในกลุ่มอาชีพต่างๆ นอกจากนี้ ขอให้มุ่งเน้นภูมิปัญญาในท้องถิ่น อาทิ การนำศิลปะการแสดงพื้นบ้าน เป็นสื่อสานสัมพันธ์ ระหว่างศิลปินพื้นบ้านที่ได้ร่วมถ่ายทอดเชิญชวนคนในชุมชนรักษาศีล ๕ สร้างความอบอุ่นและความปรองดองสมานฉันท์^{๑๐๒}

๒.๔.๑๐ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนมีจิตสำนึกและได้แสดงออกถึงความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคม ถิ่นกำเนิดของตนเอง ด้วยการสร้างความรักความสามัคคี ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

๒. ประชาชนไทยทุกหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล และสังคมมีความรักความเข้าใจเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อ เป็นสังคมเครือญาติ และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

^{๑๐๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๕.

๓. ประชาชนเห็นคุณค่าและประโยชน์ในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

๔. ประชาชนมีความตระหนัก รักปกป้อง เชิดชูสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศชาติมีความมั่นคงยั่งยืน

โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นโครงการที่จะตอบสนองแก้ไขปัญหาด้านความแตกแยกของคนในชาติ และสร้างปรองดองสมานฉันท์ จากทุกภาคส่วน ประชาชนมีจิตสำนึกและได้แสดงออกถึงความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมอันก้าวหน้าของตนเอง ด้วยการสร้างความรัก ความสามัคคี ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันในสังคม ประชาชนไทยทุกหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล และสังคมมีความรักความเข้าใจ เคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อ เป็นสังคม เครือญาติ และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและเห็นคุณค่าและประโยชน์ในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข สร้างความตระหนัก รักปกป้อง เชิดชูสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศชาติมีความมั่นคงยั่งยืน แต่การดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๒.๕ พื้นที่ในการวิจัย

อำเภอบางปลาม้าเป็นหนึ่งในอำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ซึ่งบริหารจัดการด้วยกระบวนการที่บุคคลหรือองค์การ การทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดโดยห้าขั้นตอน รวมถึงการวางแผน การจัดองค์การ งานบุคลากร การเป็นผู้นำในองค์การและการควบคุมดูแล โดยอาศัยคณะสงฆ์ในเขตปกครองอำเภอบางปลาม้า นำโดยเจ้าคณะอำเภอเป็นประธานในการดำเนินโครงการฯ

อำเภอบางปลาม้า ได้แบ่งเขตการปกครองคณะสงฆ์ออกเป็น ๑๕ ตำบล จำนวน ๗๕ วัด ดังนี้^{๑๐๓}

๑. ตำบลโคกคราม เขต ๑	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๔๐ รูป
๒. ตำบลโคกคราม เขต ๒	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๓๗ รูป
๓. ตำบลบางปลาม้าเขต ๑	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๒๙ รูป
๔. ตำบลบางปลาม้าเขต ๒	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๑๐๒ รูป
๕. ตำบลวัดดาว	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๕๑ รูป
๖. ตำบลสาละ	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๔๕ รูป

^{๑๐๓} คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี, อนุสรณ์กฐิน ๕๘ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี, (หจก.สามลดา, ๒๕๕๙), หน้า ๑๕๒-๑๕๔.

๗. ตำบลบางใหญ่	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๕๕ รูป
๘. ตำบลตะค่า	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๔๙ รูป
๙. ตำบลไผ่กองดิน	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๔๔ รูป
๑๐. ตำบลมะขามล้ม	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๒๙ รูป
๑๑. ตำบลบ้านแหลม	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๓๑ รูป
๑๒. ตำบลกฤษณา	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๓๙ รูป
๑๓. ตำบลวัดโบสถ์	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๒๗ รูป
๑๔. ตำบลวังน้ำเย็น	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๓๕ รูป
๑๕. ตำบลจระเข้ใหญ่	มี ๕ วัด	พระสงฆ์ ๖๐ รูป

สรุปได้ว่า ในพื้นที่การวิจัยนี้มีการแบ่งเขตการปกครอง มีวัดที่ถูกต้อง มีพระภิกษุ สามเณร อยู่จำพรรษาในเขตปกครองถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ มีงานวิจัยที่สามารถนำมาสนับสนุนการวิจัยได้ ดังนี้

พระครูสันติธรรมภริต (บุญชัย สุนติกโร) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี จำแนกตามสภาพส่วนบุคคลโดยรวม พระสังฆาธิการที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับพระสังฆาธิการที่มี อายุ พรรษา วุฒิการศึกษา สามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม ต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๑๐๔}

พระมหาณัติเถียร วรธมโม (ซ้ายเกลี้ยง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา” ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดพังงา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล คือ ตำแหน่งพระสังฆาธิการ อายุ จำนวนพรรษา วุฒิทางการศึกษาสายสามัญ วุฒิทางการศึกษาทางธรรม และวุฒิทางการศึกษาทางเปรียญธรรม พบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุและจำนวนพรรษาต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพระสังฆาธิการที่มีตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษาสายสามัญ

^{๑๐๔}พระครูสันติธรรมภริต (บุญชัย สุนติกโร), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

วุฒิทางการศึกษาทางธรรมและวุฒิทางการศึกษาทางเปรียญธรรม ต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๑๐๕}

พระพงษ์ชัย ขยวโส (พุทธาวิชกร) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานบริหารงานโครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค” ผลการวิจัยพบว่า

๑) พระธรรมจาริกมีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานบริหารงาน โครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๔$) เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการสรรหาและการ คัดเลือกบุคลากร ($\bar{X} = ๓.๒๕$) ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = ๓.๑๙$) ด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = ๓.๑๓$) และด้านการธำรงรักษาบุคลากร ($\bar{X} = ๓.๐๐$) ๒) เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระธรรมจาริกต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของ สำนักงานบริหารงานโครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระธรรมจาริกที่มี อายุ พรรษา ระดับการศึกษาเปรียญธรรมและอายุการปฏิบัติงานในโครงการพระธรรมจาริก ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนพระธรรมจาริกที่มีระดับ การศึกษาสามัญ ระดับการศึกษานักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ๓) ปัญหาอุปสรรคและวิธีแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของ สำนักงานบริหารงานโครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค ด้านการสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร พบว่า งบประมาณในการสรรหาและคัดเลือกตลอดถึงการดำเนินด้านอื่นเกี่ยวกับบุคลากรไม่เพียงพอ มีผู้สมัครน้อย ศักยภาพ คุณสมบัติและความรู้พื้นฐานของผู้สมัคร ไม่สอดคล้องกับระเบียบที่กำหนดไว้ การแก้ไขปัญหาลดอุปสรรค พบว่า มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์มากขึ้น จัดการศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาในระดับที่สูงและเพิ่มค่าตอบแทนและสวัสดิการด้านต่างๆ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร พบว่า ขาดงบประมาณขาดความต่อเนื่องในการ จัดฝึกอบรม ไม่มีความสะดวกในการคมนาคม สถานที่ และวิทยากรหลักสูตรฝึกอบรมไม่สอดคล้อง กับการปฏิบัติงานและการฝึกอบรมไม่ครอบคลุมหรือทั่วถึงกับบุคลากรทุกคน การแก้ไขปัญหาลดอุปสรรค พบว่า มีการติดต่อประสานงาน ทำความเข้าใจกับบุคลากร จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาโดยการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร พบว่า ไม่มีคณะกรรมการดำเนินการ ประเมินที่ชัดเจนและบุคลากรไม่ส่งรายงานผลการปฏิบัติงาน วิธีแก้ไขปัญหาลดอุปสรรค พบว่า มี การกำชับหัวหน้าศูนย์ให้ติดตาม กำกับบุคลากรในศูนย์ของตนเองให้มากขึ้น ด้านการธำรงรักษาบุคลากร พบว่า มีปัญหาอุปสรรคมาก เนื่องจากส่วนหนึ่งเป็น องค์การทางคณะสงฆ์ ซึ่งมีตำแหน่งงานไม่มาก และมี

^{๑๐๕}พระมหามณเฑียร วรธมโม (ชัยเกลี้ยง), “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

งบประมาณในการบริหารจัดการจำกัด มีผู้มาสมัครน้อยและไม่มีข้อสัญญาให้อยู่ปฏิบัติงาน วิธีปัญหาและอุปสรรค พบว่า มีการปรับเพิ่มค่า ภัตตาหารตามความเหมาะสมสภาพเศรษฐกิจขององค์การและผลการปฏิบัติงานของพระธรรมจาริก มีการปรับทัศนคติให้พระธรรมจาริกมีจิตอาสาและมีการเพิ่มสวัสดิการอื่นๆ^{๑๐๖}

จากการทบทวนเอกสารมาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารจัดการคือกระบวนการขั้นตอนในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการจัดองค์กร ขั้นตอนงานบุคลากร ขั้นตอนการอำนวยความสะดวก และขั้นตอนการกำกับดูแล เมื่อดำเนินงานตามขั้นตอนนี้ก็สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีงานวิจัยที่สามารถนำมาสนับสนุนการวิจัยได้ ดังนี้

พระมหากษัตริย์ กิตติโสภณ (แช่หลี่) ได้วิจัยเรื่อง “การสร้างความปลอดภัยของสมณฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า

๑) การสร้างความปลอดภัยของสมณฉันท์นั้น เริ่มจากการสร้างความปลอดภัยในจิตใจของแต่ละคนก่อน เพื่อสร้างสันติภาพสู่สังคมภายนอก โดยใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างความปลอดภัยของสมณฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้หลักการบริหารโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การจัดสายงานและการจัดตัวบุคคล (Staffing) การอำนวยความสะดวก (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และ งบประมาณ (Budgeting) โดยผู้นำชุมชนจะต้องยึดหลักการสร้างความปลอดภัยของสมณฉันท์ ๖ ประการคือ หลักความถูกต้อง หลักความเหมาะสม หลักความบริสุทธิ์ หลักความยุติธรรม หลักพรหมวิหารธรรม และหลักความเสียสละ จะทำให้เกิดบรรยากาศแห่งความสมัครสมานสามัคคีของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

๒. แนวทางการสร้างความปลอดภัยของสมณฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ๔ กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่หนึ่ง จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวก และศูนย์อำนวยความสะดวกระดับชุมชนที่มีประสิทธิภาพ เช่น มีวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล เป็นศูนย์ประสานงานและขับเคลื่อนโครงการ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่สอง จัดอบรมประชาชน สร้างความรู้ความเข้าใจในการรักษาศีล ๕ รวมถึงสถานศึกษา หน่วยงานราชการ โรงงาน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง จัดทำเอกสาร แผ่นพับและสื่อการสอนเพื่อเผยแพร่โครงการให้ทั่วถึง และขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ระดับ ๒ อย่างต่อเนื่อง ตามนโยบายของคณะสงฆ์ กลยุทธ์ที่สาม พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ และสร้างจิตอาสาใน

^{๑๐๖} พระพงษ์ชัย ชยวิโส (พุทธวรวิมล), “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานบริหารงานโครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค”, *ปริญาญพุทธศาสนศาสดมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

การปฏิบัติงานให้เพิ่มมากขึ้น เน้นการประสานงานระหว่างบ้าน วัด และชุมชน (บวร) และ กลยุทธ์ที่สี่ สร้างเครื่องมือในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่มีคุณภาพ ขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาของจังหวัด เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัย เป็นต้น ในการช่วยสร้างเครื่องมือในการกำกับติดตามและประเมินผลที่มีคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ มีการรายงานผลการดำเนินงานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างต่อเนื่อง^{๓๐๗}

พระมหาสมยศ งามเชษฐ (ปรือปรัก) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะกรรมการจังหวัดระยอง” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะกรรมการจังหวัดระยอง โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๗$, S.D. = ๐.๖๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ ($\bar{X} = ๓.๓๓$, S.D. = ๐.๗๒) ด้านการรับและแบ่งปันผลประโยชน์ ($\bar{X} = ๓.๒๑$, S.D. = ๐.๗๙) ด้านการเสนอความคิดเห็น การวางแผนและการตัดสินใจ ($\bar{X} = ๓.๑๑$, S.D. = ๐.๗๙) ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = ๓.๐๑$, S.D. = ๐.๘๔) ตามลำดับ

๒. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะกรรมการจังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ด้านเพศ ด้านอาชีพ และรายได้ ที่ต่างกันมีผลทำให้ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดระยอง ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๖๔๐, ๐.๑๘๙ และ ๐.๗๙๐ ตามลำดับ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอายุ และระดับการศึกษา ที่ต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็น ของคณะกรรมการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดระยอง แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๑๒ และ ๐.๐๐๑ ตามลำดับซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะกรรมการจังหวัดระยอง ได้แก่ ด้านการเสนอความคิดเห็น การวางแผนและการตัดสินใจ พบว่า คณะกรรมการขาดการมีส่วนร่วม เพราะไม่มีเวลา และขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ พบว่า ขาดความเข้าใจในการมีส่วนร่วม และในรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมหรือโครงการฯ ด้านการรับและแบ่งปันผลประโยชน์ พบว่า ขาดงบประมาณ ขาดความร่วมมือร่วมใจ ขาดจิตสำนึกการรักท้องถิ่น และในด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า ขาดความรู้ความเข้าใจในการติดตามประเมินผล และไม่ต่อเนื่องแนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมคือ การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ก่อนที่จะ

^{๓๐๗} พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ (แช่หลี่), “การสร้างความปลอดภัยของสมณฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานวิจัย, (ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์; มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

ทำโครงการ/กิจกรรมต่างๆ จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานและเผยแพร่ข่าวสาร^{๑๐๘}

พระธิดา ญาณเมธี (พิฑะวงศ์) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับบทบาทในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๑๘

๒. ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ส่วนเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕

๓. ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูน พบว่า ยังขาดความร่วมมือจากผู้นำและประชาชนในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า ผู้นำท้องถิ่นยังไม่เข้าถึงแก่นแท้ของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ และไม่สามารถเป็นผู้นำประชาชนในการรักษาศีล ๕ ได้อย่างที่โครงการกำหนด และด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า ขาดการประชาสัมพันธ์บอกกล่าวอย่างต่อเนื่อง และการกระจายข่าวสารสู่ประชาชนยังไม่ทั่วถึง ส่วนด้านการณรงค์การมีส่วนร่วม พบว่า ขาดความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในชุมชน หรือให้ความร่วมมือน้อย และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ดี พบว่า บางชุมชนในตำบลมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ได้อย่างดี และได้รับความร่วมมือทั้งพระภิกษุและผู้นำท้องถิ่นในการดำเนินงาน

๔. แนวทางในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้ยึดถือประพฤติปฏิบัติตามหลักของศีล ๕ และยึดมั่นในศีลธรรม เป็นสิ่งที่เราควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความเป็นสิริมงคลให้กับชีวิตของเราเอง ศีลทั้ง ๕ ข้อ เป็นพื้นฐานของการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เพื่อเป็นการทบทวนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน^{๑๐๙}

พระฐาณกร วาฬโน (จาวสุวรรณวงษ์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า

^{๑๐๘} พระมหาสมยศ ฐานาภรณ์ (ปรือปรัก), “การมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะกรรมการจังหวัดระยอง”, *ปริญญาพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

^{๑๐๙} พระธิดา ญาณเมธี (พิฑะวงศ์), “บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

๑. พระสงฆ์มีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๕๖๔$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่าพระสงฆ์มีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือ ด้านการร่วมปฏิบัติโดย มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๙๒ และด้านที่มีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ๒.๙๒๖

๒. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ขาดการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนการทำงาน ต้องการระยะเวลาที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานและการติดตามและประเมินผลของโครงการ ส่วนข้อเสนอแนะคือ ควรมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับศีล ๕ ทำการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร มีการร่วมมือกันในการทำงาน และสนับสนุนให้มีการนำข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลมาใช้ประโยชน์และปรับปรุงแผนงานและโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมโครงการ ควรมีการจัดประชุมระดับผู้ปฏิบัติเพื่อรับฟังความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจวางแผนดำเนินงานตามโครงการ โดยเลือกวิธีดำเนินงานในโครงการด้วยการร่วมตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในโครงการ เพื่อให้ให้พุทธศาสนิกชนได้น้อมนำหลักศีล ๕ มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน และควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการว่า การดำเนินการเป็นไปในแนวทางใด บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ เพื่อจะได้ร่วมกันหาแนวทางแก้ไข^{๑๐๐}

จากการทบทวนเอกสารมาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นกิจกรรมหรือโครงการที่มีส่วนในการพัฒนาคน ชุมชน สังคม และเศรษฐกิจ อนึ่ง การจะขับเคลื่อนโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้นั้น จำเป็นต้องใช้ทฤษฎีในการบริหารจัดการโครงการอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย PLANNING การวางแผน ORGANIZING การจัดองค์กร

^{๑๐๐} พระธำมรงค์ วรคุณ (จาตุรธรรมวงศ์), “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี”, *ปริญญาพุทธศาสนตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

STAFFING งานบุคลากร DIRECTING การอำนวยการ CONTROLLING การกำกับดูแล จึงจะสามารถพัฒนาโครงการ ฯ ให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการ โดยใช้ทฤษฎีข้างต้นเพื่อนำมาพัฒนาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ซึ่งเป็นโครงการที่สามารถพัฒนาได้หลายด้าน เช่น พัฒนาคนให้อยู่ในธรรมนอกลองธรรมด้วยการรักษาศีล ๕ พัฒนาชุมชน สังคม เศรษฐกิจทำให้เป็นชุมชนน่าอยู่ และเกิดการกระจายรายได้ด้วยการรักษาและสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนถึงศิลปหัตถกรรมชาวบ้านอาทิ เช่น การทอ การถัก การสาน และสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ที่เป็นสินค้าประจำตำบล จัดแสดงให้เป็นที่น่าสนใจของคนทั้งในและนอกประเทศ ทั้งนี้ นอกเหนือจากการพัฒนาคน ชุมชน สังคม และเศรษฐกิจแล้ว โดยภาพรวมหากโครงการนี้พัฒนาไปในวงกว้าง จะเห็นได้ว่า สามารถพัฒนาประเทศชาติได้อย่างสมบูรณ์แบบจะเป็นประเทศที่น่าอยู่เพราะชุมชนสังคมมีวัฒนธรรมประเพณีที่งดงามน่าสนใจ ดึงดูดคนต่างชาติมาเที่ยวในประเทศมากขึ้นสามารถพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตได้อย่างรวดเร็ว และเป็นประเทศที่สงบปลอดภัย เพราะคนในประเทศรักษาศีล ๕ และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น ในอนาคตในขณะที่หลายๆประเทศมีความวุ่นวายต่างๆ เช่นการสังหารมนุษย์ด้วยกันอย่างเหี้ยมโหด เพราะไม่รักษาศีลข้อ ๑ แ่่งชิงปล้นทรัพย์กันไม่เกรงกฎหมายบ้านเมือง เพราะไม่รักษาศีลข้อ ๒ ครอบครัแตกแยกลูกหลานไร้ที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจเกิดคดีข่มขืนมากมาย เพราะไม่รักษาศีลข้อ ๓ สังคมไม่เป็นที่ไว้วางใจซึ่งกันและกันไม่มีความน่าเชื่อถือ เพราะไม่รักษาศีลข้อ ๔ และสังคมเกิดการทะเลาะเบาะแว้งขาดสติยังคิดไร้ปัญญาไตร่ตรอง เพราะไม่รักษาศีลข้อ ๕ ในขณะเดียวกันประเทศเรา เป็นประเทศที่สงบร่มเย็นน่าอยู่เพราะคนรักษาศีล ๕ มีวัฒนธรรมและประเพณีที่งดงาม อาจกล่าวได้ว่า สามารถเป็นประเทศที่มีอารยธรรมเป็นประเทศต้นแบบของหลายๆ ประเทศได้

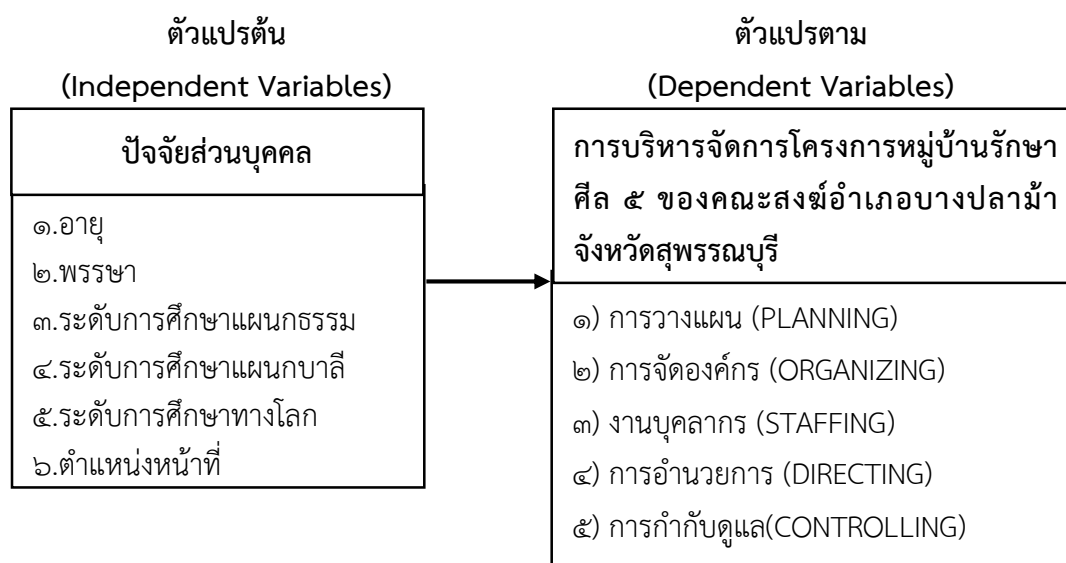
๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ พระสงฆ์ที่อยู่ในพื้นที่เขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า ๑.อายุ ๒.พรรษา ๓.ระดับการศึกษาแผนกธรรม ๔.ระดับการศึกษาแผนกบาลี ๕.ระดับการศึกษาทางโลก ๖.ตำแหน่งหน้าที่

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มี ๕ ด้าน คือ ๑) การวางแผน (PLANNING) ๒) การจัดองค์กร (ORGANIZING) ๓) งานบุคลากร (STAFFING) ๔) การอำนวยการ (DIRECTING) ๕) การกำกับดูแล (CONTROLLING)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย ดังแสดงไว้ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลา
ม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลา
ม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้
ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
(Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้
วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากร (Population) ได้แก่ พระสงฆ์ในเขตปกครองอำเภอบางปลาม้า จังหวัด
สุพรรณบุรี จำนวน ๖๗๓ รูป^๑

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

ในการกำหนดหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากประชากร ซึ่งเป็น
พระสงฆ์ในเขตปกครองอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๖๗๓ รูป ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

^๑ สำนักงานเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, บัญชีสำรวจพระภิกษุ สามเณร ศิษย์ นักเรียนพระนวกะ
และวัด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑, (สุพรรณบุรี: สำนักงานเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, ๒๕๖๑).

โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๕๑ รูป^๒ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน ๐.๐๕ คือ

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้
ประชากรทั้งหมด ๖๗๓ รูป เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{673}{1 + 673(0.05)^2}$$

$$n = \frac{673}{1 + 673(0.0025)}$$

$$n = \frac{673}{2.68}$$

$$n = 251$$

จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ๒๕๑ รูป

ได้จำนวน ๒๕๑ รูป โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากพระสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จำนวน ๒๕๑ รูป ที่เป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัยต่อไปแสดงในตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ตำบล	ประชากร(รูป)	กลุ่มตัวอย่าง(รูป)
๑	ตำบลโคกคราม เขต ๑	๔๐	๑๕
๒	ตำบลโคกคราม เขต ๒	๓๗	๑๔
๓	ตำบลบางปลาม้าเขต ๑	๒๙	๑๑
๔	ตำบลบางปลาม้าเขต ๒	๑๐๒	๓๘
๕	ตำบลวัดดาว	๕๑	๑๙
๖	ตำบลสาละ	๔๕	๑๗

^๒ สุรชัย ศิริโกภาภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓๐.

ตารางที่ ๓.๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลำดับที่	ตำบล	ประชากร(รูป)	กลุ่มตัวอย่าง(รูป)
๗	ตำบลบางใหญ่	๕๕	๒๐
๘	ตำบลตะค่า	๔๙	๑๘
๙	ตำบลไผ่กองดิน	๔๔	๑๖
๑๐	ตำบลมะขามล้ม	๒๙	๑๑
๑๑	ตำบลบ้านแหลม	๓๑	๑๒
๑๒	ตำบลกฤษณา	๓๙	๑๕
๑๓	ตำบลวัดโบสถ์	๒๗	๑๐
๑๔	ตำบลวังน้ำเย็น	๓๕	๑๓
๑๕	ตำบลจระเข้มหาใหญ่	๖๐	๒๒
รวม		๖๗๓	๒๕๑

๓.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants)

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยเจ้าคณะ พระสังฆาธิการในเขตปกครองอำเภอ บางปลาม้าและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จำนวน ๑๐ รูป/คน ดังแสดงใน ตารางที่ ๓.๒

ตารางที่ ๓.๒ ตารางแสดงรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับที่	ชื่อ/ฉายา	ตำแหน่ง
๑	พระครูโสภณคุณาธาร	เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า
๒	พระครูศาสนกิจจาภิรม	ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า
๓	พระครูโกศลธรรมานุสิฐ	รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า
๔	พระครูสิริวิมัยรังษี	รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า
๕	พระครูวิสุทธิธรรมาภิวัฒน์	เลข. เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า
๖	พระครูวิมลปริยัติกิจ	เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒
๗	พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ	เจ้าคณะตำบลกฤษณา
๘	นางสาวจันทิรา เคหะนาค	นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด สุพรรณบุรี
๙	นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
๑๐	นางสาวสุดิศา ธัญรัตนศรีสกุล	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

แบบสัมภาษณ์

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถาม

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕) นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาคณะนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๗) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๘) รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ได้แก่

๑) พระสุธีวีรบัณฑิต, ดร. ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

๒) พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร. ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

๓) พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ผศ.ดร.ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

๔) พระมหาสุพันธ์ สุนนฺโท, ดร. ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

๕) ผศ.ดร.ยุพธนา ปราณีต ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

แต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ ๐.๖๐ ถึง ๑.๐๐ ซึ่งอธิบายได้ว่า เครื่องมือมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์^๓

๓. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้เครื่องมือ (Try Out) จากกลุ่มตัวอย่างที่มีการปฏิบัติงานในลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ พระภิกษุสามเณรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอ บางปาลม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๗๒๕

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในการนำไปใช้แจกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

๑) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงเจ้าคณะอำเภอบางปาลม้าเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากบุคลากรในพื้นที่

๒) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล กับ พระภิกษุสามเณร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๑ ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน ๒๕๑ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

๑) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็นโดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึก และการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

^๓ พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร., ระเบียบวิธีการวิจัยทางการจัดการเชิงพุทธ, (พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑), หน้า ๒๒๔ – ๒๒๖.

๔) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้อง

๒. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์

๓. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น ๔ ลักษณะ ดังนี้

๓.๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

๓.๒ ระดับความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผล มีดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๑ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๑ – ๔.๕๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๑ – ๓.๕๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๑ – ๒.๕๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ – ๑.๕๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด^๔

^๔ บุญชม ศรีสะอาด, วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม ๑, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๑), หน้า ๑๐๐.

๓.๓ เปรียบเทียบ การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓.๔ ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี วิเคราะห์โดยเทคนิควิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique)

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอ บางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๑ รูป มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๕ ผลจากการสัมภาษณ์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พระสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตาม คือ อายุ พรรษา ระดับการศึกษาแผนกธรรม ระดับการศึกษาแผนกบาลี ระดับการศึกษาทางโลก และตำแหน่งหน้าที่ ปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=๒๕๑)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
อายุ			
๑๒ - ๒๐ ปี		๑๓	๕.๒
๒๑ - ๓๐ ปี		๖๖	๒๖.๓
๓๑ - ๔๐ ปี		๕๔	๒๑.๕
๔๑ ปีขึ้นไป		๑๑๘	๔๗.๐
รวม		๒๕๑	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ) (n=๒๕๑)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
พรรษา	๑ – ๑๐ ปี	๑๓๓	๕๓.๐
	๑๑ – ๒๐ ปี	๕๙	๒๓.๕
	๒๑ - ๓๐ ปี	๒๗	๑๐.๘
	๓๑ ปีขึ้นไป	๓๒	๑๒.๗
รวม		๒๕๑	๑๐๐
ระดับการศึกษาแผนกมัธยมศึกษา			
ไม่มีวุฒิมัธยมศึกษา		๔๖	๑๘.๓
มัธยมศึกษา		๕๒	๒๐.๗
มัธยมศึกษาโท		๔๔	๑๗.๕
มัธยมศึกษาเอก		๑๐๙	๔๓.๕
รวม		๒๕๑	๑๐๐
ระดับการศึกษาแผนกบาลี			
ไม่มีวุฒิปริญญาตรี		๒๑๒	๘๔.๕
ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓		๑๗	๖.๘
ป.ธ. ๔-๖		๑๘	๗.๒
ป.ธ. ๗-๙		๔	๑.๖
รวม		๒๕๑	๑๐๐
ระดับการศึกษาทางโลก			
ประถมศึกษา		๑๑๐	๔๓.๘
มัธยมศึกษา		๑๐๓	๔๑.๐
ปริญญาตรี		๓๓	๑๓.๑
สูงกว่าปริญญาตรี		๕	๒.๐
รวม		๒๕๑	๑๐๐
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน			
เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ		๒	๐.๘
เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล		๙	๓.๖
เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส		๕๑	๒๐.๓
ไม่มีตำแหน่ง		๑๘๙	๗๕.๓
รวม		๒๕๑	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” จำแนกได้ดังนี้

อายุ พบว่า พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง ๔๑ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๑๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐ รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี มีจำนวน ๖๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓ มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี มีจำนวน ๕๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕ และน้อยที่สุด คือ มีอายุระหว่าง ๑๒ - ๒๐ ปี มีจำนวน ๑๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕.๒

พรรษา พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีพรรษาระหว่าง ๑ - ๑๐ ปี มีจำนวน ๑๓๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐ รองลงมา มีพรรษาระหว่าง ๑๑ - ๒๐ ปี มีจำนวน ๕๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕ มีพรรษาระหว่าง ๓๑ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๓๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗ และน้อยที่สุด มีพรรษาระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี มีจำนวน ๒๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘

ระดับการศึกษาแผนกธรรม พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับนักธรรมเอก มีจำนวน ๑๐๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔ รองลงมา มีการศึกษาระดับนักธรรมตรี มีจำนวน ๕๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗ ไม่มีวุฒินักธรรม มีจำนวน ๔๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓ และน้อยที่สุด มีการศึกษาระดับนักธรรมโท มีจำนวน ๔๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕

ระดับการศึกษาแผนกบาลี พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ ไม่มีวุฒิปริญญาธรรม มีจำนวน ๒๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕ รองลงมา มีการศึกษาระดับประโยคป.ธ. ๔-๖ มีจำนวน ๑๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗.๒ มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ มีจำนวน ๑๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖.๘ และน้อยที่สุด มีการศึกษาระดับประโยคป.ธ. ๗-๙ มีจำนวน ๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๖

ระดับการศึกษาทางโลก พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน ๑๑๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘ รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน ๑๐๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๐ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน ๓๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑ และน้อยที่สุด มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒.๐

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ ไม่มีตำแหน่ง มีจำนวน ๑๘๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๓ รองลงมา เป็นเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส มีจำนวน ๕๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓ เป็นเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีจำนวน ๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓.๖ และน้อยที่สุด เป็นเจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ มีจำนวน ๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๐.๘

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีทั้งหมด ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) การวางแผน ๒) การจัดองค์กร ๓) งานบุคลากร ๔) การอำนวยความสะดวก ๕) การกำกับดูแล

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

(n=๒๕๑)

การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. การวางแผน	๓.๖๙	๐.๘๔๒	มาก
๒. การจัดองค์กร	๓.๗๕	๐.๗๘๕	มาก
๓. งานบุคลากร	๓.๖๖	๐.๘๓๘	มาก
๔. การอำนวยความสะดวก	๓.๖๗	๐.๘๐๗	มาก
๕. การกำกับดูแล	๓.๖๗	๐.๘๓๔	มาก
รวม	๓.๖๗	๐.๖๑๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D. = 0.617) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ๑) ด้านการจัดองค์กร ($\bar{X}=3.75$, S.D. = 0.785) ๒) ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.69$, S.D. = 0.842) ๓) ด้านการกำกับดูแล ($\bar{X}=3.67$, S.D. = 0.834) ๔) ด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{X}=3.67$, S.D. = 0.807) ๕) ด้านงานบุคลากร ($\bar{X}=3.66$, S.D. = 0.838) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน

(n=๒๕๑)

ด้านการวางแผน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ากำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อให้เห็นทิศทางในการดำเนินงานร่วมกันอย่างชัดเจน	๓.๖๖	๑.๐๐๐	มาก
๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีนโยบายในการดำเนินโครงการที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	๓.๗๑	๐.๙๒๖	มาก
๓. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ากำหนดมาตรฐานของโครงการ โดยการเปรียบเทียบระหว่างผลที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงกับผลการปฏิบัติงานที่คาดหวังไว้	๓.๖๙	๐.๙๕๙	มาก
๔. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ากำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ เวลา และงบประมาณไว้อย่างชัดเจน	๓.๖๙	๐.๙๕๘	มาก
รวม	๓.๖๙	๐.๘๔๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๖๙, S.D. =๐.๘๔๒) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร

(n=๒๕๑)

ด้านการจัดองค์กร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการบริหารงานแบบผู้บังคับบัญชาสั่งการ มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจ	๓.๗๐	๐.๙๕๒	มาก
๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการบริหารงานตามโครงสร้างที่วางไว้ เช่น มีประธาน รองประธาน คณะกรรมการ และเลขานุการ	๓.๗๕	๐.๙๕๓	มาก
๓. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการกระจายอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอนตามลำดับชั้นอย่างเหมาะสม	๓.๗๒	๐.๙๘๕	มาก
๔. โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า ได้รับการยอมรับในสังคม และส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมและประเพณีไทย	๓.๘๓	๐.๙๕๓	มาก
รวม	๓.๗๕	๐.๗๘๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๕, S.D. = ๐.๗๘๕) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร

(n=๒๕๑)

ด้านงานบุคลากร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับงานมาปฏิบัติงานในโครงการ	๓.๖๖	๐.๙๑๗	มาก
๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ	๓.๖๕	๑.๐๐๒	มาก
๓. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการจัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของโครงการ	๓.๖๙	๐.๙๕๕	มาก
๔. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน	๓.๖๕	๐.๙๑๘	มาก
รวม	๓.๖๖	๐.๘๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๖, S.D. = ๐.๘๓๘) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก

(n=๒๕๑)

ด้านการอำนวยความสะดวก	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีผู้นำในการดำเนินโครงการที่มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญในการบริหารโครงการ	๓.๕๘	๐.๙๓๒	มาก
๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าสร้างแรงจูงใจในการทำงานและให้ประชาชนสนใจเข้าร่วมโครงการมากขึ้น โดยอาศัยหลักแห่งอานิสงส์ของศีล ๕ ในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๓.๗๒	๐.๙๘๑	มาก
๓. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆในการติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนอย่างเป็นระบบ	๓.๖๙	๐.๙๓๔	มาก
๔. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยการทำงานร่วมกันอย่างสมัครสมานสามัคคีกัน	๓.๖๙	๐.๙๒๐	มาก
รวม	๓.๖๗	๐.๘๐๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๗, S.D. = ๐.๘๐๗) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการกำกับดูแล

(n=๒๕๑)

ด้านการกำกับดูแล	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการเยี่ยมชมติดตามผลการดำเนินงานของโครงการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	๓.๕๕	๐.๙๖๘	มาก
๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการจัดเรียงลำดับผลงานโดยการพิจารณาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของงาน	๓.๖๘	๐.๙๒๒	มาก
๓. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการติดตามประเมินผลการทำงานของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า	๓.๖๗	๐.๙๔๖	มาก
๔. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการรายงานและสรุปผลการดำเนินโครงการ ตลอดจนการเก็บเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาโครงการในครั้งต่อไป	๓.๗๗	๐.๙๑๗	มาก
รวม	๓.๖๗	๐.๘๓๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๗, S.D. = ๐.๘๓๔) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ

(n=๒๕๑)

การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๒๒.๐๒๖	๓	๗.๓๔๒	๑๑.๖๗๘*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๕๕.๒๙๘	๒๔๗	๐.๖๒๙		
	รวม	๑๗๗.๓๒๔	๒๕๐			
๒. ด้านการจัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๑๓.๘๔๕	๓	๔.๖๑๕	๘.๑๒๙*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๐.๒๑๘	๒๔๗	๐.๕๖๘		
	รวม	๑๕๔.๐๖๒	๒๕๐			
๓. ด้านงานบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๒๗.๔๒๐	๓	๙.๑๔๐	๑๕.๒๒๗*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๘.๒๕๘	๒๔๗	๐.๖๐๐		
	รวม	๑๗๕.๖๗๘	๒๕๐			
๔. ด้านการอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	๑๗.๘๑๔	๓	๕.๙๓๘	๑๐.๑๒๕*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๔.๘๖๔	๒๔๗	๐.๕๘๖		
	รวม	๑๖๒.๖๗๘	๒๕๐			
๕. ด้านการกำกับดูแล	ระหว่างกลุ่ม	๒๓.๙๘๒	๓	๗.๙๙๔	๑๓.๑๘๗*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๙.๗๔๐	๒๔๗	๐.๖๐๖		
	รวม	๑๗๓.๗๒๒	๒๕๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๙.๙๑๘	๓	๖.๖๓๙	๑๔.๑๔๘*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๑๕.๙๐๙	๒๔๗	๐.๔๖๙		
	รวม	๑๓๕.๘๒๗	๒๕๐			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า

จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันทุกด้าน ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๙ – ๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

(n=๒๕๑)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๒ – ๒๐ ปี	๒๑ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ ปีขึ้นไป
		๓.๗๘	๔.๑๒	๓.๗๐	๓.๔๓
๑๒ – ๒๐ ปี	๓.๗๘	-	-๐.๓๔	๐.๐๘	๐.๓๕
๒๑ – ๓๐ ปี	๔.๑๒	-	-	๐.๔๒*	๐.๖๙*
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๗๐	-	-	-	๐.๒๗*
๔๑ ปีขึ้นไป	๓.๔๓	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน ๓ คู่ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ – ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๓๑ – ๔๐ ปี ($\bar{X}=๐.๔๒$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ – ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๔๑ ปีขึ้นไป ($\bar{X}=๐.๖๙$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๔๑ ปีขึ้นไป ($\bar{X}=๐.๒๗$)

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน

(n=๒๕๑)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๒ – ๒๐ ปี	๒๑ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ ปีขึ้นไป
		๓.๗๙	๔.๑๑	๓.๗๗	๓.๔๐
๑๒ – ๒๐ ปี	๓.๗๙	-	-๐.๓๒	๐.๐๒	๐.๓๙
๒๑ – ๓๐ ปี	๔.๑๑	-	-	๐.๓๔*	๐.๗๑*
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๗๗	-	-	-	๐.๓๗*
๔๑ ปีขึ้นไป	๓.๔๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน แตกต่างกัน ๓ คู่ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ – ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๓๑ – ๔๐ ปี ($\bar{X} = ๐.๓๔$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ – ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๔๑ ปีขึ้นไป ($\bar{X} = ๐.๗๑$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๓๑ – ๔๐ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๔๑ ปีขึ้นไป ($\bar{X} = ๐.๓๗$)

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร

(n=๒๕๑)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๒ - ๒๐ ปี	๒๑ - ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๐ ปีขึ้นไป
		๓.๖๙	๔.๑๓	๓.๗๒	๓.๕๖
๑๒ - ๒๐ ปี	๓.๖๙	-	-๐.๔๔	-๐.๐๓	๐.๑๓
๒๑ - ๓๐ ปี	๔.๑๓	-	-	๐.๔๑*	๐.๕๗*
๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๗๒	-	-	-	๐.๑๖
๔๐ ปีขึ้นไป	๓.๕๖	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร แตกต่างกัน ๒ คู่ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี ($\bar{X}=๐.๔๑$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๔๐ ปีขึ้นไป ($\bar{X}=๐.๕๗$)

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร

(n=๒๕๑)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๒ – ๒๐ ปี	๒๑ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๐ ปีขึ้นไป
		๓.๕๖	๔.๑๘	๓.๖๘	๓.๓๘
๑๒ – ๒๐ ปี	๓.๕๖	-	-๐.๖๒*	-๐.๑๒	๐.๑๘
๒๑ – ๓๐ ปี	๔.๑๘	-	-	๐.๕๐*	๐.๘๐*
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๖๘	-	-	-	๐.๓๐*
๔๐ ปีขึ้นไป	๓.๓๘	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร แตกต่างกัน ๔ คู่ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๑๒ – ๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ – ๓๐ ปี ($\bar{X}=0.62$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ – ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๓๑ – ๔๐ ปี ($\bar{X}=0.50$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ – ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๔๐ ปีขึ้นไป ($\bar{X}=0.80$)

คู่ที่ ๔ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๔๐ ปีขึ้นไป ($\bar{X}=0.30$)

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก

(n=๒๕๑)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๒ - ๒๐ ปี	๒๑ - ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๐ ปีขึ้นไป
		๔.๑๒	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๔๕
๑๒ - ๒๐ ปี	๔.๑๒	-	๐.๐๘	๐.๕๓*	๐.๖๗*
๒๑ - ๓๐ ปี	๔.๐๔	-	-	๐.๔๕*	๐.๕๙*
๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๕๙	-	-	-	๐.๑๔
๔๐ ปีขึ้นไป	๓.๔๕	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน ๔ คู่ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๑๒ - ๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี ($\bar{X}=0.53$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๑๒ - ๒๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๔๐ ปีขึ้นไป ($\bar{X}=0.67$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี ($\bar{X}=0.45$)

คู่ที่ ๔ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๔๐ ปีขึ้นไป ($\bar{X}=0.59$)

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล

(n=๒๕๑)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๒ - ๒๐ ปี	๒๑ - ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๐ ปีขึ้นไป
		๓.๗๓	๔.๑๒	๓.๗๕	๓.๓๗
๑๒ - ๒๐ ปี	๓.๗๓	-	-๐.๓๘	-๐.๐๒	๐.๓๖
๒๑ - ๓๐ ปี	๔.๑๒	-	-	๐.๓๗*	๐.๗๕*
๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๗๕	-	-	-	๐.๓๘*
๔๐ ปีขึ้นไป	๓.๓๗	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน ๔ คู่ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี ($\bar{X}=๐.๓๗$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๔๐ ปีขึ้นไป ($\bar{X}=๐.๗๕$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีอายุระหว่าง ๔๐ ปีขึ้นไป ($\bar{X}=๐.๓๘$)

สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามพรรษา

(n=๒๕๑)

การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๖.๗๘๔	๓	๒.๒๖๑	๓.๒๗๕*	๐.๐๒๒
	ภายในกลุ่ม	๑๗๐.๕๔๐	๒๔๗	๐.๖๙๐		
	รวม	๑๗๗.๓๒๔	๒๕๐			
๒. ด้านการจัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๕.๒๔๒	๓	๑.๗๔๗	๒.๙๐๐*	๐.๐๓๖
	ภายในกลุ่ม	๑๔๘.๘๒๑	๒๔๗	๐.๖๐๓		
	รวม	๑๕๔.๐๖๒	๒๕๐			
๓. ด้านงานบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๒.๔๗๒	๓	๐.๘๒๔	๑.๑๗๕	๐.๓๒๐
	ภายในกลุ่ม	๑๗๓.๒๐๖	๒๔๗	๐.๗๐๑		
	รวม	๑๗๕.๖๗๘	๒๕๐			
๔. ด้านการอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	๓.๑๔๒	๓	๑.๐๔๗	๑.๖๒๑	๐.๑๘๕
	ภายในกลุ่ม	๑๕๙.๕๓๗	๒๔๗	๐.๖๔๖		
	รวม	๑๖๒.๖๗๙	๒๕๐			
๕. ด้านการกำกับดูแล	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๔๘	๓	๐.๕๔๙	๐.๗๘๙	๐.๕๐๑
	ภายในกลุ่ม	๑๗๒.๐๗๔	๒๔๗	๐.๖๙๗		
	รวม	๑๗๓.๗๒๒	๒๕๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๓๙๑	๓	๑.๑๓๐	๒.๑๐๘	๐.๑๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๓๒.๔๓๖	๒๔๗	๐.๕๓๖		
	รวม	๑๓๕.๘๒๗	๒๕๐			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผนและด้านการจัดองค์กรแตกต่างกัน ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ รายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๖ - ๔.๑๙

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน
(n=๒๕๑)

พรรษา	$\bar{X}$	พรรษา			
		๑ - ๑๐ ปี	๑๑ - ๒๐ ปี	๒๑ - ๓๐ ปี	๓๑ ปีขึ้นไป
		๓.๕๙	๓.๙๑	๓.๙๑	๓.๔๘
๑ - ๑๐ ปี	๓.๕๙	-	-๐.๓๒*	-๐.๓๒	๐.๑๑
๑๑ - ๒๐ ปี	๓.๙๑	-	-	๐.๐๐	๐.๕๓*
๒๑ - ๓๐ ปี	๓.๙๑	-	-	-	๐.๕๓
๓๑ ปีขึ้นไป	๓.๔๘	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน แตกต่างกัน ๒ คู่ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีพรรษา ๑ - ๑๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีพรรษา ๑๑ - ๒๐ ปี ($\bar{X} = -๐.๓๒$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีพรรษา ๒๑ - ๓๐ ปีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีพรรษา ๓๑ ปีขึ้นไป ($\bar{X} = ๐.๕๓$)

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร

(n=๒๕๑)

พรรษา	$\bar{X}$	พรรษา			
		๑ - ๑๐ ปี	๑๑ - ๒๐ ปี	๒๑ - ๓๐ ปี	๓๑ ปีขึ้นไป
		๓.๖๕	๔.๐๐	๓.๗๙	๓.๗๐
๑ - ๑๐ ปี	๓.๖๕	-	-๐.๓๕*	-๐.๑๔	-๐.๐๕
๑๑ - ๒๐ ปี	๔.๐๐	-	-	๐.๒๑	๐.๓๐
๒๑ - ๓๐ ปี	๓.๗๙	-	-	-	๐.๐๙
๓๑ ปีขึ้นไป	๓.๗๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า ด้านการจัดองค์กร พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษา ๑ - ๑๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีพรรษา ๑๑ - ๒๐ ปี ($\bar{X} = -๐.๓๕$)

สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาแผนกธรรม

(n=๒๕๑)

การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๑๐	๓	๐.๖๓๗	๐.๘๙๖	๐.๔๔๔
	ภายในกลุ่ม	๑๗๕.๔๑๔	๒๔๗	.๗๑๐		
	รวม	๑๗๗.๓๒๔	๒๕๐			
๒. ด้านการจัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๕.๓๔๗	๓	๑.๗๘๒	๒.๙๖๑*	๐.๐๓๓
	ภายในกลุ่ม	๑๔๘.๗๑๕	๒๔๗	๐.๖๐๒		
	รวม	๑๕๔.๐๖๒	๒๕๐			
๓. ด้านงานบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๖.๙๖๐	๓	๒.๓๒๐	๓.๓๙๖*	๐.๐๑๙
	ภายในกลุ่ม	๑๖๘.๗๑๘	๒๔๗	๐.๖๘๓		
	รวม	๑๗๕.๖๗๘	๒๕๐			
๔. ด้านการอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๗๙๒	๓	๔.๙๓๑	๘.๒๓๕*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๗.๘๘๗	๒๔๗	๐.๕๙๙		
	รวม	๑๖๒.๖๗๙	๒๕๐			
๕. ด้านการกำกับดูแล	ระหว่างกลุ่ม	๕.๔๕๑	๓	๑.๘๑๗	๒.๖๖๗*	๐.๐๔๘
	ภายในกลุ่ม	๑๖๘.๒๗๑	๒๔๗	๐.๖๘๑		
	รวม	๑๗๓.๗๒๒	๒๕๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๖.๐๙๒	๓	๒.๐๓๑	๓.๘๖๖*	๐.๐๑๐
	ภายในกลุ่ม	๑๒๙.๗๓๕	๒๔๗	๐.๕๒๕		
	รวม	๑๓๕.๘๒๗	๒๕๐			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษา

แผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร ด้านงานบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการกำกับดูแล แตกต่างกัน ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๙ - ๔.๒๓

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม (n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกธรรม	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกธรรม			
		ไม่มีวุฒินักธรรม	นักธรรมตรี	นักธรรมโท	นักธรรมเอก
		๓.๗๙	๓.๕๓	๓.๙๗	๓.๖๑
ไม่มีวุฒินักธรรม	๓.๗๙	-	๐.๒๖	-๐.๑๘	๐.๑๘
นักธรรมตรี	๓.๕๓	-	-	-๐.๔๔*	-๐.๐๘
นักธรรมโท	๓.๙๗	-	-	-	๐.๓๖*
นักธรรมเอก	๓.๖๑	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน ๒ คู่ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับนักธรรมตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมโท ($\bar{X} = -๐.๔๔$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับนักธรรมโท มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมเอก ($\bar{X} = ๐.๓๖$)

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกธรรม	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกธรรม			
		ไม่มีวุฒินักธรรม	นักธรรมตรี	นักธรรมโท	นักธรรมเอก
		๓.๘๘	๓.๖๓	๔.๐๑	๓.๖๕
ไม่มีวุฒินักธรรม	๓.๘๘	-	๐.๒๕	-๐.๑๓	๐.๒๓
นักธรรมตรี	๓.๖๓	-	-	-๐.๓๘*	-๐.๐๒
นักธรรมโท	๔.๐๑	-	-	-	๐.๓๖*
นักธรรมเอก	๓.๖๕	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กรแตกต่างกัน ๒ คู่ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับนักธรรมตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมโท ($\bar{X} = -๐.๓๘$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับนักธรรมโท มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมเอก ($\bar{X} = ๐.๓๖$)

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกธรรม	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกธรรม			
		ไม่มีวุฒินักธรรม	นักธรรมตรี	นักธรรมโท	นักธรรมเอก
		๓.๗๘	๓.๔๒	๓.๙๓	๓.๖๒
ไม่มีวุฒินักธรรม	๓.๗๘	-	๐.๓๖*	-๐.๑๕	๐.๑๖
นักธรรมตรี	๓.๔๒	-	-	-๐.๕๑*	-๐.๒๐
นักธรรมโท	๓.๙๓	-	-	-	๐.๓๑*
นักธรรมเอก	๓.๖๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากรแตกต่างกัน ๓ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์ไม่มีวุฒินักธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมตรี ($\bar{X} = ๐.๓๖$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับนักธรรมตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมโท ($\bar{X} = -๐.๕๑$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับนักธรรมโท มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมเอก ($\bar{X} = ๐.๓๑$)

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกธรรม	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกธรรม			
		ไม่มีวุฒินักธรรม	นักธรรมตรี	นักธรรมโท	นักธรรมเอก
		๓.๘๓	๓.๔๓	๔.๑๑	๓.๕๓
ไม่มีวุฒินักธรรม	๓.๘๓	-	๐.๔๐*	-๐.๒๘	๐.๓๐*
นักธรรมตรี	๓.๔๓	-	-	-๐.๖๘*	-๐.๑๐
นักธรรมโท	๔.๑๑	-	-	-	๐.๕๘*
นักธรรมเอก	๓.๕๓	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน ๔ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์ไม่มีวุฒินักธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมตรี ($\bar{X}=0.40$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์ไม่มีวุฒินักธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมเอก ($\bar{X}=0.30$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับนักธรรมตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมโท ($\bar{X}=-0.68$)

คู่ที่ ๔ พระสงฆ์มีระดับการศึกษานักธรรมโท มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมเอก ($\bar{X}=0.58$)

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกธรรม	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกธรรม			
		ไม่มีวุฒินักธรรม	นักธรรมตรี	นักธรรมโท	นักธรรมเอก
		๓.๗๔	๓.๕๒	๓.๙๕	๓.๕๙
ไม่มีวุฒินักธรรม	๓.๗๔	-	๐.๒๒	-๐.๒๑	๐.๑๕
นักธรรมตรี	๓.๕๒	-	-	-๐.๔๓*	-๐.๐๗
นักธรรมโท	๓.๙๕	-	-	-	๐.๓๖*
นักธรรมเอก	๓.๕๙	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแลแตกต่างกัน ๒ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับนักธรรมตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมโท ($\bar{X} = -๐.๔๓$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับนักธรรมโท มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับนักธรรมเอก ($\bar{X} = ๐.๓๖$)

สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๔ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาแผนกบาลี

(n=๒๕๑)

การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๑๓.๕๙๘	๓	๔.๕๓๓	๖.๘๓๘*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๖๓.๗๒๖	๒๔๗	๐.๖๖๓		
	รวม	๑๗๗.๓๒๔	๒๕๐			
๒. ด้านการจัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๑๖.๑๕๓	๓	๕.๓๘๔	๙.๖๔๓*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๓๗.๙๐๙	๒๔๗	๐.๕๕๘		
	รวม	๑๕๔.๐๖๒	๒๕๐			
๓. ด้านงานบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๒๖๕	๓	๓.๗๕๕	๕.๖๔๑*	๐.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๑๖๔.๔๑๓	๒๔๗	๐.๖๖๖		
	รวม	๑๗๕.๖๗๘	๒๕๐			
๔. ด้านการอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๙๕๓	๓	๔.๙๘๔	๘.๓๓๔*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๗.๗๒๕	๒๔๗	๐.๕๙๘		
	รวม	๑๖๒.๖๗๘	๒๕๐			
๕. ด้านการกำกับดูแล	ระหว่างกลุ่ม	๗.๐๗๓	๓	๒.๓๕๘	๓.๔๙๔*	๐.๐๑๖
	ภายในกลุ่ม	๑๖๖.๖๔๙	๒๔๗	๐.๖๗๕		
	รวม	๑๗๓.๗๒๒	๒๕๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๑๕๑	๓	๔.๐๕๐	๘.๐๘๙*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๒๓.๖๗๖	๒๔๗	๐.๕๐๑		
	รวม	๑๓๕.๘๒๗	๒๕๐			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษา

แผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ทุกด้านแตกต่างกัน ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ในภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๕ - ๔.๓๐

ตารางที่ ๔.๒๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม (n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกบาลี	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกบาลี			
		ไม่มีวุฒิ เปรียญธรรม	ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	ป.ธ. ๔-๖	ป.ธ. ๗-๙
		๓.๖๙	๔.๐๙	๓.๐๗	๔.๕๐
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๓.๖๙	-	-๐.๔๐*	๐.๖๒*	-๐.๘๑*
ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	๔.๐๙	-	-	๑.๐๒*	-๐.๔๑
ป.ธ. ๔-๖	๓.๐๗	-	-	-	-๑.๔๓*
ป.ธ. ๗-๙	๔.๕๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน ๕ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ ($\bar{X} = -๐.๔๐$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X} = ๐.๖๒$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X} = -๐.๘๑$)

คู่ที่ ๔ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X}=๑.๐๒$)

คู่ที่ ๕ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X}=-๑.๔๓$)

ตารางที่ ๔.๒๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกบาลี	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกบาลี			
		ไม่มีวุฒิ เปรียญธรรม	ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	ป.ธ. ๔-๖	ป.ธ. ๗-๙
		๓.๗๐	๔.๐๖	๓.๐๑	๔.๕๖
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๓.๗๐	-	-๐.๓๖	๐.๖๙*	-๐.๘๖*
ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	๔.๐๖	-	-	๑.๐๕*	-๐.๕๐
ป.ธ. ๔-๖	๓.๐๑	-	-	-	-๑.๕๕*
ป.ธ. ๗-๙	๔.๕๖	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผนแตกต่างกัน ๔ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X}=๐.๖๙$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X}=-๐.๘๖$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X}=๑.๐๕$)

คู่ที่ ๔ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X} = -๑.๕๕$)

ตารางที่ ๔.๒๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกบาลี	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกบาลี			
		ไม่มีวุฒิ เปรียญธรรม	ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	ป.ธ. ๔-๖	ป.ธ. ๗-๙
		๓.๗๖	๔.๒๖	๓.๐๓	๔.๕๐
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๓.๗๖	-	-๐.๕๐*	๐.๗๓*	-๐.๗๔*
ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	๔.๒๖	-	-	๑.๒๓*	-๐.๒๔
ป.ธ. ๔-๖	๓.๐๓	-	-	-	-๑.๔๗*
ป.ธ. ๗-๙	๔.๕๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กรแตกต่างกัน ๕ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ ($\bar{X} = -๐.๕๐$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X} = ๐.๗๓$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X} = -๐.๗๔$)

คู่ที่ ๔ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X} = ๑.๒๓$)

คู่ที่ ๕ ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X} = -๑.๔๗$)

ตารางที่ ๔.๒๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกบาลี	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกบาลี			
		ไม่มีวุฒิ เปรียญธรรม	ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	ป.ธ. ๔-๖	ป.ธ. ๗-๙
		๓.๖๕	๔.๑๖	๓.๑๘	๔.๕๐
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๓.๖๕	-	-๐.๕๑*	๐.๔๗*	-๐.๘๕*
ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	๔.๑๖	-	-	๐.๙๘*	-๐.๓๔
ป.ธ. ๔-๖	๓.๑๘	-	-	-	-๑.๓๒*
ป.ธ. ๗-๙	๔.๕๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากรแตกต่างกัน ๕ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ ($\bar{X} = -๐.๕๑$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X} = ๐.๔๗$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X} = -๐.๘๕$)

คู่ที่ ๔ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X} = ๐.๙๘$)

คู่ที่ ๕ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X} = -๑.๓๒$)

ตารางที่ ๔.๒๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยการ

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกบาลี	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกบาลี			
		ไม่มีวุฒิ เปรียญธรรม	ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	ป.ธ. ๔-๖	ป.ธ. ๗-๙
		๓.๖๙	๔.๐๐	๒.๙๓	๔.๕๖
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๓.๖๙	-	-๐.๓๑	๐.๗๖*	-๐.๘๗*
ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	๔.๐๐	-	-	๑.๐๗*	-๐.๕๖
ป.ธ. ๔-๖	๒.๙๓	-	-	-	-๑.๖๓*
ป.ธ. ๗-๙	๔.๕๖	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยการแตกต่างกัน ๔ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยคป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X} = ๐.๗๖$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X} = -๐.๘๗$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X} = ๐.๙๘$)

คู่ที่ ๔ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X} = -๑.๖๓$)

ตารางที่ ๔.๓๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษา แผนกบาลี	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาแผนกบาลี			
		ไม่มีวุฒิ เปรียญธรรม	ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	ป.ธ. ๔-๖	ป.ธ. ๗-๙
		๓.๖๗	๓.๙๔	๓.๒๑	๔.๓๘
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๓.๖๗	-	-๐.๒๗	๐.๔๖*	-๐.๗๑
ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓	๓.๙๔	-	-	๐.๗๓*	-๐.๔๔
ป.ธ. ๔-๖	๓.๒๑	-	-	-	-๑.๑๗*
ป.ธ. ๗-๙	๔.๓๘	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแลแตกต่างกัน ๓ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X} = ๐.๔๖$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ ($\bar{X} = ๐.๗๓$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๔-๖ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประโยค ป.ธ. ๗-๙ ($\bar{X} = -๑.๑๗$)

สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๑ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาทางโลก

(n=๒๕๑)

การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๗.๔๔๓	๓	๒.๔๘๑	๓.๖๐๘*	๐.๐๑๔
	ภายในกลุ่ม	๑๖๙.๘๘๑	๒๔๗	๐.๖๘๘		
	รวม	๑๗๗.๓๒๔	๒๕๐			
๒. ด้านการจัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๖.๙๓๗	๓	๒.๓๑๒	๓.๘๘๒*	๐.๐๑๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๗.๑๒๖	๒๔๗	๐.๕๙๖		
	รวม	๑๕๔.๐๖๒	๒๕๐			
๓. ด้านงานบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๕.๖๕๙	๓	๑.๘๘๖	๒.๗๔๐*	๐.๐๔๔
	ภายในกลุ่ม	๑๗๐.๐๑๙	๒๔๗	๐.๖๘๘		
	รวม	๑๗๕.๖๗๘	๒๕๐			
๔. ด้านการอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	๙.๖๘๒	๓	๓.๒๒๗	๕.๒๑๐*	๐.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๑๕๒.๙๙๗	๒๔๗	๐.๖๑๙		
	รวม	๑๖๒.๖๗๙	๒๕๐			
๕. ด้านการกำกับดูแล	ระหว่างกลุ่ม	๕.๙๑๙	๓	๑.๙๗๓	๒.๙๐๔*	๐.๐๓๕
	ภายในกลุ่ม	๑๖๗.๘๐๓	๒๔๗	๐.๖๗๙		
	รวม	๑๗๓.๗๒๒	๒๕๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๖.๖๕๖	๓	๒.๒๑๙	๔.๒๔๓*	๐.๐๐๖
	ภายในกลุ่ม	๑๒๙.๑๗๐	๒๔๗	๐.๕๒๓		
	รวม	๑๓๕.๘๒๗	๒๕๐			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๑ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะ

สงฆ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ทุกด้านแตกต่างกัน ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๒ – ๔.๓๓

ตารางที่ ๔.๓๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม (n=๒๕๑)

ระดับการศึกษาทางโลก	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาทางโลก			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๕๙	๓.๘๕	๓.๖๒	๒.๙๔
ประถมศึกษา	๓.๕๙	-	-๐.๒๖*	-๐.๐๓	๐.๖๕*
มัธยมศึกษา	๓.๘๕	-	-	๐.๒๓	๐.๙๑*
ปริญญาตรี	๓.๖๒	-	-	-	๐.๖๘
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๙๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน ๓ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = -๐.๒๖$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = ๐.๖๕$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = ๐.๙๑$)

ตารางที่ ๔.๓๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษาทางโลก	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาทางโลก			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๕๕	๓.๘๘	๓.๖๑	๓.๒๐
ประถมศึกษา	๓.๕๕	-	-๐.๓๓*	-๐.๐๖	๐.๓๕
มัธยมศึกษา	๓.๘๘	-	-	๐.๒๗	๐.๖๘
ปริญญาตรี	๓.๖๑	-	-	-	๐.๔๑
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๒๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน แตกต่างกัน พบว่าพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ($\bar{X} = -๐.๓๓$)

ตารางที่ ๔.๓๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษาทางโลก	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาทางโลก			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๖๖	๓.๙๒	๓.๖๔	๓.๐๐
ประถมศึกษา	๓.๖๖	-	-๐.๒๖*	๐.๐๒	๐.๖๖
มัธยมศึกษา	๓.๙๒	-	-	๐.๒๘	๐.๙๒*
ปริญญาตรี	๓.๖๔	-	-	-	๐.๖๔
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๐๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร แตกต่างกัน ๒ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ($\bar{X} = -๐.๒๖$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = ๐.๖๔$)

ตารางที่ ๔.๓๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษาทางโลก	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาทางโลก			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๕๕	๓.๘๒	๓.๖๓	๓.๑๐
ประถมศึกษา	๓.๕๕	-	-๐.๒๗*	-๐.๐๘	๐.๔๕
มัธยมศึกษา	๓.๘๒	-	-	๐.๑๙	๐.๗๒
ปริญญาตรี	๓.๖๓	-	-	-	๐.๕๓
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๑๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร แตกต่างกัน พบว่าพระสงฆ์มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ($\bar{X} = -๐.๒๗$)

ตารางที่ ๔.๓๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษาทางโลก	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาทางโลก			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๖๑	๓.๘๓	๓.๕๒	๒.๖๐
ประถมศึกษา	๓.๖๑	-	-๐.๒๒*	๐.๐๙	๑.๐๑*
มัธยมศึกษา	๓.๘๓	-	-	๐.๓๑*	๑.๒๓*
ปริญญาตรี	๓.๕๒	-	-	-	๐.๙๒*
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๖๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก ๕ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีระดับศึกษามัธยมศึกษา ($\bar{X} = -๐.๒๒$)

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = ๑.๐๑$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = ๐.๓๑$)

คู่ที่ ๔ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = ๐.๙๒$)

ตารางที่ ๔.๓๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล

(n=๒๕๑)

ระดับการศึกษาทางโลก	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาทางโลก			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๕๙	๓.๗๙	๓.๖๙	๒.๘๐
ประถมศึกษา	๓.๕๙	-	-๐.๒๐	-๐.๑๐	๐.๗๙*
มัธยมศึกษา	๓.๗๙	-	-	๐.๑๐	๐.๙๙*
ปริญญาตรี	๓.๖๙	-	-	-	๐.๘๙*
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๘๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยการ แตกต่างกัน ๓ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = ๐.๗๙$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = ๐.๙๙$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = ๐.๘๙$)

สมมติฐานที่ ๖ พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๘ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

(n=๒๕๑)

การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๑๕.๑๘๖	๓	๕.๐๖๒	๗.๗๑๑*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๖๒.๑๓๘	๒๔๗	๐.๖๕๖		
	รวม	๑๗๗.๓๒๔	๒๕๐			
๒. ด้านการจัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๒๗๖	๓	๓.๗๕๕	๖.๕๐๒*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๒.๗๘๖	๒๔๗	๐.๕๗๘		
	รวม	๑๕๔.๐๖๒	๒๕๐			
๓. ด้านงานบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๘๒๕	๓	๓.๖๐๘	๕.๔๐๖*	๐.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๑๖๔.๘๕๓	๒๔๗	๐.๖๖๗		
	รวม	๑๗๕.๖๗๘	๒๕๐			
๔. ด้านการอำนวยการ	ระหว่างกลุ่ม	๑๓.๑๘๑	๓	๔.๓๙๔	๗.๒๕๕*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๙.๔๙๘	๒๔๗	๐.๖๐๕		
	รวม	๑๖๒.๖๗๙	๒๕๐			
๕. ด้านการกำกับดูแล	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๗๔๑	๓	๓.๕๘๐	๕.๔๒๖*	๐.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๑๖๒.๙๘๑	๒๔๗	๐.๖๖๐		
	รวม	๑๗๓.๗๒๒	๒๕๐			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๐๖๘	๓	๔.๐๒๓	๘.๐๒๙*	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๒๓.๗๕๙	๒๔๗	๐.๕๐๑		
	รวม	๑๓๕.๘๒๗	๒๕๐			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอ

บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ทุกด้านแตกต่างกัน ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๙ - ๔.๔๔

ตารางที่ ๔.๓๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม (n=๒๕๑)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	$\bar{X}$	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน			
		เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ	เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล	เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	ไม่มีตำแหน่ง
		๓.๕๐	๔.๔๔	๓.๓๔	๓.๗๕
เจ้าคณะอำเภอ	๓.๕๐	-	-๐.๙๔	๐.๑๖	-๐.๒๕
รองเจ้าคณะอำเภอ					
เจ้าคณะตำบล	๔.๔๔	-	-	๑.๑๐*	๐.๖๙*
รองเจ้าคณะตำบล					
เจ้าอาวาส					
รองเจ้าอาวาส	๓.๓๔	-	-	-	-๐.๔๑*
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส					
ไม่มีตำแหน่ง	๓.๗๕	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน ๓ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ($\bar{X}=๑.๑๐$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X}=0.69$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X}=-0.41$)

ตารางที่ ๔.๔๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน

(n=๒๕๑)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	$\bar{X}$	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน			
		เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ	เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล	เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	ไม่มีตำแหน่ง
		๓.๕๐	๔.๕๓	๓.๒๙	๓.๗๖
เจ้าคณะอำเภอ	๓.๕๐	-	-๑.๐๓	๐.๒๑	-๐.๒๖
รองเจ้าคณะอำเภอ					
เจ้าคณะตำบล	๔.๕๓	-	-	๑.๒๔*	๐.๗๗*
รองเจ้าคณะตำบล					
เจ้าอาวาส					
รองเจ้าอาวาส	๓.๒๙	-	-	-	-๐.๔๗*
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส					
ไม่มีตำแหน่ง	๓.๗๖	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน แตกต่างกัน ๓ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ($\bar{X}=1.24$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X} = 0.77$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X} = -0.47$)

ตารางที่ ๔.๔๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร

(n=๒๕๑)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	$\bar{X}$	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน			
		เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ	เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล	เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	ไม่มีตำแหน่ง
		๓.๕๐	๔.๕๓	๓.๔๓	๓.๘๐
เจ้าคณะอำเภอ	๓.๕๐	-	-๑.๐๓	๐.๐๗	-๐.๓๐
รองเจ้าคณะอำเภอ					
เจ้าคณะตำบล	๔.๕๓	-	-	๑.๑๐*	๐.๗๓*
รองเจ้าคณะตำบล					
เจ้าอาวาส					
รองเจ้าอาวาส	๓.๔๓	-	-	-	-๐.๓๗*
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส					
ไม่มีตำแหน่ง	๓.๘๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๑ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร แตกต่างกัน ๓ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ($\bar{X} = 1.10$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X} = 0.73$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X} = -0.37$)

ตารางที่ ๔.๔๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร

(n=๒๕๑)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	$\bar{X}$	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน			
		เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ	เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล	เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	ไม่มีตำแหน่ง
		๓.๖๓	๔.๔๔	๓.๓๕	๓.๗๑
เจ้าคณะอำเภอ	๓.๖๓	-	-๐.๘๑	๐.๒๘	-๐.๐๘
รองเจ้าคณะอำเภอ					
เจ้าคณะตำบล	๔.๔๔	-	-	๑.๐๙*	๐.๗๓*
รองเจ้าคณะตำบล					
เจ้าอาวาส	๓.๓๕	-	-	-	-๐.๓๖*
รองเจ้าอาวาส					
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๓.๗๑	-	-	-	-
ไม่มีตำแหน่ง					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๒ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร แตกต่างกัน ๓ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ($\bar{X} = 1.09$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งอื่นๆ ($\bar{X} = 0.73$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งอื่นๆ ($\bar{X} = -0.36$)

ตารางที่ ๔.๔๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยการ

(n=๒๕๑)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	$\bar{X}$	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน			
		เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ	เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล	เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	ไม่มีตำแหน่ง
		๓.๒๕	๔.๔๔	๓.๓๑	๓.๗๓
เจ้าคณะอำเภอ	๓.๒๕	-	-๑.๑๙	-๐.๐๖	-๐.๔๘
รองเจ้าคณะอำเภอ					
เจ้าคณะตำบล	๔.๔๔	-	-	๑.๑๓*	๐.๗๑*
รองเจ้าคณะตำบล					
เจ้าอาวาส					
รองเจ้าอาวาส	๓.๓๑	-	-	-	-๐.๔๒*
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส					
ไม่มีตำแหน่ง	๓.๗๓	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๓ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยการ แตกต่างกัน ๓ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ($\bar{X} = 0.13$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X} = 0.71$)

คู่ที่ ๓ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X} = -0.42$)

ตารางที่ ๔.๔๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล

(n=๒๕๑)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	$\bar{X}$	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน			
		เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ	เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล	เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	ไม่มีตำแหน่ง
		๓.๖๓	๔.๒๕	๓.๓๐	๓.๗๔
เจ้าคณะอำเภอ	๓.๖๓	-	-๐.๖๒	๐.๓๓	-๐.๑๑
รองเจ้าคณะอำเภอ					
เจ้าคณะตำบล	๔.๒๕	-	-	๐.๙๕*	๐.๕๑
รองเจ้าคณะตำบล					
เจ้าอาวาส					
รองเจ้าอาวาส	๓.๓๐	-	-	-	-๐.๔๔*
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส					
ไม่มีตำแหน่ง	๓.๗๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๔ พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของพระสงฆ์ที่ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับการ แตกต่างกัน ๒ คู่ ดังต่อไปนี้

คู่ที่ ๑ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มากกว่าพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ($\bar{X} = 0.95$)

คู่ที่ ๒ พระสงฆ์มีตำแหน่งระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี น้อยกว่าพระสงฆ์ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X} = -0.44$)

ตารางที่ ๔.๔๕ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑ - ๖

สมมติฐาน	ตัวแปรทดสอบ	F	sig	ผลการศึกษา	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	อายุ	๑๔.๑๔๘*	๐.๐๐๐	✓	-
๒.	พรรษา	๒.๑๐๘	๐.๑๐๐	-	✓
๓.	ระดับการศึกษาแผนกธรรม	๓.๘๖๖*	๐.๐๑๐	✓	-
๔.	ระดับการศึกษาแผนกบาลี	๘.๐๘๙*	๐.๐๐๐	✓	-
๕.	ระดับการศึกษาทางโลก	๔.๒๔๓*	๐.๐๐๖	✓	-
๖.	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	๘.๐๒๙*	๐.๐๐๐	✓	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๕ สรุปได้ว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกเป็นรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๔๖ - ๔.๕๑

ตารางที่ ๔.๔๖ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (รูป)
๑.คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าขาดความเข้าใจที่ในเรื่องวัตถุประสงค์ของโครงการ	๑.คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรศึกษาทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการว่ากำหนดไว้อย่างไร	๖
๒.ขั้นตอนในการดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	๒. ควรการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งจัดฝึกอบรมสัมมนาแนะแนวทางดำเนินโครงการก่อนปฏิบัติงานจริง	๓

จากตารางที่ ๔.๔๖ พบว่า พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน มากที่สุด คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าขาดความเข้าใจที่ในเรื่องวัตถุประสงค์ของโครงการ มีจำนวน ๖ รูป รองลงมา คือ ขั้นตอนในการดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีจำนวน ๓ รูป

พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน มากที่สุด คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรศึกษาทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการว่ากำหนดไว้อย่างไร มีจำนวน ๖ รูป รองลงมา คือ ควรการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งจัดฝึกอบรมสัมมนาแนะแนวทางดำเนินโครงการก่อนปฏิบัติงานจริง มีจำนวน ๓ รูป

ตารางที่ ๔.๔๗ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (รูป)
๑.ผู้บริหารระดับสูงใช้อำนาจในการสั่งการผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนมอบหมายได้ไม่เต็มที่ จนละเลยหน้าที่ทำให้โครงการดำเนินไปอย่างล่าช้า และไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์	๑.ผู้บริหารระดับสูงควรใช้อำนาจในการสั่งการผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีอยู่ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนมอบหมายเพื่อให้โครงการดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วเป็นไปตามวัตถุประสงค์	๓
๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าไม่มีการกระจายอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอนตามลำดับชั้นให้ชัดเจน	๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรการกระจายอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอนตามลำดับชั้นให้ชัดเจน	๕

จากตารางที่ ๔.๔๗ พบว่า พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร มากสุด คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าไม่มีการกระจายอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอนตามลำดับชั้นให้ชัดเจน มีจำนวน ๕ รูป รองมา คือ ผู้บริหารระดับสูงไม่ใช้อำนาจในการสั่งการผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนมอบหมาย จนละเลยหน้าที่ทำให้โครงการดำเนินไปอย่างล่าช้า และไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีจำนวน ๓ รูป

พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร มากสุด คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรการกระจายอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอนตามลำดับชั้นให้ชัดเจน มีจำนวน ๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๙ รองมา คือ ผู้บริหารระดับสูงควรใช้อำนาจในการสั่งการผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีอยู่ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนมอบหมาย เพื่อให้โครงการดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีจำนวน ๓ รูป

ตารางที่ ๔.๔๘ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (รูป)
๑. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าไม่มีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ	๑. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรให้มีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ให้มีความเหมาะสมกับงาน	๓
๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	๕
๓. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถที่เข้ากับงานของโครงการ	๓. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรมีการจัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของโครงการ	๖

จากตารางที่ ๔.๔๘ พบว่า พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร มากสุด คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถที่เข้ากับงานของโครงการ มีจำนวน ๖ รูป รองมา คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร มีจำนวน ๕ รูป และน้อยที่สุด คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าไม่มีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ มีจำนวน ๓ รูป

พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร มากสุด คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรมีการจัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของโครงการ มีจำนวน ๖ รูป รองลงมา คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร มีจำนวน ๕ รูป และน้อยที่สุด คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรให้มีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ให้มีความเหมาะสมกับงาน มีจำนวน ๓ รูป

ตารางที่ ๔.๔๙ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (รูป)
๑. ผู้นำในการดำเนินโครงการไม่มีเชี่ยวชาญในการสร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์เกิดความยินดีต่อการปฏิบัติงานของโครงการ	๑. ผู้นำในการดำเนินโครงการที่ควรมีเชี่ยวชาญในการสร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์เกิดความยินดีต่อการปฏิบัติงานของโครงการ	๔
๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ มีการติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่ล่าช้า	๒. คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนให้ความรู้แก่หน่วยงานนั้นๆ จนเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ	๗

จากตารางที่ ๔.๔๙ พบว่า พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก มากสุด คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ มีการติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่ล่าช้า มีจำนวน ๗ รูป รองมา คือ ผู้นำในการดำเนินโครงการที่ไม่มีเชี่ยวชาญในการสร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์เกิดความยินดีต่อการปฏิบัติงานของโครงการ มีจำนวน ๔ รูป

พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก มากสุด คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนให้ความรู้แก่หน่วยงานนั้นๆ จนเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ มีจำนวน ๗ รูป รองมา คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนให้ความรู้แก่หน่วยงานนั้นๆ จนเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ มีจำนวน ๔ รูป

ตารางที่ ๔.๕๐ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (รูป)
๑.คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าเยี่ยมชมติดตามผลการดำเนินงานของโครงการไม่ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด	๑.คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรเยี่ยมชมติดตามผลการดำเนินงานของโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด	๒
๒.ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า	๒.ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า	๓

จากตารางที่ ๔.๕๐ พบว่า พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล มากสุด คือ ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า มีจำนวน ๓ รูป รองลงมา คือ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าเยี่ยมชมติดตามผลการดำเนินงานของโครงการไม่ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด มีจำนวน ๒ รูป

พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล มากสุด คือ ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า มีจำนวน ๓ รูป รองลงมา คือ ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า มีจำนวน ๒ รูป

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๕.๑ ผลสรุปจากบทสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

กระตุ้นให้พุทธศาสนิกชนได้แสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมสร้างความสัมพันธ์ไมตรีที่ดีระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ ปลุกฝังค่านิยมให้คนรุ่นใหม่ได้ร่วมสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่ดีให้กับสังคม^๑

^๑ สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จะเป็นประโยชน์กับประชาชนทุกหมู่บ้านทุกตำบลและสังคม มีความรักความเข้าใจเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเป็นสังคมที่มีความปลอดภัยด้วยการรักษาศีล^๒

ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนประชาชนให้อยู่ดีกินดีมีความสุข นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น^๓

ชาวบ้านเห็นคุณค่าและประโยชน์ในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ได้มีส่วนร่วมในการเข้าวัดมาไหว้พระสวดมนต์และเจริญภาวนามากขึ้น^๔

โครงการนี้ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดำเนินการเพื่อสร้างความสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาพร้อมกับบรมมหารัชมงคลมณฑลการปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดร่วมกับหมู่บ้านที่ดำเนินการสร้างหมู่บ้านศีล ๕ แบบต่อเนื่อง ตลอดจนการจัดให้มีการประกวดหมู่บ้านศีล ๕ ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านศีล ๕ ต้นแบบเพื่อมอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณ ซึ่งมีความประสงค์ต้องการต้องการให้ประชาชนในชาติมีความปรองดองสมานฉันท์ไม่ทะเลาะวิวาทกัน ไม่ติดยาเสพติดและไม่ลุ่มหลงอบายมุขเป็นสังคมที่มีความปลอดภัยน่าอยู่ยิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนมีจิตสำนึกและได้แสดงออกถึงความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมอันเกิดของตนเองด้วยการสร้างความรักความสามัคคี ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข^๕

ทุกคนรักษูปกป้อง เชิดชูสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศมีความมั่นคงยั่งยืน เข้าวัดไหว้พระสวดมนต์เป็นประจำและได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จะสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในครอบครัว ชุมชนและบ้านเมือง^๖

ทำให้ผู้คนในสังคมเกิดการเคารพในสิทธิเรื่องชีวิต เรื่องทรัพย์สิน เรื่องชื่อเสียง เรื่องความสะอาด เรื่องสติปัญญา อันเป็นหลักของศีล ๕ และทำคณะสงฆ์และชาวบ้านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ก่อให้เกิดความผูกพันกันมากขึ้น^๗

^๒ สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^๔ สัมภาษณ์ พระครูสิริวิมลรังษี, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^๕ สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^๖ สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^๗ สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นโครงการที่เป็นดำริของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ ในการขับเคลื่อนโครงการโดยคณะสงฆ์เป็นหลักสำหรับคณะสงฆ์อำเภอบางปลาหมึกมีการขับเคลื่อนตามนโยบายของคณะสงฆ์ ซึ่งเป้าหมายในการดำเนินการก็มีการสมัครเข้าโครงการของอำเภอบางปลาหมึก และทางส่วนจังหวัดสุพรรณบุรีก็มีการดำเนินการขับเคลื่อนตามเป้าหมายของคณะสงฆ์เป็นผลสำเร็จ สำหรับการดำเนินการขณะนี้อยู่ในระยะที่สาม (ระยะยาว) ซึ่งเป็นการดำเนินโครงการเชิงคุณภาพให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาศีล ๕ และมีการคัดเลือกหมู่บ้านศีล ๕ ต้นแบบอีกด้วย^๘

พุทธศาสนิกชนได้น้อมนำหลักศีล ๕ มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยการขับเคลื่อนร่วมกันทั้งทางคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายชาวพุทธ เมื่อพุทธศาสนิกยึดหลักศีล ๕ มาปฏิบัติก็จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข บ้านเมืองก็สงบสุข^๙

ประชาชนมีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อสังคม มีความรักความเมตตา และความปรารถนาดีต่อกันมีความรักความสามัคคีอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข อยู่ร่วมกันแบบเครือญาติ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันโดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต นำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่งผลให้สังคมเกิดความปรองดองสมานฉันท์^{๑๐}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาหมึก การดำเนินการขณะนี้อยู่ในระยะที่สาม (ระยะยาว) ซึ่งเป็นการดำเนินโครงการเชิงคุณภาพให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาศีล ๕ และมีการคัดเลือกหมู่บ้านศีล ๕ ต้นแบบ ช่วยกระตุ้นให้พุทธศาสนิกชนได้แสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมสร้างความสัมพันธ์ไมตรีที่ดีระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐปลูกฝังค่านิยมให้คนรุ่นใหม่ได้ร่วมสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่ดีให้กับสังคม มีความรักความเข้าใจ เคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเป็นสังคมที่มีความปลอดภัยไม่ลุ่มหลงในอบายมุขด้วยการรักษาศีล เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมถิ่นกำเนิดของตนเอง ด้วยการสร้างความรักความสามัคคี เคารพในสิทธิเรื่องชีวิต เรื่องทรัพย์สิน เรื่องชื่อเสียง เรื่องความชื่อเสียง เรื่องสติปัญญา

^๘ สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^๙ สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

ตารางที่ ๔.๕๑ ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้าน
รักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลสรุปจากบทสัมภาษณ์
๑. กระตุ้นให้พุทธศาสนิกชนได้แสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมในการสร้างความสัมพันธ์ไมตรีที่ดีระหว่าง ชุมชน ปลุกฝังค่านิยมให้คนรุ่นใหม่ได้ร่วมสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่ดีให้กับสังคม
๒. มีความรักความเข้าใจเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน
๓. เป็นสังคมที่มีความปลอดภัยไม่ลุ่มหลงในอบายมุขด้วยการรักษาศีล
๔. เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
๕. มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมอันกำเนิดของตนเองด้วยการสร้างความรักความสามัคคี
๖. เคารพในสิทธิเรื่องชีวิต เรื่องทรัพย์สิน เรื่องชื่อเสียง เรื่องความสะอาด เรื่องสติปัญญา

ตารางที่ ๔.๕๒ ผลสรุปจากบทสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้าน
รักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี

เนื้อหา	ความถี่ รูป/คน	คนที่ให้สัมภาษณ์
๑. กระตุ้นให้พุทธศาสนิกชนได้แสดงออกอย่างเป็น รูปธรรมในการสร้างความสัมพันธ์ไมตรีที่ดี ระหว่างชุมชน ปลุกฝังค่านิยมให้คนรุ่นใหม่ได้ ร่วมสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่ดีให้กับสังคม	๑	๑
๒. มีความรักความเข้าใจเคารพในความคิดเห็นของ กันและกัน	๓	๒, ๙, ๑๐
๓. เป็นสังคมที่มีความปลอดภัยไม่ลุ่มหลงในอบายมุข ด้วยการรักษาศีล	๓	๒, ๕, ๑๐
๔. เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการนำหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างมีความสุข	๕	๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐
๕. มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมอันกำเนิดของ ตนเองด้วยการสร้างความรักความสามัคคี	๔	๑, ๕, ๖, ๑๐
๖. เคารพในสิทธิเรื่องชีวิต เรื่องทรัพย์สิน เรื่อง ชื่อเสียง เรื่องความสะอาด เรื่องสติปัญญา	๑	๗

๔.๕.๒ ผลสรุปจากบทสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ด้านการวางแผน

จุดแข็ง ประกอบด้วย

๑) โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นคำสั่งและขอความช่วยเหลือจากคณะสงฆ์ที่รับคำบัญชาจากคณะสงฆ์ของไทยทำให้ดำเนินงานสอดคล้องและเป็นไปด้วยดีของทุกภาคส่วน^{๑๑}

๒) โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีการจัดการวางโครงสร้างกระจายการบริหารและกระบวนการจัดการศึกษาอย่างเอกภาพเชิงนโยบายหลากหลายในทางปฏิบัติ^{๑๒}

๓) การทำงานโครงการมีส่วนร่วมทั้งฝ่ายปกครองคณะสงฆ์และฝ่ายราชการและกำหนดแนวทางดำเนินโครงการวางนโยบายในการดำเนินโครงการที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองให้ไปในทิศทางเดียวกัน^{๑๓}

๔) โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีการจัดการวางลำดับขั้นตอนและนโยบายในการปฏิบัติงานร่วมกันหลายฝ่าย^{๑๔}

๕) โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีการดำเนินการตามนโยบายและวางแผนประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญชวนให้พุทธศาสนิกชนในหมู่บ้าน สถานศึกษา และหน่วยงาน สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกให้ได้มากกว่าร้อยละ ๘๐ % ของหมู่บ้านในชุมชน^{๑๕}

๖) คณะสงฆ์กำหนดมาตรฐานของโครงการ โดยการเปรียบเทียบผลงานที่ปรากฏกับที่คาดหวังซึ่งส่วนใหญ่แล้วสภาพความเป็นจริงในการดำเนินงานนั้นอาจไม่เห็นชัดเจนอะไรมาก แต่ก็ยังสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ได้^{๑๖}

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิฑูริย์, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

๓) คณะสงฆ์ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐมีการประชุมเพื่อมอบนโยบายช่วยกันกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน หาผู้รับผิดชอบว่าใครจะทำอะไรรับผิดชอบงานส่วนไหน เริ่มดำเนินการและสิ้นสุดเวลาเท่าไร และกำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการไว้อย่างชัดเจน^{๑๗}

๔) การดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า ในตอนแรกจะดำเนินการตามนโยบายของทางส่วนกลาง และเมื่อดำเนินไปสักระยะ ทางอำเภอจะเป็นผู้ดำเนินการ จึงทำให้งานมีมาตรการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน^{๑๘}

๕) ผู้นำให้ความสนใจและเอาใจใส่ในเรื่องการส่งเสริมให้คนรักษาศีล ๕ โดยนำเข้าสู่ที่ประชุม เพื่อวางแผนขับเคลื่อนโครงการโดยเน้นทางคณะสงฆ์เป็น หลักในการขับเคลื่อน^{๑๙}

๑๐) มีการประชุมคณะสงฆ์เพื่อร่วมกันวางแผนงานของการดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ให้ขับเคลื่อนไปอย่างเป็นระบบ^{๒๐}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีการจัดการวางโครงสร้างกระจายการบริหารและกระบวนการจัดการศึกษาอย่างเอกภาพเชิงนโยบาย การดำเนินโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองให้ไปในทิศทางเดียวกัน วางแผนประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญชวนให้พุทธศาสนิกชนในหมู่บ้าน สถานศึกษา และหน่วยงาน สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก กำหนดมาตรฐานของโครงการ โดยการเปรียบเทียบผลงานที่ปรากฏกับที่คาดหวังซึ่งส่วนใหญ่แล้วสภาพความเป็นจริงในการดำเนินงานนั้น อาจไม่ได้เห็นชัดเจน ดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ให้ขับเคลื่อนไปอย่างเป็นระบบ

จุดอ่อน ประกอบด้วย

๑) การขยายผลให้มีประสิทธิภาพทั้งผู้เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ และคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ายังไม่เชื่อมโยงให้เกิดประโยชน์ในระยะยาว หมายถึงทำนโยบายให้เป็นกิจกรรมทางศาสนกิจที่มีคุณภาพต่อชาวพุทธทุกๆ ครอบครัว ทุกๆระดับทางสังคม ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน^{๒๑}

๒) โครงการนี้เนื่องจากเป็นมติส่วนกลางการวางแผนในระดับอำเภोजึงไม่มี อีกทั้งการประชุมร่วมกำหนดขั้นตอนการดำเนินการระหว่างคณะสงฆ์กับฝ่ายบ้านเมืองแทบไม่มี จึงทำให้ขับเคลื่อนโครงการไปยาก^{๒๒}

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธธีรธนาภิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคชนะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๓) เป็นโครงการที่ใหม่มีการวางแผนงานตามคำสั่งจากคณะสงฆ์ระดับสูง การวางแผนระดับอำเภอเชิงรุกยังไม่มี^{๒๓}

๔) ขาดการประชุมวางแผนในระดับอำเภออีกทั้งไม่มีความต่อเนื่องในเรื่องของกิจกรรมปฏิบัติงานเหมือนไฟไหม้ฟางฉะนั้น^{๒๔}

๕) การดำเนินงานระหว่างคณะสงฆ์และฝ่ายราชการยังขาดๆ เกินๆ ไม่ประติดประต่อ เนื่องจากขาดการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน^{๒๕}

๖) ขั้นตอนการดำเนินงาน เช่นผู้รับผิดชอบหรือเรื่องงบประมาณไม่ชัดเจน^{๒๖}

๗) คณะสงฆ์ดำเนินการตามนโยบายส่วนกลางและมีหลาย ๆ ฝ่ายไม่เข้าใจในว่าโครงการนี้มีวัตถุประสงค์อะไร^{๒๗}

๘) การดำเนินงานมีการสั่งการมาตามนโยบายคณะสงฆ์ ดังนั้นจึงทำให้การขับเคลื่อนงานเป็นไปได้ยาก^{๒๘}

๙) ผู้ขับเคลื่อนโดยในส่วนการปฏิบัติ ยังไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้ครบร้อยละเปอร์เซ็นต์ เนื่องจาก การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนยังมีน้อย^{๒๙}

๑๐) ขาดการประชุมที่ต่อเนื่องและการวางแผนขาดแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวที่เป็นรูปธรรม^{๓๐}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ คณะสงฆ์กับฝ่ายบ้านเมือง ขาดการประชุมวางแผนในระดับอำเภออีกทั้งไม่มีความต่อเนื่องในเรื่องของกิจกรรมปฏิบัติงาน การดำเนินงานระหว่างคณะสงฆ์และฝ่ายราชการยังขาดๆ เกินๆ ไม่ประติดประต่อ ขั้นตอนการดำเนินงาน เช่นผู้รับผิดชอบหรือเรื่องงบประมาณไม่ชัดเจน ผู้ขับเคลื่อนโดยในส่วนการปฏิบัติ ยังไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้ครบร้อยละเปอร์เซ็นต์ เนื่องจาก การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนยังมี

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิจิตรรังษี, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราชบุรารุ่ง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธธีรธนาภิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

น้อย และไม่เข้าใจในว่าโครงการนี้มีวัตถุประสงค์อะไร ขาดแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวที่เป็นรูปธรรม

โอกาส ประกอบด้วย

๑) การจัดประชุมคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน เพื่อกำหนดกิจกรรม และการรณรงค์ เผยแพร่ให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเห็นคุณค่าของการรักษาศิล ๕ และการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในชีวิต^{๓๑}

๒) รณรงค์การจัดงานสังสรรค์รื่นเริงปลอดแอลกอฮอล์^{๓๒}

๓) การจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญชวนประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน เข้าร่วมโครงการ ณ บริเวณหน้าวัด หรือหน้าที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือศาลาประชาคม หมู่บ้านเพื่อให้การประชาสัมพันธ์เปิดกว้างมากขึ้น^{๓๓}

๔) กำหนดระยะเวลาและแนวทางการดำเนินการให้ชัดเจนเพื่อให้ชาวบ้านได้วางแผนการทำงานของตนเอง^{๓๔}

๕) การส่งเสริมโครงการ โดยร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการ ตามที่ได้รับการประสาน จากจังหวัด อำเภอ ตำบล หรือหมู่บ้านจะทำให้ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและเป็นการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ไปในตัว^{๓๕}

๖) ขอกการสนับสนุนกำลังคน เจ้าหน้าที่ บุคลากร หรืออนุญาตให้เจ้าหน้าที่จัดกลุ่ม รวมเป็นหมู่คณะ ไปร่วมเป็นจิตอาสาช่วยวัด ชุมชน หรือหมู่บ้านจัดกิจกรรมรณรงค์^{๓๖}

๗) ควรมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนข้าราชการในสังกัดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าร่วมในโครงการอย่างความต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีแสดงรับเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ^{๓๗}

^{๓๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิจิตรรังษี, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางพลาม เขต ๒ อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกูลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

๘) การดำเนินงานควรมีความชัดเจนเรื่องขั้นตอนกับผู้รับผิดชอบงานแต่ละแผนกๆ เพื่อให้ทำงานซับซ้อนกันเพิ่มศักยภาพการขับเคลื่อนอีกด้วย ^{๓๘}

๙) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันด้วยการทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้าน หน่วยงานราชการ กับคณะสงฆ์ จะทำให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปได้อย่างเป็นระบบมีความชัดเจนน้อยลง ^{๓๙}

๑๐) ควรชี้แจงแนวทางการดำเนินงานว่าจะไปในทิศทางไหนให้กับชาวบ้านที่มาร่วมกิจกรรมหรือบุคลากรจากชุมชนที่มาช่วยดำเนินงานหลายๆ ฝ่ายให้เข้าใจชัดเจนก่อนจะได้ไม่เกิดความสับสน ^{๔๐}

สรุปได้ว่า ควรมีการจัดประชุมคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน เพื่อกำหนดกิจกรรม และการรณรงค์เผยแพร่ให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเห็นคุณค่าของการรักษาศีล ๕ และการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในชีวิต การจัดทำแผนป้ายประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญชวนประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเข้าร่วมโครงการ ณ บริเวณหน้าวัด หรือหน้าที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือศาลาประชาคมหมู่บ้าน กำหนดระยะเวลาและแนวทางการดำเนินการให้ชัดเจน ส่งเสริมโครงการ โดยร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการตามที่ได้รับการประสานจากจังหวัด อำเภอ ตำบล หรือหมู่บ้าน ขอการสนับสนุนกำลังคน เจ้าหน้าที่ บุคลากร หรืออนุญาตให้เจ้าหน้าที่จัดกลุ่ม รวมเป็นหมู่คณะ ไปร่วมเป็นจิตอาสาช่วยวัด ชุมชน หรือหมู่บ้านจัดกิจกรรมรณรงค์ ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนข้าราชการในสังกัดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าร่วมในโครงการอย่างความต่อเนื่อง การดำเนินงานควรมีความชัดเจนเรื่องขั้นตอนกับผู้รับผิดชอบงานแต่ละแผนกๆ ควรชี้แจงแนวทางการดำเนินงานว่าจะไปในทิศทางไหนให้กับชาวบ้านที่มาร่วมกิจกรรมหรือบุคลากรจากชุมชนให้เข้าใจชัดเจนก่อนจะได้ไม่เกิดความสับสน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันด้วยการทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้าน หน่วยงานราชการกับคณะสงฆ์ จะทำให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปได้อย่างเป็นระบบมีความชัดเจนน้อยลง

อุปสรรค ประกอบด้วย

๑) ขาดการจัดประชุมคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน เพื่อกำหนดกิจกรรม และการรณรงค์เผยแพร่ให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเห็นคุณค่าของการรักษาศีล ๕ และการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในชีวิต ^{๔๑}

^{๓๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

๒) เป็นสังคมที่มีการจัดงานสังสรรค์รื่นเริงอยู่กับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์รุนแรงอยู่บ่อยๆ จึงยากที่จะให้เปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านั้นได้^{๔๒}

๓) การจัดทำแผนป้ายประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญชวนประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน เข้าร่วมโครงการ ณ บริเวณหน้าวัด หรือหน้าที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือศาลาประชาคม หมู่บ้านไม่มีเลย^{๔๓}

๔) ชาวบ้านไม่มีการกำหนดระยะเวลาและแนวทางการดำเนินการก็ไม่ชัดเจน^{๔๔}

๕) ขาดการส่งเสริมโครงการ โดยร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการ ตามที่ได้รับการประสานจากจังหวัด อำเภอ ตำบล หรือหมู่บ้าน^{๔๕}

๖) การสนับสนุนกำลังคน เจ้าหน้าที่ บุคลากร หรืออนุญาตให้เจ้าหน้าที่จัดกลุ่มรวมเป็นหมู่คณะ ไปร่วมเป็นจิตอาสาช่วยวัด ชุมชน หรือหมู่บ้านจัดกิจกรรมรณรงค์น้อยมาก^{๔๖}

๗) การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนข้าราชการในสังกัดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าร่วมในโครงการขาดความต่อเนื่อง^{๔๗}

๘) การดำเนินงานของชาวบ้านจะไม่มี ความชัดเจนเรื่องขั้นตอนกับผู้รับผิดชอบงานแต่ละแผนกๆ^{๔๘}

๙) การทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้าน หน่วยงานราชการกับคณะสงฆ์ ยังไม่มีความสัมพันธ์กันจึงทำให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปได้ช้ามาก^{๔๙}

^{๔๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิจิตรรังษี, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๐) ชาวบ้านที่มาร่วมกิจกรรมหรือบุคลากรจากชุมชนที่มาช่วยดำเนินงานหลายๆ ฝ่าย ยังไม่รู้แนวทางการดำเนินงานว่าจะไปในทิศทางไหน^{๕๐}

สรุปได้ว่า จากสังคมที่มีการจัดงานสังสรรค์รื่นเริงอยู่กับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์รุนแรงอยู่ บ่อยๆ จึงยากที่จะให้เปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านั้นได้ ขาดการจัดประชุมคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน เพื่อกำหนดกิจกรรมแนวทางการดำเนินงานว่าจะไปในทิศทางเดียวกัน และการจัดทำแผนป้าย ประชาสัมพันธ์ณรงค์เผยแพร่ให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเห็นคุณค่าของการรักษาศีล ๕ และการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในชีวิต ณรงค์เชิญชวนประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน เข้าร่วมโครงการ ณ บริเวณหน้าวัด หรือหน้าที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือศาลาประชาคม หมู่บ้าน ขาดการสนับสนุนกำลังคน เจ้าหน้าที่ บุคลากร หรืออนุญาตให้เจ้าหน้าที่จัดกลุ่ม รวมเป็นหมู่คณะรับผิดชอบงานแต่ละแผนๆ ไปร่วมเป็นจิตอาสาช่วยวัด ชุมชน หรือหมู่บ้านจัด กิจกรรมรณรงค์ การทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้าน หน่วยงานราชการกับคณะสงฆ์ ยังไม่มีความสัมพันธ์กันจึงทำให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปได้ช้ามาก

^{๕๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงาน พระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

ตารางที่ ๔.๕๓ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของ
คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน

สภาพแวดล้อมภายใน		สภาพแวดล้อมภายนอก	
จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
๑) การจัดการวางโครงสร้าง กระจายการบริหารและ กระบวนการจัดการศึกษา อย่างเอกภาพ	๑) คณะสงฆ์กับฝ่าย บ้านเมืองขาดการ ประชุมวางแผนใน ระดับอำเภอ	๑) จัดประชุมคณะกรรมการ ประจำหมู่บ้าน เพื่อกำหนด กิจกรรม และการณรงค์เชิญ ชวนให้ประชาชนเห็นการนำ หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาไปปรับใช้ใน ชีวิต	๑) ขาดการจัดประชุม คณะกรรมการประจำหมู่บ้าน เพื่อกำหนดกิจกรรมแนว ทางการดำเนินงานว่าจะไปใน ทิศทางเดียวกัน
๒) การดำเนินโครงการ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของโครงการ	๒) ไม่เข้าใจในว่าโครงการนี้ มีวัตถุประสงค์อะไร	๒) จัดทำแผนป้ายประชาสัมพันธ์ ณรงค์เชิญชวนประชาชนใน หมู่บ้าน ณ บริเวณหน้าวัด หรือหน้าที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือ ศาลา ประชาคมหมู่บ้าน	๒) การจัดทำแผนป้าย ประชาสัมพันธ์ณรงค์ให้ ประชาชนในหมู่บ้านหรือ ชุมชนเห็นคุณค่าของการ รักษาศีล ๕ และการนำ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้ในชีวิต
๓) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ที่จะ ปฏิบัติตน ให้เกิด ประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง	๓) การดำเนินงานระหว่าง คณะสงฆ์ และ ฝ่าย ราชการยังขาดๆ เกินๆ ไม่มีความต่อเนื่อง	๓) กำหนดระยะเวลาและแนว ทางการดำเนินการให้ชัดเจน ส่งเสริมโครงการ โดยร่วมเป็น คณะกรรมการโครงการตามที่ ได้รับการประสานจากจังหวัด อำเภอ ตำบล หรือหมู่บ้าน	๓) ณรงค์เชิญชวนประชาชนใน หมู่บ้านหรือชุมชน เข้าร่วม โครงการ ณ บริเวณหน้าวัด หรือหน้าที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือ ศาลา ประชาคมหมู่บ้าน
๔) ประชาสัมพันธ์ณรงค์เชิญ ชวนให้พุทธศาสนิกชนใน หมู่บ้าน สถานศึกษา และ หน่วยงาน สมัครเข้าร่วม เป็นสมาชิก	๔) ขั้นตอนการดำเนินงาน เช่นผู้รับผิดชอบหรือ เรื่องงบประมาณไม่ ชัดเจน	๔) ขอกการสนับสนุนกำลังคน เจ้าหน้าที่ บุคลากร หรือ อนุญาตให้เจ้าหน้าที่จัดกลุ่ม รวมเป็นหมู่คณะ ร่วมเป็นจิต อาสาช่วยวัด ชุมชน หรือ หมู่บ้าน	๔) ขาดการสนับสนุนกำลังคน เจ้าหน้าที่ บุคลากร หรือ อนุญาตให้เจ้าหน้าที่จัดกลุ่ม รวมเป็นหมู่คณะรับผิดชอบ งานแต่ละแผนกๆ
๕) กำหนดมาตรฐานของ โครงการ โดยการ เปรียบเทียบกับผลงานที่ ปรากฏกับที่คาดหวัง	๕) ผู้ขับเคลื่อนโดยในส่วน การปฏิบัติ ยังไม่ สามารถดำเนินการตาม แผนได้ ครบ ร้อย เปอร์เซ็นต์ เนื่องจาก การมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนยังมีน้อย	๕)ชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน ว่าจะไปในทิศทางไหนให้กับ ชาวบ้านที่มาร่วมกิจกรรมหรือ บุคลากรจากชุมชนให้เข้าใจ ชัดเจนจะได้ไม่เกิดความ สับสน	๕) ขาดแคลนจิตอาสาช่วยวัด ชุมชน หรือหมู่บ้านจัด กิจกรรม
๖) ดำเนินการโครงการหมู่บ้าน รักษาศีล ๕ ให้ขับเคลื่อนไป อย่างเป็นระบบในทิศทาง เดียวกัน	๖) ยังขาดแผนการ ดำเนินงานทั้งระยะสั้น และระยะยาวที่เป็น รูปธรรม	๖) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ด้วยการทำงานร่วมกัน ระหว่างชาวบ้าน หน่วยงาน ราชการกับคณะสงฆ์ จะทำให้ การขับเคลื่อนโครงการเป็นไป ได้อย่างเป็นระบบมีความ ชัดเจนน้อยลง	๖) การทำงานร่วมกันระหว่าง ชาวบ้าน หน่วยงานราชการ กับคณะสงฆ์ ยัง ไม่มี ความสัมพันธ์กันจึงทำให้การ ขับเคลื่อนโครงการเป็นไปได้ ช้ามาก

ด้านการจัดองค์กร

จุดแข็ง ประกอบด้วย

๑) เป็นโอกาสที่คณะอำเภอบางพลาม้า ได้แสดงศักยภาพของบุคลากรทางศาสนาทั้งที่เป็นคฤหัสถ์และบรรพชิต ซึ่งปฏิบัติงานเป็นไปตามลำดับขั้น ทุกๆระดับล้วนมีส่วนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ แม้แต่ผู้สมัครเข้าโครงการด้วย^{๕๑}

๒) คณะสงฆ์บริหารแบบสายงานมีผู้บังคับบัญชาสั่งการลงมาตามลำดับขั้น แต่งตั้งประธาน รองประธานคณะกรรมการ กระจายอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน^{๕๒}

๓) มีการใช้ผู้นำทางโลกและทางธรรมนำโดยนายอำเภอและเจ้าคณะอำเภอเป็นผู้นำโดยใช้บุคลากรที่มีอยู่ให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ ตามลำดับขั้น^{๕๓}

๔) คณะสงฆ์อำเภอบางพลาม้าได้แต่งตั้งคณะกรรมการ โดยหน่วยงานภาครัฐมาร่วมกันขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยการนำของเจ้าคณะอำเภอและนายอำเภอ ส่งเสริมให้ชาวบ้านรักษาศีลซึ่งบางคนก็รักษาเป็นปกติอยู่แล้ว เน้นการสวดมนต์ ประกวดสวดสรภัญญะเป็นต้น^{๕๔}

๕) มีการดำเนินการตามกลยุทธ์ระดมความคิดและวิเคราะห์สภาพของชุมชนกำหนดเป็นวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์ในการดำเนินโครงการและจัดทำกิจกรรมไปสู่วิสัยทัศน์ใหม่ๆ^{๕๕}

๖) ด้านคณะสงฆ์มีการแต่งตั้งประธานคณะกรรมการดำเนินโครงการพระสังฆาธิการทุกรูปต่างมีส่วนในการช่วยกันขับเคลื่อนโครงการนี้ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม^{๕๖}

๗) โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ นี้ ทั่วไปแล้วก็มีส่วนช่วยส่งเสริมสนับสนุนศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นควบคู่กันไปกับการรักษาศีล ๕ โดยคณะสงฆ์ร่วมมือกับหน่วยงานราชการขับเคลื่อนโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ อีกทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนสร้างแรงจูงใจให้ชาวบ้านมากขึ้นเห็นคุณค่าพลานิสงส์การรักษาศีลมากขึ้น^{๕๗}

^{๕๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางพลาม้า อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางพลาม้า อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางพลาม้า อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิฑูริย์, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางพลาม้า อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางพลาม้า เขต ๒ อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกูลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเกรกราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางพลาม้า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

๘) การดำเนินการในการขับเคลื่อนโครงการมีศักยภาพให้โครงการที่มีรูปแบบเป็นไปในแนวทางเดียวกัน^{๕๘}

๙) คณะสงฆ์ร่วมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดใช้แนวทางการดำเนินงานของหน่วยอบรมประชาชนเป็นประจำเป็นองค์กรในการขับเคลื่อนเพื่อให้เข้าถึงชุมชน เนื่องจากทุกตำบลมีหน่วยอปต. อยู่แล้ว^{๕๙}

๑๐) มีการมอบหมายงานให้เจ้าคณะผู้ปกครองรับผิดชอบปฏิบัติงานในแต่ละด้าน^{๖๐}

สรุปได้ว่า โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ บุคลากรทางศาสนาทั้งที่เป็นคฤหัสถ์และบรรพชิต ซึ่งปฏิบัติงานเป็นไปตามลำดับขั้น ทุกๆระดับล้วนมีส่วนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีผู้บังคับบัญชาสั่งการลงมาตามลำดับขั้น แต่งตั้งประธาน รองประธานคณะกรรมการ กระจายอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน ระดมความคิดและวิเคราะห์สภาพของชุมชนกำหนดเป็นวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์ในการดำเนินโครงการและจัดทำกิจกรรมไปสู่วิสัยทัศน์ใหม่ๆ ส่งเสริมให้ชาวบ้านรักษาศีล สวดมนต์ หรือสวดสรภัญญะ ส่งเสริมสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นควบคู่กันไป สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนสร้างแรงจูงใจให้ชาวบ้านมากเห็นคุณค่าผลงานนิสสัยการรักษาศีลมากขึ้น

จุดอ่อน ประกอบด้วย

๑) ไม่สามารถใช้ห้องครัวจากภาครัฐและเอกชนเห็นประโยชน์เชิงคุณภาพชีวิตที่ต่อหน้าทำการงานและเศรษฐกิจหรือยังคงเห็นว่าคนละประเด็น ซึ่งศาสนาคือความเจริญทางจิตใจแต่ปัญหาทางองค์กรต้องแสดงให้เห็นประโยชน์จากการรักษาศีล ๕ ก่อน^{๖๑}

๒) โดยรวมๆ แล้วการขับเคลื่อนโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์เฉพาะในเชิงปริมาณเท่านั้น ในส่วนของเชิงคุณภาพยังไม่บรรลุเป้าหมายเนื่องจากชาวบ้าน ชุมชนยังมีความสับสนเรื่องการรักษาศีลกับโครงการนี้มันจะเกี่ยวกันไหม และการปฏิบัติงานยังขาดระบบขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน จนหลายๆฝ่ายเกิดความสงสัยว่าใครจะทำอะไร ต่อไปทำอะไรต่อเป็นต้น^{๖๒}

๓) การขับเคลื่อนประสานงานระดับคณะสงฆ์และข้าราชการระดับอำเภอยังทำงานไม่เห็นเป็นรูปธรรม^{๖๓}

^{๕๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

๔) การดำเนินการของโครงการไม่เป็นระบบระเบียบขาดลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน บางกิจกรรมจัดขึ้นโดยที่รู้กันเพียงส่วนน้อยไม่แพร่หลาย^{๖๔}

๕) เป็นโครงการที่ใหม่ อาจทำให้ประชาชนสับสนเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕^{๖๕}

๖) โครงสร้างการบริหารงานที่วางไว้คือตำแหน่งหน้าที่ต่างๆที่แต่งตั้งนั้นดูสับสนและเหมือนไม่มีอยู่จริง รวมถึง ผู้บริหารระดับสูงของอำเภอไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเนื่องจากทำตามนโยบายส่วนกลาง^{๖๖}

๗) คณะสงฆ์เรายังมีความเข้าใจเรื่องวัตถุประสงค์ของโครงการนี้น้อยมาก^{๖๗}

๘) การดำเนินการมอบหมายงานตามสายงานที่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ขับเคลื่อนโครงการไปได้ยากและแต่ละคนมีความถนัดในงานที่แตกต่างกัน^{๖๘}

๙) องค์กรหลักในการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ คือ หน่วยอบรมประชากรประจำตำบล ยังขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครบตาม 8 หัวข้อ ศีลธรรมและวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย สัมมาอาชีพ สันติสุข ศึกษาสงเคราะห์ สาธารณเคราะห์ กตัญญู-กตเวทิตาธรรม และสามัคคีธรรม^{๖๙}

๑๐) ไม่มีการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างเป็นระบบ ไม่มีสำนักงานประสานงานโครงการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม^{๗๐}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ไม่สามารถชี้แจงให้องค์กรจากภาครัฐและเอกชนเห็นประโยชน์เชิงคุณภาพชีวิต การดำเนินการของโครงการไม่เป็นระบบระเบียบขาดลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน การขับเคลื่อนประสานงานระดับคณะสงฆ์และข้าราชการระดับอำเภอยังทำงานไม่เห็นเป็นรูปธรรม ประชาชนสับสนเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ การดำเนินการมอบหมายงานตามสายงานที่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ขับเคลื่อนโครงการไปได้ยาก

^{๖๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิมุตติรังษี, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางพลาม เขต ๒ อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

และแต่ละคนมีความถนัดในงานที่แตกต่างกัน และองค์กรหลักในการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ คือ หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ยังขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

โอกาส ประกอบด้วย

๑) คณะผู้ขับเคลื่อนโครงการหรือผู้ที่ทำหน้าที่เข้าถึงประชาชนควรชี้แจงถึงคุณค่า ผลานิสงส์ศีล ๕ ตลอดถึงวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตชาวบ้าน แม้ไม่สามารถรักษาศีลได้หมดทุกข้อ ก็สามารถเลือกรักษาข้อที่เหมาะสมกับตนได้ อาทิ การไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติดูในกาม หรือการไม่พูดมุสา เป็นต้น โดยเน้นการปฏิบัติเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ^{๗๑}

๒) ควรเข้าถึงประชาชนให้ได้มากกว่านี้ แล้วชี้แจงให้เข้าใจวัตถุประสงค์และคุณค่าของ โครงการ ตลอดถึงสร้างความเชื่อมั่นในผลานิสงส์การรักษาศีล ๕ ว่าช่วยสร้างคุณภาพชีวิตและสังคม ให้มีแต่ความปลอดภัยไร้การอบายมุข^{๗๒}

๓) คณะสงฆ์ควรมีจุดยืนที่มั่นคงที่จะมอบประโยชน์ให้กับสังคมมากกว่าการทำงานเพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่ม การจะให้ประชาชนมาสนใจโครงการนี้ได้ นั้น จำเป็นต้องหาจุดแข็งและประโยชน์หรือคุณค่าจากโครงการนี้แล้วนำเสนอให้เป็นที่ยอมรับมิใช่เกิดจากการบังคับแบบมัดมือชก จึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ได้^{๗๓}

๔) การที่จะเข้าถึงประชาชนได้ทั่วถึงนั้นถือว่ายากพอสมควร อาจต้องใช้เวลามากและใช้ความพยายามในการสื่อสารโน้มน้าวให้เห็นคุณค่าการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตจำเป็นต่อความมั่นคงของชีวิตและครอบครัว อีกทั้งส่งเสริมหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อปต.) ทั้ง ๘ ด้านเป็นสื่อกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ตระหว่งวัดกับชุมชน^{๗๔}

๕) ควรใช้เวลา ใช้บุคลากรประชุมอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติให้ชัดเจน ให้เห็นความสำคัญของโครงการจะได้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป^{๗๕}

๖) ควรเข้าถึงประชาชนโดยเริ่มปลูกฝังคุณธรรมตั้งแต่รุ่นเยาว์นั่นคือนอกจากเข้าถึงหมู่บ้านแล้วควรเข้าถึงสถานศึกษาด้วยการร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักสูตรที่จะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปพัฒนาชีวิตให้ได้ศึกษาเห็นคุณค่าและประโยชน์ตั้งแต่วัยเด็ก^{๗๖}

^{๗๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิจิตรรังษี, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

๗) จัดฝึกอบรมสัมมนาถวายความรู้กับพระสังฆาธิการให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และคุณค่าของโครงการอย่างแท้จริง^{๗๗}

๘) การดำเนินการควรมีระยะเวลาและเปิดโอกาสให้คณะสงฆ์อำเภอได้ศึกษาแนวทางและหาจุดอ่อน จุดแข็งของชุมชนเราเพื่อที่จะได้สอดคล้องได้ตรงตามนโยบายของศีล ๕ อย่างแท้จริง มีการคิดรูปแบบงานเกี่ยวกับโครงการศีล ๕ ที่หลากหลาย และจะเกิดการพัฒนาศายงานเองในชุมชนที่มั่นคงเกิดความยั่งยืนในการดำเนินการที่ขาดความต่อเนื่องในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในปัจจุบันการขับเคลื่อนมาสู่หน่วย อปท.ข้าจะเป็นผู้ขับเคลื่อนโครงการต่อ จำเป็นที่จะต้องมีการประชุมมีการกำหนดนโยบายเพื่อให้งานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน^{๗๘}

๙) ต้องให้บุคลากรคณะสงฆ์ พระสงฆ์ พยายามปลูกฝังชักจูงให้คนมารักษาศีล ๕ ให้บุคลากรภาครัฐ เช่น ครู สถานศึกษา ปลูกฝังให้นักเรียน อยากรักษาศีล ๕ จากใจจริง^{๗๙}

๑๐) คณะสงฆ์มีการปรับแผนการดำเนินงานโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการให้ประชาชนได้รับรู้ว่าเป็นรูปธรรม^{๘๐}

สรุปได้ว่า โครงการนี้ คณะผู้ขับเคลื่อนโครงการหรือผู้ที่ทำหน้าที่เข้าถึงประชาชนควรชี้แจงถึงคุณค่าผลานิสงส์ศีล ๕ ตลอดถึงวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตชาวบ้าน แม้ไม่สามารถรักษาศีลได้หมดทุกข้อ ก็สามารถเลือกรักษาข้อที่เหมาะสมกับตน ชี้แจงให้เข้าใจวัตถุประสงค์และคุณค่าของโครงการ จำเป็นต้องหาจุดแข็งและประโยชน์หรือคุณค่าจากโครงการนี้แล้วนำเสนอให้เป็นที่ยอมรับมิใช่เกิดจากการบังคับแบบมัดมือชก โน้มน้าวให้เห็นคุณค่าการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตจำเป็นต่อความมั่นคงของชีวิตและครอบครัว เชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างวัดกับชุมชน ประชุมอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติให้ชัดเจน ให้ความสำคัญของโครงการจะได้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ปลูกฝังคุณธรรมตั้งแต่วัยเยาว์นั้นคือนอกจากเข้าถึงหมู่บ้านแล้วควรเข้าถึงสถานศึกษา ศึกษาแนวทาง และหาจุดอ่อน จุดแข็งของชุมชนเราเพื่อที่จะได้สอดคล้องได้ตรงตามนโยบายของศีล ๕ จัดฝึกอบรมสัมมนาถวายความรู้กับพระสังฆาธิการให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และคุณค่าของโครงการอย่างแท้จริง ปรับแผนการดำเนินงานโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการให้ประชาชนได้รับรู้ว่าเป็นรูปธรรม

^{๗๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิธรรมาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตน์ศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

อุปสรรค ประกอบด้วย

๑) กระแสสังคมส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่าโครงการนี้มีเป้าหมายอะไร อีกทั้งการรักษาศีล ๕ ยังมีบางส่วนที่ประชาชนรู้สึกขัดแย้งกับวิถีชีวิตตนจนมีคำพูดเชิงติดตลกว่า “สงสัยพระจะฉันมังสวิรัตกันแล้วต่อไปนี่”^{๘๑}

๒) วัฒนธรรมที่หลากหลายและวิถีชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลากับระบบสังคมที่ยกย่องเชิดชูคนที่มีความรู้สัจจะใหญ่โตมีหน้าที่การงานดีแต่อาจไม่ใช่คนดีหนักมากกว่าคนที่ทำความดีให้ทานรักษาศีลเป็นประจำ ก็มีอิทธิพลทางความคิดทำให้คนจำนวนมากมีความเชื่อว่าแค่รวยก็พอไม่เห็นต้องเข้าวัดทำบุญรักษาศีลเลยเฉยจะตาย^{๘๒}

๓) เนื่องจากสังคมมานานจนเป็นวัฒนธรรมที่ฝังลึก เช่น การจัดงานต่างๆ ก็มีการดื่มสุราเป็นปกติแทบทุกงานเป็นต้น การที่จะให้ประชาชนเปลี่ยนจากเรื่องนี้ต่อใช้อุปกรณ์ประกอบหลายๆ ด้าน และใช้เวลานาน^{๘๓}

๔) การเข้าถึงชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นข้อจำกัดที่เข้าถึงได้ยากและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านจึงตอบสนองโครงการนี้ไม่มากนักด้วยหน้าที่การงานของชาวบ้านมีความจำเป็นต่อการเลี้ยงปากท้องของคนในครอบครัว^{๘๔}

๕) การรักษาศีลบางข้อขัดแย้งต่อการดำรงชีวิตของชาวบ้านที่มีความจำเป็นต้องหาเลี้ยงชีพด้วยการพร่ำชีวิตสัตว์มาเป็นอาหาร^{๘๕}

๖) สังคมบางส่วนยังมีการเอารัดเอาเปรียบกันอยู่ในหลายหลายๆ เรื่องเช่นการฉ้อโกง ปล้นหรือถึงขนาดฆ่ากันตายก็มีล้วนแต่อ้างว่าเพื่อความอยู่รอด^{๘๖}

๗) เป็นสังคมที่มีการจัดงานสังสรรค์รื่นเริงอยู่กับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์รุนแรงมีปัญหา ยาเสพติดอยู่บ่อยๆ จึงอยากที่จะทำให้เปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านั้นได้^{๘๗}

^{๘๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิจิตรรังษี, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

๘) การดำเนินการแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับงานโครงการของอำเภอบางปลาม้าเองข้ามจุดอ่อนและจุดแข็งไม่เหมือนกับอำเภออื่นๆ อาจจะทำให้มีศักยภาพการขับเคลื่อนหรือการดำเนินการที่แตกต่างกับการคัดเลือกหมู่บ้านศีล ๕ ต้นแบบ อาจจะทำให้เป็นได้ยากมากในส่วนของอำเภอบางปลาม้าเอง^{๘๘}

๙) หน่วยงาน ประชาชน ไม่เห็นความสำคัญของโครงการ ปฏิบัติเพียงตามนโยบายเท่านั้น ไม่ได้เข้าถึงหัวใจรักษาศีล ๕ จากใจจริง ทำให้การขับเคลื่อนไม่เห็นเป็นรูปธรรมได้แค่จำนวนตัวเลขผู้เข้าร่วมเท่านั้น^{๘๙}

๑๐) ขาดความร่วมมือการมีส่วนร่วมของประชาชน อีกทั้งยังมีประชาชนจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่รู้จักรับโครงการหมู่บ้านศีล ๕ นี้^{๙๐}

สรุปได้ว่า กระแสสังคมส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่าโครงการนี้มีเป้าหมายอะไร กับทั้งมีวัฒนธรรมที่หลากหลายและวิถีชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและระบบสังคมที่ยกย่องเชิดชูคนที่มีความร่ำรวยใหญ่โตมีหน้าที่การงานดีมากกว่าเรื่องคุณงามความดี มีอิทธิพลทางความคิดทำให้เชื่อว่าแค่รวยก็พอไม่เห็นต้องเข้าวัดทำบุญรักษาศีล เป็นสังคมที่มีการจัดงานสังสรรค์รื่นเริงอยู่กับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์รุนแรงมีปัญหาเสพติดการที่จะทำให้ประชาชนเปลี่ยนจากเรื่องนี้ต้องใช้องค์ประกอบหลายๆ ด้านและใช้เวลานาน แม้แต่หน้าที่การงานของชาวบ้านมีความจำเป็นต่อการเลี้ยงปากท้องของคนในครอบครัว การรักษาศีลบางข้อขัดแย้งต่อการดำรงชีวิตของชาวบ้าน สังคมบางส่วนยังมีการเอาวัดเอาเปรียบกับอยู่เป็นแก๊งตัวเองมากกว่าประโยชน์ ทำให้การขับเคลื่อนไม่เห็นเป็นรูปธรรมได้แค่จำนวนตัวเลขผู้เข้าร่วมเท่านั้น ขาดความร่วมมือการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่เห็นความสำคัญของโครงการปฏิบัติเพียงตามนโยบายเท่านั้นไม่ได้เข้าถึงหัวใจรักษาศีล ๕ จากใจจริง

^{๘๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

ตารางที่ ๔.๕๔ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร

สภาพแวดล้อมภายใน		สภาพแวดล้อมภายนอก	
จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
๑). บุคลากรทางศาสนาทั้งที่เป็นคฤหัสถ์และบรรพชิต ซึ่งปฏิบัติงานเป็นไปตามลำดับขั้น ทุกๆระดับล้วนมีส่วนในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕	๑) ไม่สามารถชี้แจงให้องค์กรจากภาครัฐและเอกชนเห็นประโยชน์เชิงคุณภาพชีวิต	๑) คณะผู้ขับเคลื่อนโครงการหรือผู้ที่ทำหน้าที่เข้าถึงประชาชนควรชี้แจงถึงคุณค่าผลงานสังคีล ๕	๑) กระแสสังคมส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่าโครงการนี้มีเป้าหมายอะไร
๒) ผู้บังคับบัญชาสั่งการลงมาตามลำดับขั้น แต่งตั้งประธานรองประธานคณะกรรมการกระจายอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน	๒) การดำเนินการของโครงการไม่เป็นระบบระเบียบขาดลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน	๒) หากจุดแข็งและประโยชน์หรือคุณค่าจากโครงการนี้แล้วนำเสนอให้เป็นที่ยอมรับ	๒) วิถีชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและระบบสังคมที่ยกย่องเชิดชูคนที่มีฐานะร่ำรวยใหญ่โตมีหน้าที่การงานดีมากกว่าเรื่องคุณงามความดี
๓) ระดมความคิดและวิเคราะห์สภาพของชุมชนกำหนดเป็นวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์ในการดำเนินโครงการและจัดทำกิจกรรมไปสู่วิสัยทัศน์ใหม่ๆ	๓) การขับเคลื่อนประสานงานระดับคณะสงฆ์และข้าราชการระดับอำเภอยังทำงานไม่เห็นเป็นรูปธรรม	๓) โน้มน้าวให้เห็นคุณค่าการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิตจำเป็นต่อความมั่นคงของชีวิตและครอบครัว	๓) สังคมบางส่วนยังมีการเอารัดเอาเปรียบกับอยู่เป็นแก๊งเองมากกว่าประโยชน์
๔) ส่งเสริมให้ชาวบ้านรักษาศีล สวดมนต์ หรือสวดสรภัญญะ	๔) ประชาชนสับสนเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕	๔) ปลุกฝังคุณธรรมตั้งแต่รุ่นเยาว์	๔) เป็นสังคมที่มีการจัดงานสังสรรค์รื่นเริงอยู่กับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์รุนแรงปัญหาเสพติดและการติดการพนัน
๕) ส่งเสริมสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นควบคู่กันไป	๕) การดำเนินการมอบหมายงานตามสายงานที่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ขับเคลื่อนโครงการไปได้ยากและแต่ละคนมีความถนัดในงานที่แตกต่างกัน	๕) ประชุมอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติให้ชัดเจน ปรับแผนการดำเนินงานโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการให้ประชาชนได้รับรู้ว่าเป็นรูปธรรม	๕) หน้าที่การงานของชาวบ้านมีความจำเป็นต่อการเลี้ยงปากท้องของคนในครอบครัว อีกทั้งการรักษาสิลบางข้อขัดแย้งต่อการดำรงชีวิตของชาวบ้าน
๖) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนสร้างแรงจูงใจให้ชาวบ้านมากเห็นคุณค่าผลงานสังคีลรักษาศีลมากขึ้น	๖) องค์กรหลักในการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ คือหน่วยอบรมประชากรประจำตำบล ยังขาดงบประมาณในการดำเนินงาน	๖) จัดการฝึกอบรมสัมมนาเชิงวิชาการถวายเป็นความรู้กับพระสงฆ์ให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และคุณค่าของโครงการอย่างแท้จริง	๖) ขาดความร่วมมือการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่เห็นความสำคัญของโครงการปฏิบัติเพียงตามนโยบายเท่านั้นไม่ได้เข้าถึงหัวใจรักษาศีล ๕ จากใจจริง

ด้านงานบุคลากร

จุดแข็ง ประกอบด้วย

๑) มีบุคลากรที่มีความสามารถและมีศักยภาพมากมายที่สามารถปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปได้แต่นำบุคลากรเหล่านั้นมาใช้ได้มากนักน้อยเพียงใด^{๙๑}

๒) บุคลากรในอำเภอของเราอันที่จริงก็มีอยู่มากมายเพียงพอที่จะมาช่วยงานคณะสงฆ์ได้ และช่วยขับเคลื่อนโครงการนี้ได้ ในเมื่อเรามีบุคลากรเยอะขนาดนี้แน่นอนว่าต้องสรรหาเฉพาะผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะกับงานนี้โดยเฉพาะ^{๙๒}

๓) ใช้บุคลากรทั้งสองฝ่ายร่วมประสานงานกันระหว่างเจ้าคณะอำเภอกับนายอำเภอ เจ้าคณะตำบลกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าอาวาสกับหมู่บ้านทำกิจกรรมร่วมกัน^{๙๓}

๔) คณะสงฆ์จัดการอบรมสัมมนาเพื่อสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ที่จะช่วยกันขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ได้^{๙๔}

๕) บุคลากรมีความรู้ความสามารถในสาขาอาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน มีความรู้ตรงกับสายงานที่รับผิดชอบ มีการพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้เทคนิคใหม่ๆ^{๙๕}

๖) มีการคัดเลือกบุคลากรที่สามารถดำเนินงานได้เหมาะสมกับภาระงานซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็เป็นพระสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า^{๙๖}

๗) มีการคัดเลือกบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิมาปฏิบัติหน้าที่ในการประเมินผลงานของบุคลากร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทำให้เจ้าอาวาสพระสงฆ์การตื่นตัวมากขึ้น^{๙๗}

๘) การดำเนินการส่วนใหญ่ ใช้คณะสงฆ์เป็นหลักในการขับเคลื่อน ทั้งได้รับความร่วมมือจากราชการและศรัทธาของญาติโยมการจะขึ้นในการขับเคลื่อนให้เป็นไปได้ง่าย^{๙๘}

^{๙๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอ บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิฑูริย์, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอ บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอ บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงาน พระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๙) คณะสงฆ์ มีบุคลากรหลักคือพระสงฆ์ซึ่งสามารถเป็นผู้นำขับเคลื่อนโครงการศิลป ๕ และเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยเจ้าคณะอำเภอได้มอบหมายเจ้าอาวาสวัด ช่วยขับเคลื่อนโครงการรักษาศิล ๕ ทุกวันพระ^{๙๙}

๑๐) มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพพอที่จะขับเคลื่อนโครงการไปได้^{๑๐๐}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศิล ๕ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพมากมายที่สามารถปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปได้ สรรหาบุคลากรผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะกับงานนี้โดยเฉพาะ บุคลากรทั้งสองฝ่ายร่วมประสานงานกันระหว่างเจ้าคณะอำเภอกับนายอำเภอ เจ้าคณะตำบลกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าอาวาสกับหมู่บ้านทำกิจกรรมร่วมกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน มีความรู้ตรงกับสายงานที่รับผิดชอบ มีการพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้เทคนิคใหม่ๆ ประเมินผลงานของบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน

จุดอ่อน ประกอบด้วย

๑) บุคลากรยังคงจำกัดอยู่เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องในหน้าที่ตรงงานที่มีผลต่อศาสนา เช่น คณะสงฆ์ที่บริหารอยู่แล้วหรือยังไม่มีกำลังเสริมสร้างบุคลากรใหม่หรือหาทายาทสืบต่อ^{๑๐๑}

๒) คณะสงฆ์ทำการประเมินการทำงานของคณะดำเนินงานน้อยเกินไปจนให้การทำงานนั้นความบกพร่องเนื่องจากผู้ที่ดำเนินงานส่วนใหญ่ต่างเป็นพระสังฆาธิการเคยทำงานร่วมกันมา จึงเกรงใจกันไม่ทำการประเมิน^{๑๐๒}

๓) เนื่องจากกิจกรรมทั้งฝ่ายสงฆ์และราชการมีมาก ทำให้บุคลากรที่จะมาปฏิบัติงานในโครงการหมู่บ้านรักษาศิล ๕ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ขาดความชัดเจนกับงาน^{๑๐๓}

๔) บุคลากรที่มีความรู้ทำงานเก่งหลายรูปคณะสงฆ์ยังไม่ได้นิมนต์ท่านมาปฏิบัติงาน^{๑๐๔}

๕) บุคลากรยังไม่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศิลป ๕^{๑๐๕}

^{๙๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิฑริงษ์, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

๖) พระสังฆาธิการในเขตอำเภอบางปลาม้าสับสนุนว่าตนนั้นมีส่วนรับผิดชอบปฏิบัติงานในส่วนไหนบ้าง^{๑๐๖}

๗) คณะสงฆ์ขาดการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในการดำเนินงาน^{๑๐๗}

๘) การดำเนินการของคณะสงฆ์ บางครั้งมีศักยภาพและวิธีการที่แตกต่างจากการทำงานในลักษณะของทางราชการ การส่งรายงานเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก^{๑๐๘}

๙) พระสงฆ์ผู้ขับเคลื่อนโครงการ ยังไม่สามารถดำเนินการได้โดยครอบคลุมต้องอาศัยบุคลากรทางหน้างานราชการร่วมมือด้วยซึ่งบุคลากรทางราชการจะดำเนินการตามนโยบายภาครัฐขาดงบประมาณในการสนับสนุนโครงการ^{๑๐๙}

๑๐) ยังไม่ได้นำบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถร่วมในการดำเนินงาน ไม่มีโครงสร้างของบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการที่ชัดเจน ขาดการประสานงานกับชุมชนในการนำผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมโครงการ^{๑๑๐}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ บุคลากรยังคงจำกัดอยู่เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องในหน้าที่โดยตรง งานที่มีผลต่อศาสนายังไม่มีการส่งเสริมสร้างบุคลากรใหม่หรือหาทายาทสืบต่อ คณะสงฆ์ทำการประเมินการทำงานของคณะดำเนินงานน้อยเกินไป บุคลากรยังไม่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕ พระสังฆาธิการในเขตอำเภอบางปลาม้าสสนับสนุนว่าตนนั้นมีส่วนรับผิดชอบปฏิบัติงานในส่วนไหนบ้าง พระสงฆ์ผู้ขับเคลื่อนโครงการ ยังไม่สามารถดำเนินการได้โดยครอบคลุม ยังขาดงบประมาณในการสนับสนุนโครงการ

โอกาส ประกอบด้วย

๑) คณะสงฆ์จัดกิจกรรมต่างๆ เช่นการแสดงธรรม ปาฐกถาธรรม ไหว้พระสวดมนต์ เป็นต้น ช่วยให้ชาวบ้านซึมซับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปเรื่อยๆ^{๑๑๑}

^{๑๐๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธิญรัตน์ศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

๒) จัดฝึกอบรมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับโทษของอบายมุขหรือธรรมะศีลเหล่าเล็กสูบบุหรี่เป็นต้น^{๑๑๒}

๓) คนไทยมีพื้นฐานความกตัญญูรู้คุณซึ่งถูกปลูกฝังมาทุกยุคสมัยทั้งเรื่องศีลธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีมายาวนานจึงทำให้ลดปัญหาครอบครัวได้ระดับหนึ่ง^{๑๑๓}

๔) ชาวบ้านส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับวัดทุกครั้งที่วัดจัดกิจกรรมจะมาช่วยกันโดยไม่มีค่าแรงมีแค่ส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เข้าวัด^{๑๑๔}

๕) มีผู้นำชุมชนที่คอยประสานงานกับชาวบ้าน และมีชาวบ้านบางส่วนที่ใกล้ชิดกับวัดรู้เรื่องเกี่ยวกับโครงการฯ สามารถให้ข้อมูลได้ในบางส่วน^{๑๑๕}

๖) จัดกิจกรรมจิตอาสาที่จะช่วยลดความรุนแรงลงได้ทั้งช่วยเพิ่มความสามัคคีได้อีกด้วย^{๑๑๖}

๗) มีประชาชนจำนวนมากที่สนใจปฏิบัติธรรมรักษาศีลทุกวันพระ ถึงแม้วันไหนติดงานช่วงว่างจากงานก็สามารถมาปฏิบัติธรรมรักษาศีลได้^{๑๑๗}

๘) ประชาชนบางกลุ่มนิยมชมชอบเรื่องฤกษ์เดโชเวทมนต์ โชค ลาภ วาสนาถือฤกษ์ถือยามมากกว่าการถือศีลข้อนี้ไม่อาจปฏิเสธได้ แต่สามารถใช้เรื่องเหล่านั้นเป็นอุบายให้ผู้คนสร้างคุณงามความดีได้^{๑๑๘}

^{๑๑๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิมลรังษี, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๙) ในชุมชนมีชมรมผู้สูงอายุที่เข้มแข็งและส่วนใหญ่กลุ่มผู้สูงอายุจะให้ความสนใจเรื่องการรักษาศิลปะเป็นพิเศษ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่วัดจัดขึ้น^{๑๑๙}

๑๐) รณรงค์เชิญชวนให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการรักษาศิลปะว่าสำคัญต่อการดำเนินชีวิตอย่างมากและต่อต้านการเล่นการพนันเช่นการไม่เล่นพนันในวัด สถานศึกษา สถานที่ราชการเป็นต้น ชุมชนบางพื้นที่ มีนโยบายจัดงานปลอดอบายมุข^{๑๒๐}

สรุปได้ว่า คณะสงฆ์จัดกิจกรรมต่างๆ จัดฝึกอบรมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับโทษของอบายมุขหรือรณรงค์ลดเหล้าเล็กสูบบุหรี่เป็นต้น รณรงค์เชิญชวนให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการรักษาศิลปะว่าสำคัญต่อการดำเนินชีวิตอย่างมากและต่อต้านการเล่นการพนันเช่นการไม่เล่นพนันในวัด สถานศึกษา สถานที่ราชการเป็นต้น ชุมชนบางพื้นที่ มีนโยบายจัดงานปลอดอบายมุข คนไทยมีพื้นฐานความกตัญญูรู้คุณ ชาวบ้านส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับวัดทุกครั้งที่วัดจัดกิจกรรม มีผู้นำชุมชนที่คอยประสานงานกับชาวบ้าน จัดกิจกรรมจิตอาสาที่จะช่วยลดความรุนแรงลงได้ทั้งช่วยเพิ่มสามัคคีได้อีกด้วย มีประชาชนจำนวนมากที่สนใจปฏิบัติธรรมรักษาศิลปะทุกวันพระ ถึงแม้วันไหนติดงานช่วงว่างจากงานก็สามารถมาปฏิบัติธรรมรักษาศิลปะได้ ในชุมชนมีชมรมผู้สูงอายุที่เข้มแข็งและส่วนใหญ่กลุ่มผู้สูงอายุจะให้ความสนใจเรื่องการรักษาศิลปะเป็นพิเศษ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่วัดจัดขึ้น

อุปสรรค ประกอบด้วย

๑) ชาวบ้านบางคนก็มีอาชีพหาปูหาปลาเลี้ยงครอบครัวจะให้มานั่งถือศีลกินเจคงจะไม่ได้ โอกาสจะมาวัดที่ก็แสนจะยาก ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่สนใจการถือศีลได้เหมือนกัน^{๑๒๑}

๒) มีผู้คนมากมายที่ยังมีความลุ่มหลงไม่รู้จักพอเสพติดการเที่ยวสนุกตามกระแสชาวโลก จนยังใจไม่อยู่คบขู้สุชาย ไม่สนใจเรื่องผิดชอบชั่วดีหนีห่างศีลธรรมออกไปทุกที จนทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมายอาทิ เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยกลูกหลานกำพร้า เป็นต้น^{๑๒๒}

๓) เป็นยุคที่วัยรุ่นนิยมยึดถือสิทธิเสรีภาพมากกว่าคำแนะนำผู้หลักผู้ใหญ่จึงมีปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรเกิดขึ้นในสังคมมากมาย^{๑๒๓}

^{๑๑๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

๔) บางคนนอกจากไม่เข้าวัดแล้วไม่ขึ้นขอบในตัวเจ้าอาวาสถึงขั้นตั้งตัวเป็นปฏิปักษ์กันก็มี ความหยิ่งทะนงตนก็ทำให้ชีวิตอยู่ห่างวัดว้าขึ้นเรื่อยๆ จนไม่อยากเข้าวัดเลย^{๑๒๔}

๕) ชาวบ้านบางคนยังไม่เห็นความสำคัญของโครงการ จึงไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโครงการจัดขึ้น^{๑๒๕}

๖) กลุ่มวัยรุ่นหัวรุนแรงซึ่งอยู่ในวัยศึกษาคณะน้องมีการทะเลาะวิวาทกันอยู่บ่อยๆ มีให้เห็นเป็นประจำ^{๑๒๖}

๗) ประชาชนส่วนมากล้าวนแต่มีหน้าที่การงานทุกคนต้องทำงานอย่างหนักเพื่อเลี้ยงดูครอบครัวจึงไม่ว่างที่จะร่วมกิจกรรมต่างๆ บางวัดมีชาวบ้านเข้าวัดทำบุญวันพระลดลงทุกๆ ปี^{๑๒๗}

๘) ประชาชนบางกลุ่มนิยมชมชอบเรื่องฤทธิ์เดชเวทมนต์ โชค ลาภ วาสนาถือฤกษ์ถือยาม มากกว่าการถือศีล^{๑๒๘}

๙) ผู้สูงอายุหลายๆ ท่านมีอุปสรรคเรื่องสุขภาพร่างกายมีปัญหาเรื่องการเดินทางโอกาสในการมาวัดยังน้อยบางท่านยังไม่เคยรู้จักโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ด้วยซ้ำไป^{๑๒๙}

๑๐) ชาวบ้านบางส่วนที่มีงานทำหรือว่างงานแต่ก็ไม่ได้มีความสนใจเรื่องการรักษาศีล เพราะมีวุ่นวายการพนันใช้เวลาอยู่ในบ่อนมากกว่าบ้านตนเองจึงไม่ต้องพูดถึงการเข้าวัด^{๑๓๐}

สรุปได้ว่า ชาวบ้านบางคนยังไม่เห็นความสำคัญของโครงการ จึงไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโครงการจัดขึ้น ส่วนใหญ่มีอาชีพหาปลาเลี้ยงครอบครัวจะให้มานั่งถือศีลกินเจคงจะไม่ได้ โอกาสจะมาวัดที่ก็แสนจะยาก ผู้คนมากมายที่ยังมีความลุ่มหลงไม่รู้จักพอเสพติดการเที่ยวสนุกติดการพนันตามกระแสนาโลกจนยังไม่อยู่ครบคู่ผู้ชาย มีปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร วัยรุ่นบางส่วน

^{๑๒๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิมฺวราช, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางพลาม เขต ๒ อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกูลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธีรรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

เป็นคนรุ่นใหม่หัวรุนแรงซึ่งอยู่ในวัยศึกษาคณะน้องมีการทะเลาะวิวาทกัน ไม่สนใจเรื่องผิดชอบชั่วดีหนีห่าง ศิลธรรมออกไปทุกที จนทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมายอาทิ เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยก ลูกหลานกำพร้า เป็นต้น ประชาชนบางกลุ่มนิยมชมชอบเรื่องฤทธิ์เดชเวทมนต์ โชค ลาภ วาสนาถือ ฤกษ์ถือยาม มากกว่าการถือศีล ประชาชนส่วนมากล้วนแต่มีหน้าที่การงานทุกคนต้องทำงานอย่างหนักเพื่อเลี้ยงดูครอบครัวจึงไม่ว่างที่จะร่วมกิจกรรมต่างๆ บางวัดมีชาวบ้านเข้าวัดทำบุญวันพระลดลง ทุกๆ ปี ผู้สูงอายุหลายๆ ท่านสุขภาพไม่ดีมีปัญหาเรื่องการเดินทางโอกาสในการมาวัดยังน้อยบางท่าน ยังไม่เคยรู้จักโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ด้วยซ้ำไป

ตารางที่ ๔.๕๕ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร

สภาพแวดล้อมภายใน		สภาพแวดล้อมภายนอก	
จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
๑) บุคลากรที่มีความสามารถ และมีศักยภาพมากมายที่สามรถขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปได้	๑) บุคลากรยังคงจำกัดอยู่เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องในหน้าที่โดยตรง	๑) จัดฝึกอบรมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับโทษของอบายมุขหรือธรรมะคัดเหล่า เลิกสูบบุหรี่ เป็นต้น	๑) ชาวบ้านบางคนยังไม่เห็นความสำคัญของโครงการ จึงไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโครงการจัดขึ้น
๒) สรรหาบุคลากรผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะกับงานนี้โดยเฉพาะ	๒) งานที่มีผลต่อศาสนายังไม่มีการส่งเสริมสร้างบุคลากรใหม่หรือหาทายาทสืบต่อ	๒) รม รงค์ เชิญชวนให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการรักษาศีลว่าสำคัญต่อการดำเนินชีวิตอย่างมากและต่อต้านการเล่นการพนัน	๒) ส่วนใหญ่มีอาชีพหาปลาปลาเลี้ยงครอบครัวจะให้นั่งถือศีลกินเจคงจะไม่ได้โอกาสจะมาวัดที่ก็แสนจะยาก
๓) บุคลากรทั้งสองฝ่ายร่วมประสานงานกันระหว่างเจ้าคณะอำเภอกับนายอำเภอ เจ้าคณะตำบลกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าอาวาสกับหมู่บ้านทำกิจกรรมร่วมกัน	๓) คณะสงฆ์ทำการประเมินการทำงานของคณะดำเนินงานน้อยเกินไป	๓) ชุมชนมีนโยบายจัดงานปลอดอบายมุข คนไทยมีพื้นฐานความกตัญญูรู้คุณ	๓) ผู้คนมากมายที่ยังมีความลุ่มหลงไม่รู้จักพอเสพติดการเที่ยวสนุก ติดการพนันคบซู้สุชาย ทะเลาะวิวาทกัน ไม่สนใจเรื่องผิดชอบชั่วดีหนีห่าง ศิลธรรมออกไปทุกที
๔) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน มีความรู้ตรงกับสายงานที่รับผิดชอบ พัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้เทคนิคใหม่ๆ	๔) บุคลากรยังไม่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านศีล ๕	๔) มีผู้นำชุมชนที่คอยประสานงานกับชาวบ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับวัดทุกครั้งที่วัดจัดกิจกรรม	๔) ประชาชนบางกลุ่มนิยมชมชอบเรื่องฤทธิ์เดชเวทมนต์ โชค ลาภ วาสนาถือ ฤกษ์ถือยาม มากกว่าการถือศีล
๕) ประเมินผลงานของบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน	๕) พระสังฆาธิการในเขตอำเภอบางปลาม้าสับสนว่าตนนั้นมีส่วนรับผิดชอบปฏิบัติงานในส่วนไหนบ้าง	๕) ในชุมชนมีชมรมผู้สูงอายุที่เข้มแข็งและส่วนใหญ่กลุ่มผู้สูงอายุจะให้ความสนใจเรื่องการรักษาเป็นพิเศษ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่วัดจัดขึ้น	๕) ผู้สูงอายุหลายๆ ท่านสุขภาพไม่ดีมีปัญหาเรื่องการเดินทางโอกาสในการมาวัดยังน้อยบางท่านยังไม่เคยรู้จักโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ด้วยซ้ำไป

ด้านการอำนวยการ

จุดแข็ง ประกอบด้วย

๑) คณะสงฆ์สามารถนำหลักแห่งอานิสงส์ของศีล ๕ ในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมาสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนสนใจเข้าร่วมโครงการมากขึ้น^{๑๓๑}

๒) การสร้างแรงจูงใจและสื่อสารกับทุกส่วนงานทำให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างไม่มีความลังเล พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง^{๑๓๒}

๓) การรักษาศีล ก็เป็นเรื่องที่ดีใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้แต่ละข้อก็มีอานิสงส์ต่างๆ เราอาศัยหลักอันนี้แหละไปต่อยอดให้ชาวบ้านร่วมกันสร้างเป็นวัฒนธรรมให้รุ่นลูกรุ่นหลานได้เรียนรู้ถึงคุณค่าและสืบทอดกันต่อไป^{๑๓๓}

๔) มีคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า นำโดยเจ้าคณะอำเภอเป็นผู้ดูแลขับเคลื่อนโครงการคอยดำเนินการให้โครงการนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเท่าที่จะเป็นไปได้^{๑๓๔}

๕) การร่วมมือกับฝ่ายบ้านเมืองมีความเข้าใจตรงกันเนื่องจากมีเป้าหมายเดียวกันการติดต่อสื่อสารจึงสะดวกกว่าปกติทั่วไปและยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอีกด้วย^{๑๓๕}

๖) โดยปกติธรรมดาชาวบ้านก็มีความเข้าใจการรักษาศีล ๕ อยู่แล้วในระดับหนึ่ง เมื่อมีโครงการนี้เกิดขึ้นมาจึงทำให้ชาวบ้านไม่ขัดข้องที่จะนำหลักศีลข้อใดข้อหนึ่งไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน^{๑๓๖}

๗) ในส่วนของอำเภอบางปลาม้าทั้งฝ่ายคณะสงฆ์และฝ่ายคฤหัสถ์ชาวบ้านในชุมชนใกล้เคียงที่เข้าวัดทำบุญอยู่เป็นประจำมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระดับหนึ่ง ซึ่งทำให้การดำเนินโครงการนั้นเข้าถึงได้ง่าย ส่วนหน่วยงานราชการก็สามารถติดต่อประสานงานกันโดยไม่มีข้อขัดข้องใดๆ^{๑๓๗}

^{๑๓๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาตี เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานัฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิมฺวโร, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกูลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนาภิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

๘) การดำเนินการในส่วนของคณะสงฆ์ เป็นนโยบายที่สั่งการมาตามลำดับชั้นของสายงานการปกครองของคณะสงฆ์ จึงทำให้งานส่งผลสำเร็จในการขับเคลื่อน^{๑๓๘}

๙) คณะสงฆ์อำเภอ นำโดย เจ้าคณะอำเภอกำกับดูแลโดยการโดยถามความศึบหน้าในที่ประชุมประจำเดือน และสนับสนุนโดยการทั้งในด้านงบประมาณและสนับสนุนบุคลากร^{๑๓๙}

๑๐) มีการอำนวยการ สั่งการตามลำดับชั้นของสายการปกครอง^{๑๔๐}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ สามารถนำหลักแห่งอานิสสของศีล ๕ ในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นการสร้างวัฒนธรรมที่ดีให้รุ่นลูกหลานได้เรียนรู้ถึงคุณค่าและสืบทอดกันต่อไป สร้างแรงจูงใจและสื่อสารกับกับหน่วยงานต่างๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ เนื่องจากฝ่ายบ้านเมืองมีเป้าหมายเดียวกัน การติดต่อสื่อสารจึงสะดวกและยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอีกด้วย มีการอำนวยการสั่งการตามลำดับชั้นของสายการปกครอง คณะสงฆ์อำเภอ บางปลา ม้า นำโดยเจ้าคณะอำเภอเป็นผู้ขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

จุดอ่อน ประกอบด้วย

๑) ยังคงเป็นการสนับสนุนเชิงพื้นฐานที่จะต้องทำเป็นปกติอยู่ยังไม่สามารถให้ขยายตัวขององค์กรได้ จึงทำให้การประสานงานในแต่ละครั้งเกิดความล่าช้า และไม่เข้าถึงประชาชน^{๑๔๑}

๒) ระบบการทำงานของคณะสงฆ์เรายังไม่เหมือนกับระบบราชการที่มีความชัดเจนมากกว่าคณะสงฆ์ทั้งเรื่องตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบวันเวลาและงบประมาณสนับสนุนโครงการที่มีครบถ้วน^{๑๔๒}

๓) เนื่องจากคณะทางราชการมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งอยู่บ่อยครั้ง ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง ทั้งฝ่ายราชการและฝ่ายคณะสงฆ์ก็ขาดการประสานงานมิได้มีประชุมวางแผนกันก่อนดำเนินงานที่ติดเนื่องจึงทำให้เกิดการสั่งการที่ลักลั่นกันบางครั้ง^{๑๔๓}

^{๑๓๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลา ม้า อำเภอบางปลา ม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาธิต เจ้าคณะอำเภอบางปลา ม้า อำเภอบางปลา ม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานัฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลา ม้า อำเภอบางปลา ม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

๔) การบริหารโครงการนี้ผู้นำในแต่ละฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้นำฝ่ายคณะสงฆ์หรือฝ่ายบ้านเมืองยังไม่แสดงศักยภาพในการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเกิดความสนใจและเห็นคุณค่าของโครงการนี้อย่างแท้จริง^{๑๔๔}

๕) การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนท้องถิ่นล่าช้าไม่ชัดเจน^{๑๔๕}

๖) เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่ทวนกระแสสังคมจึงทำให้ผู้บริหารขาดประสบการณ์ในการจัดการดำเนินการโครงการให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย^{๑๔๖}

๗) การทำงานคณะสงฆ์ร่วมกับหน่วยงานราชการไม่สัมพันธ์กันในเชิงระบบ^{๑๔๗}

๘) มีการสั่งการตามนโยบาย บางครั้งอาจจะไม่เข้าใจการปฏิบัติงานในสายผู้ปฏิบัติงานทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินการ เช่นในกรณีช่วงแรกที่มีการกำหนดเป้าหมายทางผู้สมัครเข้าบางครั้งการดำเนินการก็เป็นไปได้ยาก^{๑๔๘}

๙) ด้านฝ่ายอำนวยการทางคณะสงฆ์ ขาดความร่วมมือจากภาครัฐด้านอำนวยการภาครัฐขาดงบประมาณในการสนับสนุนโครงการ^{๑๔๙}

๑๐) ในการอำนวยการประสานงาน สั่งการเพื่อดำเนินการโครงการขาดงบประมาณสนับสนุน^{๑๕๐}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ไม่สามารถให้ขยายตัวขององค์กรได้ จึงทำให้การประสานงานในแต่ละครั้งเกิดความล่าช้า การทำงานของคณะสงฆ์เรายังไม่เหมือนกับระบบราชการที่มีความชัดเจนมากกว่า การทำงานคณะสงฆ์ร่วมกับหน่วยงานราชการไม่สัมพันธ์กันในเชิงระบบ ฝ่ายราชการและฝ่ายคณะสงฆ์ก็ขาดการประสานงานมิได้มีประชุมวางแผนกันก่อนดำเนินงานที่ติดเนื่องจึงทำให้เกิดการสั่งการที่ลักลั่นกัน เป็นโครงการที่ทวนกระแสสังคมจึงทำให้ผู้บริหารขาดประสบการณ์ในการจัดการดำเนินการโครงการให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย

^{๑๔๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิมุตติวงศ์, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางพลาม เขต ๒ อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกูลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางพลาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

โอกาส ประกอบด้วย

๑) ในชุมชนมีหอกระจายข่าวสามารถประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบข่าวสารกิจกรรมที่ทางโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จัดได้ง่ายขึ้น^{๑๕๑}

๒) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนร่วมกับโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีความเชี่ยวชาญมีงบประมาณสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้ประชาชนได้รับข่าวสารเป็นระบบและชัดเจนกว่าคณะสงฆ์^{๑๕๒}

๓) คณะสงฆ์ ผู้นำชุมชน และชาวบ้านต้องประสานงานติดต่อสื่อสารหรือปรึกษาหารือกันอย่างจริงจังร่วมกันหาแนวทางขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปด้วยดี^{๑๕๓}

๔) หน่วยงานภาครัฐกับประชาชนช่วยกันจัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสร้างสังคมให้มีความสามัคคีจะเป็นแรงผลักดันให้ชาวบ้านมีแรงจูงใจที่จะมาสนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อประโยชน์ตัวเองและเพื่อสังคมที่สงบสุข^{๑๕๔}

๕) จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ณรงค์เชิญชวนให้ประชาชนรับทราบในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนให้ทั่วทุกพื้นที่^{๑๕๕}

๖) ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการประชาสัมพันธ์ที่ประชาชนทุกระดับชั้นใช้กันอย่างแพร่หลายเช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านเฟสบุ๊กไลน์กลุ่มช่วยกันแชร์จะช่วยให้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายขึ้น^{๑๕๖}

๗) ประชาชนส่วนมากมีพื้นฐานการรักษาศีลการเข้าวัดทำบุญมาทุกยุคสมัยทำให้ง่ายต่อการบอกข่าวสารเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านศีล ๕^{๑๕๗}

^{๑๕๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาริรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒.

^{๑๕๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิฑูริย์, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

๘) คณะสงฆ์จัดกิจกรรมที่ช่วยให้ชาวบ้านมีความปรองดองสามัคคีกันให้ทุกคนมีส่วนร่วมมีความสำคัญเท่าเทียมกัน เช่นกิจกรรมพัฒนาวัดชุมชนหรือสถานศึกษาเป็นต้น ก็เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์^{๑๕๘}

๙) คณะสงฆ์หรือผู้นำชุมชนต้องสื่อสารชี้แจงรายละเอียดเบื้องต้นที่ชาวบ้านควรรู้และเป็นประโยชน์กับชาวบ้านกับครอบครัวและชุมชนให้ชัดเจน^{๑๕๙}

๑๐) หน่วยงานราชการต้องประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนรู้เรื่องโครงการหมู่บ้านศีล ๕ ธรรมรงค์เชิญชวนให้คนสนใจและเห็นคุณค่าของโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง^{๑๖๐}

สรุปได้ว่า ใช้หอกระจายข่าวในชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนร่วมกับโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีความเชี่ยวชาญมีงบประมาณสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้ประชาชนได้รับข่าวสารเป็นระบบและชัดเจน คณะสงฆ์ หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน และชาวบ้านต้องประสานงานติดต่อสื่อสารหรือปรึกษาหารือกันอย่างจริงจังช่วยกันจัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสร้างสังคมให้มีความสามัคคีจะเป็นแรงผลักดันให้ชาวบ้านมีแรงจูงใจที่จะมาสนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อประโยชน์ตัวเองและเพื่อสังคมที่สงบสุข จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ธรรมรงค์เชิญชวนให้ประชาชนรับทราบในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนให้ทั่วทุกพื้นที่ ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการประชาสัมพันธ์ที่ประชาชนทุกระดับชั้นใช้กันอย่างแพร่หลายเช่นประชาสัมพันธ์ผ่านเฟสบุ๊กไลน์กลุ่มช่วยกันแชร์จะช่วยให้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายขึ้น คณะสงฆ์จัดกิจกรรมที่ช่วยให้ชาวบ้านมีความปรองดองสามัคคีกันให้ทุกคนมีส่วนร่วมมีความสำคัญเท่าเทียมกัน เช่นกิจกรรมพัฒนาวัด ชุมชน หรือสถานศึกษาเป็นต้น ก็เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์

อุปสรรค ประกอบด้วย

๑) ผู้นำในชุมชนบางพื้นที่ขาดแรงกระตุ้นในการช่วยประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโครงการทำให้การกระจายข่าวล่าช้า ประชาชนที่สนใจพลาดโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จัดขึ้น^{๑๖๑}

^{๑๕๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒.

๒) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนโดยปกติแล้วมีภาระงานมากมายกายกอง จึงทำให้โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมตามนโยบายที่สั่งมาตามลำดับ เป็นเสมือนทำตามหน้าที่ไม่ได้มาสนใจอะไรมากนักแทบไม่มีการประสัมพันธ์เลยด้วยซ้ำไป^{๑๖๒}

๓) คณะสงฆ์ ผู้นำชุมชน และชาวบ้านขาดการประสานงานกันต่างฝ่ายต่างทำไม่ค่อยติดต่อสื่อสารหรือปรึกษาหารือกันอย่างจริงจัง^{๑๖๓}

๔) ชาวบ้านบางส่วนไม่มีแรงจูงใจที่จะมาสนใจเข้าร่วมโครงการไม่ใช่เรื่องของตัวเอง^{๑๖๔}

๕) การจัดทำแผนปฎิบัติการประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญชวนให้ประชาชนรับทราบในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนมีน้อยมาก^{๑๖๕}

๖) ชาวบ้านบางพื้นที่อาศัยอยู่ห่างไกลชุมชนอยู่ตามสวนตามทุ่งอยู่อยู่กับงานทั้งวันการติดต่อสื่อสารยากลำบากทั้งการเดินทางก็ไม่สะดวก^{๑๖๖}

๗) ชาวบ้านบางกลุ่มที่มีอคติขัดแย้งกับวัดก็ไม่อยากมาร่วมโครงการนี้ที่คัดค้านโครงการก็มีบ้างเหมือนกันส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ไม่ค่อยเข้าวัดจึงไม่เคยสนใจข่าวคราวที่เกี่ยวกับทางวัดเลย^{๑๖๗}

๘) เนื่องจากความเป็นอยู่สมัยนี้ต่างจากเมื่อก่อนที่มีงานบุญงานกุศลจะมาร่วมด้วยช่วยกันส่วนมากต่างคนต่างทำบางคนก็ทำเอาหน้าเอาตาหน้าแข่งกันเด่นแข่งกันดังจึงยากมากที่จะทำให้คนเหล่านี้มีความปรองดองสามัคคีกันได้^{๑๖๘}

๙) ตั้งแต่มีโครงการนี้มา ชาวบ้านบางส่วนก็ไม่เห็นด้วยเลยที่จะมาให้ถือศีล ๕ จะรักษาได้ยังไงหมดทุกข้อกินเหล้ากันทุกวัน จะให้เข้าสมาธิเป็นสมาธิกรองข้อมูลนั้นนี้ กับเลข ๑๓ หลีก ก็กลัวจะเอาเอกสารไปหาผลประโยชน์ ทั้งหมดนี้ก็เกิดจากการที่คณะสงฆ์ ผู้นำชุมชนสื่อสารกับชาวบ้านไม่

^{๑๖๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิมลรังษี, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

ชัดเจนไม่ชี้แจงรายละเอียดอะไรเลย จะให้กรองข้อมูลเป็นสมาชิกในโครงการอย่างเดียวจนคิดกันไปต่างๆ นานา^{๑๖๙}

๑๐) หน่วยงานราชการไม่ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนรู้เรื่องเลย มีแต่คนในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และกำนันผู้ใหญ่บ้านที่รู้เรื่องโครงการหมู่บ้านศีล ๕^{๑๗๐}

สรุปได้ว่า ผู้นำในชุมชนขาดแรงกระตุ้นในการช่วยประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ และไม่ประสานงานหรือปรึกษาหารือกันอย่างจริงจัง การจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ธรรมะเชิงชุมชนให้ประชาชนรับทราบในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนมีน้อยมาก ทำให้การกระจายข่าวล่าช้า ประชาชนที่สนใจพลาดโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จัดขึ้น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมตามนโยบายที่สั่งมาตามลำดับ เป็นเสมือนทำตามหน้าที่ไม่ได้มาสนใจอะไรมากนักแทบไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนรู้เรื่องเลย มีแต่คนในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และกำนันผู้ใหญ่บ้านที่รู้เรื่องโครงการหมู่บ้านศีล ๕ และชาวบ้านบางพื้นที่อาศัยอยู่ห่างไกลชุมชนการติดต่อสื่อสารยากลำบากทั้งการเดินทางก็ไม่สะดวก ไม่มีความปรองดองสามัคคีกัน

^{๑๖๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตน์ศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

ตารางที่ ๔.๕๖ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของ
คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก

สภาพแวดล้อมภายใน		สภาพแวดล้อมภายนอก	
จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
๑) สามารถนำหลักแห่ง อานิสถของศีล ๕ ในการ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๑) ไม่สามารถให้ขยายตัวของ องค์กรได้ จึงทำให้การ ประสานงานในแต่ละครั้ง เกิดความล่าช้า	๑) ใช้หอกระจายข่าวใน ชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนทราบ	๑) ผู้นำในชุมชนขาดการช่วย ประชาสัมพันธ์ให้คนใน ชุมชนได้รับทราบ ไม่ ปรึกษาหารือกันอย่างจริงจัง
๒) เป็นการสร้างวัฒนธรรมที่ดี ให้รุ่นลูกหลานได้เรียนรู้ ถึงคุณค่าและสืบทอดกัน ต่อไป	๒) การทำงานของคณะสงฆ์เรา ยังไม่เหมือนกับระบบ ราชการที่มีความชัดเจน มากกว่า	๒) คณะสงฆ์ หน่วยงาน ภาครัฐ ผู้นำชุมชน และ ชาวบ้านต้องประสานงาน ติดต่อสื่อสาร หรือ ปรึกษาหารือกันอย่างจริงจัง	๒) การจัดทำแผนป้าย ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน รับทราบในพื้นที่หมู่บ้าน หรือชุมชนมีน้อยมาก ทำให้ การกระจายข่าวล่าช้า
๓) สร้างแรงจูงใจและสื่อสาร กับกับหน่วยงานต่างๆ สามารถทำงานร่วมกันได้	๓) การทำงานคณะสงฆ์ร่วมกับ หน่วยงานราชการไม่ สัมพันธ์กันในเชิงระบบ	๓) จัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อ สร้างสังคมให้มีความสามัคคี จะเป็นแรงผลักดันให้ ชาวบ้านมีแรงจูงใจที่จะมา สนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อ ประโยชน์ตัวเองและเพื่อ สังคมที่สงบสุข	๓) หน่วยงานภาครัฐและ เอกชนมีส่วนร่วมตาม นโยบายที่สั่งมาตามลำดับ เป็นเสมือนทำตามหน้าที่ ไม่ได้มาสนใจอะไรมากนัก แทบไม่มีการประชาสัมพันธ์ ให้คนในชุมชนรู้เรื่องเลย มี แต่คนในหน่วยงานที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
๔) เนื่องจากฝ่ายบ้านเมืองมี เป้าหมายเดียวกัน การ ติดต่อสื่อสารจึงสะดวกและ ยัง เป็น การ สร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	๔) ฝ่ายราชการและฝ่ายคณะ สงฆ์ก็ขาดการประสานงาน มิได้มีประชุมวางแผนกัน ก่อนดำเนินงานที่ติดเนื่องจึง ทั้งให้เกิดการสั่งการที่ลักลั่น กัน	๓) จัด ทำ แ ผ น ป้าย ประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญ ชวนให้ประชาชนรับทราบใน พื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนให้ ทั่วทุกพื้นที่	๔) กำหนดผู้ใหญ่บ้านที่รู้เรื่อง โครงการหมู่บ้านศีล ๕ และ ชาวบ้านบางพื้นที่อาศัยอยู่ ห่างไกล ชุมชน การ ติดต่อสื่อสารยากลำบากทั้ง การเดินทางก็ไม่สะดวก ไม่ มีความปรองดองสามัคคีกัน
๕) ด้วย มีการอำนวยความสะดวก การตามลำดับขั้นของสาย การปกครอง	๕) ไม่แสดงศักยภาพในการ สร้างแรงจูงใจให้ประชาชน เกิดความสนใจและเห็น คุณค่าของโครงการนี้	๕) ใช้เทคโนโลยีมาช่วยใน การประชาสัมพันธ์ที่ ประชาชนทุกระดับชั้นใช้กัน อย่างแพร่หลาย เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่าน เฟสบุ๊กไลน์กลุ่ม	
๖) คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า นำโดยเจ้าคณะอำเภอเป็น ผู้ดูแลขับเคลื่อนโครงการให้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย	๖) เป็นโครงการที่ทวนกระแส สังคมจึงทำให้ผู้บริหารขาด ประสิทธิภาพ และ งบประมาณในการจัดการ ดำเนินการโครงการให้ เป็นไปอย่างเรียบร้อย	๖) จัดกิจกรรมที่ช่วยให้ ชาวบ้านมีความปรองดอง สามัคคีกันให้ทุกคนมีส่วน ร่วมมีความสำคัญเท่าเทียม กัน เช่น กิจกรรมพัฒนาวัด ชุมชน หรือสถานศึกษาเป็น ต้น	

ด้านการกำกับดูแล

จุดแข็ง ประกอบด้วย

๑) การทำงานตามระดับของการปกครองชัดเจนอยู่แล้วเป็นไปตามนโยบายของคณะสงฆ์ มีการจัดเรียงลำดับผลงานโดยการพิจารณาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ^{๑๗๑}

๒) คณะสงฆ์ก็ได้จัดแสดงผลงานและจัดกิจกรรมต่างๆ ที่แสดงถึงภูมิปัญญาพื้นบ้าน ทั้งมีคณะทำงานของสำนักงานเจ้าคณะอำเภอที่ติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด รวมถึงการสรุปผลและรายงานผลในทุกๆ กิจกรรม^{๑๗๒}

๓) โครงการนี้ ในส่วนของอำเภอบางปลาม้ามีคณะสงฆ์เป็นผู้ติดตามดูแลโครงการเป็นกำลังหลัก และยังได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการมาช่วยอีกส่วนหนึ่ง จึงทำให้โครงการนี้ดูเหมือนจะเป็นการรวมพลังช่วยกันขับเคลื่อนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ^{๑๗๓}

๔) การติดตามผลของโครงการหมู่บ้านศีล ๕ ในแต่ละกิจกรรมมีคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการจากส่วนกลางติดตามประเมินผล เพื่อหาหมู่บ้านศีล ๕ ต้นแบบ และคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า หน่วยงานราชการร่วมกันกำกับดูแลให้ขับเคลื่อนโครงการนี้ไปได้^{๑๗๔}

๕) พระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะตำบลกำกับดูแลทำให้ขับเคลื่อนไปได้พอสมควร^{๑๗๕}

๖) คณะสงฆ์เป็นผู้กำกับดูแลโครงการผ่านสำนักงานเจ้าคณะอำเภอดำเนินการขับเคลื่อน และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นผู้ติดตามผลการดำเนินโครงการให้เป็นไปโดยเรียบร้อย^{๑๗๖}

๗) เจ้าคณะอำเภอได้มอบหมายให้รองเจ้าคณะอำเภอติดตามดูแลงานเผยแผ่เป็นระยะๆ และคณะพระสังฆาธิการคณะกองงานสำนักงานเจ้าคณะอำเภอเป็นผู้ดูแลติดตามโครงการ เก็บข้อมูลต่างๆ ในแต่ละกิจกรรมระดับอำเภอและระดับจังหวัดเพื่อมาพัฒนาในการดำเนินการครั้งต่อไป^{๑๗๗}

^{๑๗๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาธิต เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานัฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิฑูริย์, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

๘) มีการขับเคลื่อนมีการดูแล ทั้งการติดตามในสายงานการปกครองคณะสงฆ์ตามลำดับชั้น ทั้งได้ให้ความสำคัญและติดตามการดำเนินการอย่างใกล้ชิด ทำให้มีความตื่นตัวในการดำเนินงาน^{๑๗๘}

๙) เจ้าคณะอำเภอ มอบหมายเจ้าคณะตำบลกำกับดูแลทุกวัดในเขตปกครองให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ^{๑๗๙}

๑๐) เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบลและคณะผู้ติดตามประเมินผลคอยติดตามกำกับดูแลในการดำเนินงานโครงการอยู่เป็นระยะ^{๑๘๐}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีการจัดเรียงลำดับผลงานโดยการพิจารณาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คณะสงฆ์เป็นผู้ติดตามดูแลโครงการเป็นกำลังหลัก มีคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการจากส่วนกลางติดตามประเมินผล เพื่อหาหมู่บ้านศีล ๕ ต้นแบบ เจ้าคณะอำเภอได้มอบหมายให้รองเจ้าคณะอำเภอติดตามดูแลงานเผยแผ่เป็นระยะๆ และ คณะพระสังฆาธิการคณะกองงานสำนักงานเจ้าคณะอำเภอเป็นผู้ดูแลติดตามโครงการ เก็บข้อมูลต่างๆ สรุปผลและรายงานผลในแต่ละกิจกรรมระดับอำเภอและระดับจังหวัดเพื่อมาพัฒนาในการดำเนินการครั้งต่อไป

จุดอ่อน ประกอบด้วย

๑) ยังคงรักษาเชิงนโยบายระยะยาวไม่ได้ เหมือนสิ่งที่มาช่วงสั้นแต่ยังต้องการ การสนับสนุนต่อเนื่องและรักษามาตรฐานของการดำเนินงาน ให้เป็นปกติ^{๑๘๑}

๒) การกำกับดูแลโครงการคณะสงฆ์ในเขตอำเภอบางปลาม้า ไม่ค่อยเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ นำไปศึกษาและพัฒนาการจัดโครงการในครั้งต่อไป^{๑๘๒}

๓) การกำกับดูแลยังไม่ประติดประต่อขาดความต่อเนื่องไม่มีการประเมินและรายงานผลเพื่อการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป^{๑๘๓}

^{๑๗๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาธิต เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานัฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

๔) การตรวจเยี่ยมติดตามผลไม่ต่อเนื่องเหตุที่ระยะเวลาการดำเนินการนั้นจำกัด และบางครั้งไม่มีการรายงานผลในวาระประชุมให้คณะสงฆ์ได้รับทราบ^{๑๘๔}

๕) คณะสงฆ์บางรูปไม่ให้ความร่วมมือในการติดตามการรายงานสรุปผล^{๑๘๕}

๖) การติดตามดูแลการขับเคลื่อนโครงการที่ระยะยาวทั้งไม่ประติดประต่อกัน ทำให้เกิดความเฉื่อยชาในการทำงาน^{๑๘๖}

๗) คณะสงฆ์ เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบลประสบการณในการติดตามดูแลการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕^{๑๘๗}

๘) โครงการเป็นไปตามนโยบาย บางครั้งขาดความต่อเนื่องเมื่อมีการมาตรวจติดตามแล้วก็อาจไม่ได้ดำเนินการต่อ^{๑๘๘}

๙) การรักษาศีล ๕ เป็นนามธรรมไม่สามารถกำกับดูแลว่าใครรักษาศีล ๕ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดูได้เพียงแค่ใครสมัครเข้าร่วมโครงการเท่านั้น^{๑๘๙}

๑๐) ไม่มีการกำกับดูแล ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทำให้ไม่ทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน^{๑๙๐}

สรุปได้ว่า การกำกับดูแลโครงการของคณะสงฆ์ในเขตอำเภอบางปลาม้า ไม่ค่อยเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ นำไปศึกษาและพัฒนาการจัดโครงการในครั้งต่อไป ไม่ประติดประต่อขาดความต่อเนื่องไม่มีการประเมินและรายงานผล การตรวจเยี่ยมติดตามผลไม่ต่อเนื่อง คณะสงฆ์บางรูปไม่ให้ความร่วมมือในการติดตามการรายงานสรุปผล คณะสงฆ์ขาดประสบการณในการติดตามดูแลการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ และการรักษาศีล ๕ เป็นนามธรรมไม่สามารถกำกับดูแลว่าใครรักษาศีล ๕ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

^{๑๘๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิมุตติวงศ์, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกูลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๐} สัมภาษณ์นางสาวสุดธิดา ธีรรัตนศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

โอกาส ประกอบด้วย

- ๑) รมรณรงค์เชิญชวนชาวบ้านให้มีส่วนร่วม มีความเสียสละร่วมกันสร้างความปรองดองสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยการร่วมในแต่ละกิจกรรมที่ทางโครงการจัดขึ้น^{๑๙๑}
- ๒) จัดตั้งศูนย์กลางในการติดต่อคอยให้ความสะดวกในการรับใบสมัครของชาวบ้านหรือรายงานผลการดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านให้สามารถใช้บริการได้ตามวันเวลาที่กำหนดให้ชัดเจน^{๑๙๒}
- ๓) หน่วยงานราชการ กำหนดผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมกับโครงการเนื่องจาก มีแต่ชาวบ้านที่คอยสนับสนุนมีส่วนร่วมกับการกิจกรรม^{๑๙๓}
- ๔) ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สร้างเว็บไซต์สื่อออนไลน์ในการติดตามผลหรือการเก็บข้อมูลการดำเนินการหรือรายงานผล^{๑๙๔}
- ๕) สร้างรูปแบบที่ชาวบ้านสามารถติดตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ได้ในหลายๆช่องทาง ทั้งช่องทางออนไลน์ ป้ายกิจกรรมต่าง หรือศูนย์กลางในพื้นที่ชุมชน เป็นต้น^{๑๙๕}
- ๖) ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชนให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ ทั้งด้านกำลังคน และเรื่องอาหารและน้ำช่วยเหลือการขับเคลื่อนโครงการอย่างเต็มกำลัง^{๑๙๖}
- ๗) ตั้งศูนย์กลางในระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ประเมินผลการและสรุปดำเนินโครงการฯ เพื่อให้คนที่พลาดโอกาสร่วมกิจกรรมได้ติดตามความเคลื่อนไหวของโครงการฯ ได้^{๑๙๗}

^{๑๙๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาริณ, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒.

^{๑๙๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิฑูริย์, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเกรียงไกร เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

๘) ผู้นำชุมชนควรรายงานผลการดำเนินงานให้นายอำเภอหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทราบอย่างต่อเนื่องตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้^{๑๙๘}

๙) ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชน กำหนดรูปแบบการติดตามประเมินผลการดำเนินการที่ชัดเจน^{๑๙๙}

๑๐) การติดตามผลในเชิงคุณภาพตามพื้นที่ต่างๆ ด้วยการสังเกตการณ์อย่างต่อเนื่อง^{๒๐๐}

สรุปได้ว่า หน่วยงานราชการ กำนันผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมกับโครงการเนื่องจาก มีแต่ชาวบ้านที่คอยสนับสนุนมีส่วนร่วมกับการกิจกรรม รณรงค์เชิญชวนชาวบ้านให้มีส่วนร่วม มีความเสียสละร่วมกันสร้างความปรองดองสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยการร่วมในแต่ละกิจกรรมที่ทางโครงการจัดขึ้น จัดตั้งศูนย์กลางในระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ในการติดต่อคอยให้ความสะดวกในการรับใบสมัครของชาวบ้านหรือรายงานผลการดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านให้สามารถใช้บริการได้ตามวันเวลาที่กำหนดให้ชัดเจน ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สร้างเว็บไซต์ออนไลน์ในการติดตามผลหรือการเก็บข้อมูลการดำเนินการหรือรายงานผล ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชนให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ ทั้งด้านกำลังคน และเรื่องอาหารและน้ำช่วยดูแลการขับเคลื่อนโครงการอย่างเต็มกำลัง ผู้นำชุมชนรายงานผลการดำเนินงานให้นายอำเภอหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทราบอย่างต่อเนื่องตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ การติดตามผลในเชิงคุณภาพตามพื้นที่ต่างๆ ด้วยการสังเกตการณ์อย่างต่อเนื่อง

อุปสรรค ประกอบด้วย

๑) การดูแลโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นเรื่องที่จะบังคับชุมชนหมู่บ้านให้มีส่วนร่วมไม่ได้ เป็นเรื่องของคนที่มีความเสียสละมากกว่า ในแต่ละกิจกรรมจึงมีชาวบ้านเข้าร่วมน้อยกว่าพระสงฆ์อีก^{๒๐๑}

๒) ศูนย์กลางในการติดต่อคอยให้ความสะดวกในการรับใบสมัครของชาวบ้านหรือรายงานผลการดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านไม่สามารถให้บริการได้ทุกวัน^{๒๐๒}

^{๑๙๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๐} สัมภาษณ์นาง สาวสุดธิดา ธัญรัตน์ศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๑} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒.

^{๒๐๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาละ เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๓) กำหนดผู้ใหญ่บ้านไม่ค่อยมีส่วนร่วมกับการโครงการเท่าไร มีแต่ชาวบ้านที่คอยสนับสนุนมีส่วนร่วมกับการกิจกรรม^{๒๐๓}

๔) การเก็บข้อมูลการดำเนินการหรือรายงานผล สำหรับกำหนดผู้ใหญ่บ้านเท่าที่เห็นมีแค่การถ่ายรูปตนเองหรือกิจกรรมนิดๆหน่อยๆ แล้วแชร์ผ่านเฟสบุ๊กเท่านั้นเอง^{๒๐๔}

๕) มีชาวบ้านส่วนน้อยที่บอกว่าโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จะจัดกิจกรรมที่ไหนเมื่อไหร่ส่วนใหญ่ไม่มีคนสนใจเลย^{๒๐๕}

๖) ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชนไม่เคยติดตามการดำเนินโครงการ บางคนไม่สนใจไม่เคยมีส่วนร่วมกับการโครงการนี้เลย^{๒๐๖}

๗) ในระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ยังไม่เห็นว่ามีการประเมินผลการดำเนินงานเลย^{๒๐๗}

๘) การแจ้งรายงานผลการดำเนินงานให้นายอำเภอหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทราบ ขาดความต่อเนื่อง^{๒๐๘}

๙) การตรวจติดตามการดำเนินโครงการฯ ของหมู่บ้านที่รับผิดชอบ ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ยังไม่เห็นเป็นรูปธรรม^{๒๐๙}

๑๐) การติดตามผลในเชิงคุณภาพตามพื้นที่ต่างๆ ไม่สามารถเข้าถึงได้เพราะว่าการรักษาศีลนั้นดูเพียงแค່ภายนอกไม่รู้ชัดว่าใครรักษาศีลกันบ้างก็เปอร์เซ็นต์^{๒๑๐}

สรุปได้ว่า การดูแลโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นเรื่องที่จะบังคับชุมชนหมู่บ้านให้มีส่วนร่วมไม่ได้ เป็นเรื่องของคนที่มีความเสียสละมากกว่า ศูนย์กลางในการตรวจติดตามการติดต่อ

^{๒๐๓} สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๔} สัมภาษณ์ พระครูสิริวิมฺวโร, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๕} สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๖} สัมภาษณ์ พระครูอนุกูลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิธรรมาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๙} สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๑๐} สัมภาษณ์นางสาวสุธิดา ธัญรัตน์ศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

คอยให้ความสะดวกในการรับใบสมัครของชาวบ้านในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านไม่สามารถใช้บริการได้ทุกวัน
กำนันผู้ใหญ่บ้านไม่ค่อยมีส่วนร่วมกับการโครงการ การเก็บข้อมูลการดำเนินการหรือรายงานผล สำหรับ
กำนันผู้ใหญ่บ้านเท่าที่เห็นมีแค่การถ่ายรูปตนเองหรือกิจกรรมนิดๆหน่อยๆ แล้วแชร์ผ่านเฟสบุ๊กเท่า
นั้นเอง การแจ้งรายงานผลการดำเนินงานให้นายอำเภอหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทราบ
ขาดความต่อเนื่อง ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ยังไม่เห็นเป็นรูปธรรมการติดตามผลในเชิงคุณภาพตามพื้นที่
ต่างๆ ไม่สามารถเข้าถึงได้เพราะว่าการรักษาศีลนั้นดูเพียงแค่นอกไม่รู้ซัดว่าใครรักษาศีลกันบ้างก็
เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ ๔.๕๗ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล

สภาพแวดล้อมภายใน		สภาพแวดล้อมภายนอก	
จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
๑) มีการจัดเรียงลำดับผลงาน โดยการพิจารณาเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ	๑) ไม่ค่อยเก็บรวบรวมข้อมูล ต่างๆ นำไปศึกษา และ พัฒนาการจัดโครงการในครั้งต่อไป	๑) จัดตั้งศูนย์กลางในระดับ หมู่บ้านหรือชุมชน รณรงค์เชิญชวนชาวบ้านให้มีส่วนร่วม มีความเสียสละร่วมกันสร้างความปรองดองสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน	๑) ศูนย์กลางในการตรวจติดตามการติดต่อคอยให้ความสะดวกในการรับใบสมัครของชาวบ้านในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านไม่สามารถใช้บริการได้ทุกวัน
๒) คณะสงฆ์เป็นผู้ติดตามดูแลโครงการเป็นกำลังหลัก	๒) การตรวจเยี่ยมติดตามผลไม่ต่อเนื่องไม่ประติดประต่อ ไม่มีการประเมินและรายงานผล	๒) ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สร้างเว็บไซต์สื่อออนไลน์ในการติดตามผลหรือการเก็บข้อมูลการดำเนินการหรือรายงานผล	๒) กำนันผู้ใหญ่บ้านไม่ค่อยมีส่วนร่วมกับโครงการ
๓) มีคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการจากส่วนกลางติดตามประเมินผล เพื่อหาหมู่บ้านศีล ๕ ต้นแบบ	๓) คณะสงฆ์บางรูปไม่ให้ความสำคัญร่วมมือในการติดตามกรารายงานสรุปผล	๓) ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชนให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ ทั้งด้านกำลังคน และเรื่องอาหารและน้ำช่วยดูแลการขับเคลื่อนโครงการอย่างเต็มกำลัง	๓) การเก็บข้อมูลการดำเนินการหรือรายงานผลเท่าที่เห็นมีแค่การถ่ายรูปตนเองหรือกิจกรรมนิดๆ หน่อยๆ แล้วแชร์ผ่านเฟซบุ๊กเท่านั้นเอง
๔) พระสังฆาธิการคณะกองงานสำนักงานเจ้าคณะอำเภอ เป็นผู้ดูแลติดตามโครงการเก็บข้อมูลต่างๆสรุปผลและรายงานผล เพื่อมาพัฒนาในการดำเนินการครั้งต่อไป	๔) คณะสงฆ์ขาดประสบการณ์ทำให้ไม่ทราบปัญหาในการติดตามดูแลการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕	๔) ผู้นำชุมชนรายงานผลการดำเนินงานให้นายอำเภอหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทราบอย่างต่อเนื่องตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้	๔) การแจ้งรายงานผลการดำเนินงานให้นายอำเภอหรือสนง.พระพุทธศาสนาจังหวัดทราบขาดความต่อเนื่อง ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ยังไม่เห็นเป็นรูปธรรม
๕) การรักษาศีล ๕ สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติได้ทุกวัยเป็นนามธรรมรู้ได้เฉพาตนมีผลแก่ผู้รักษาศีล	๕) การรักษาศีล ๕ เป็นนามธรรมไม่สามารถกำกับดูแลว่าใครรักษาศีล ๕ ได้อย่างเป็นรูปธรรม	๕) ติดตามผลในเชิงคุณภาพตามพื้นที่ต่างๆ ด้วยการสังเกตการณ์อย่างต่อเนื่อง	๕) การติดตามผลในเชิงคุณภาพตามพื้นที่ต่างๆ ไม่สามารถเข้าถึงได้เพราะว่าการรักษาศีลนั้นดูเพียงแค່ภายนอกไม่รู้ซัดว่าใครรักษาศีลกันบ้างก็เปอร์เซ็นต์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงหลักการบริหารจัดการ ๕ ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านงานบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการกำกับดูแล มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ต่อไป ผู้วิจัยสามารถสรุปแผนภาพองค์ความรู้ได้ดังนี้

การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี		การวางแผน - คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าวางนโยบายในการดำเนินโครงการที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ - กำหนดมาตรฐานของโครงการ โดยการเปรียบเทียบระหว่างผลที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงกับผลการปฏิบัติงานที่คาดหวังไว้ - ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์ต่อชาตบ้านเมือง - จัดทำแผนปฎิบัติการประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญชวนประชาชนในหมู่บ้าน ณ บริเวณหน้าวัด หรือในพื้นที่ชุมชน
		การจัดองค์กร - ส่งเสริมหลักธรรม เช่น การรักษาศีล สวดมนต์หรือสวดสรภัญญะ - สนับสนุนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และประเพณีไทย ให้เป็นที่ยอมรับและน่าสนใจ - ระดมความคิดและวิเคราะห์สภาพของชุมชนกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ - มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อการทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้าน หน่วยงานราชการกับคณะสงฆ์ - หาจุดแข็งและประโยชน์หรือคุณค่าจากโครงการนี้แล้วนำเสนอให้เป็นที่ยอมรับ - จัดฝึกอบรมสัมมนาเชิงวิชาการถวายความรู้แก่พระสงฆ์ให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และคุณค่าของโครงการอย่างแท้จริง
		งานบุคลากร - จัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของโครงการ - สรรหาคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ - การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน มีความรู้ตรงกับสายงานสามารถพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้เทคนิคใหม่ๆ - มีผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือคอยประสานงานกับชาวบ้านทุกครั้งที่วัดจัดกิจกรรม - รณรงค์เชิญชวนให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการรักษาศีลว่าสำคัญต่อการดำเนินชีวิต
		การอำนวยความสะดวก - สร้างแรงจูงใจในการทำงานและให้ประชาชนสนใจเข้าร่วมโครงการมากขึ้น โดยอาศัยหลักแห่งอนิสสของศีล ๕ ในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน - เป็นการสร้างวัฒนธรรมที่ดีให้รุ่นลูกหลานได้เรียนรู้ถึงคุณค่าและสืบทอดกันต่อไป - ใช้หอกระจายข่าวชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชน - จัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสร้างสังคมที่มีความสามัคคีมีแรงจูงใจที่จะทำประโยชน์เพื่อตนและเพื่อสังคมที่สงบสุข
		การกำกับดูแล - การจัดเรียงลำดับผลงานโดยการพิจารณาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ - ติดตามประเมินผล รายงานสรุปผลและเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาโครงการในครั้งต่อไป - มีคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการจากส่วนกลางติดตามประเมินผล เพื่อหาหมู่บ้านศีล ๕ ต้นแบบ - จัดตั้งศูนย์กลางในระดับหมู่บ้านหรือชุมชน รณรงค์เชิญชวนให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม - ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชนให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ ทั้งด้านกำลังคน และเรื่องอาหารและน้ำ ช่วยดูแลการขับเคลื่อนโครงการอย่างเต็มกำลัง

แผนภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ที่มา : จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ดียิ่งขึ้น สรุปได้ดังนี้

การวางแผน การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน ได้แก่ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าวางนโยบายในการดำเนินโครงการที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ, กำหนดมาตรฐานของโครงการ โดยการเปรียบเทียบระหว่างผลที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงกับผลการปฏิบัติงานที่คาดหวังไว้, ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง, จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์รณรงค์เชิญชวนประชาชนในหมู่บ้าน ณ บริเวณหน้าวัดหรือในพื้นที่ชุมชน

การจัดองค์กร การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร ได้แก่ ส่งเสริมหลักธรรม เช่น การรักษาศีล สวดมนต์ หรือสวดสรภัญญะ, สนับสนุนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และประเพณีไทย ให้เป็นที่ยอมรับและนำเสนอใจ, ความคิดและวิเคราะห์สภาพของชุมชนกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์, มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อการทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้าน หน่วยงานราชการกับคณะสงฆ์, หาจุดแข็งและประโยชน์หรือคุณค่าจากโครงการนี้แล้วนำเสนอให้เป็นที่ยอมรับ, จัดฝึกอบรมสัมมนาเชิงวิชาการถวายเป็นความรู้แก่พระสงฆ์ทำให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และคุณค่าของโครงการอย่างแท้จริง

งานบุคลากร การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร ได้แก่ จัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของโครงการ, สรรหาคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ, การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน มีความรู้ตรงกับสายงานสามารถพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้เทคนิคใหม่ๆ, มีผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือคอยประสานงานกับชาวบ้านทุกครั้งที่วัดจัดกิจกรรม, รณรงค์เชิญชวนให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการรักษาศีลว่าสำคัญต่อการดำเนินชีวิต

การอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยความสะดวก ได้แก่ สร้างแรงจูงใจในการทำงานและให้ประชาชนสนใจเข้าร่วมโครงการมากขึ้น โดยอาศัยหลักแห่งอานิสงส์ของศีล ๕ ในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน, เป็นการสร้างวัฒนธรรมที่ดีให้รุ่นลูกหลานได้เรียนรู้ถึงคุณค่าและสืบทอดกันต่อไป, ใช้หอกระจายข่าวชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชน, จัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสร้างสังคมให้มีความสามัคคีมีแรงจูงใจที่จะทำประโยชน์เพื่อตนและเพื่อสังคมที่สงบสุข

การกำกับดูแล การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล ได้แก่ การจัดเรียงลำดับผลงานโดยการพิจารณาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ, ติดตามประเมินผล รายงานสรุปผลและเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาโครงการในครั้งต่อไป, มีคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการจากส่วนกลางติดตามประเมินผล เพื่อหาหมู่บ้านศีล ๕ ต้นแบบ, จัดตั้งศูนย์กลางในระดับหมู่บ้านหรือชุมชน รณรงค์เชิญชวนให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม, ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชนให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ ทั้งด้านกำลังคน และเรื่องอาหารและน้ำช่วยดูแลการขับเคลื่อนโครงการอย่างเต็มกำลัง

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการสำรวจด้วยแบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๗๒๕ กับกลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จำนวน ๒๕๑ รูปซึ่งใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๑๐ รูป/คน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา สรุปเป็นความเรียง และตารางความถี่ ทั้งนี้ จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้ ทำการสรุปผลการวิจัย และนำเสนอ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ๓ ข้อ ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๑) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง ๔๑ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๑๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐ มีพรรษาระหว่าง ๑ – ๑๐ ปี มีจำนวน ๑๓๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน ๑๐๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔ ไม่มีวุฒิปริญญาธรรม มีจำนวน ๒๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน ๑๑๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘ และไม่มีตำแหน่ง มีจำนวน ๑๘๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๓

๒) ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๖๗, S.D. = ๐.๖๑๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสรุปได้ดังนี้

ด้านการวางแผน พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๙, S.D. = ๐.๘๔๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ด้านการจัดองค์กร พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๕, S.D. = ๐.๗๘๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ด้านงานบุคลากร พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านงานบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๖, S.D. = ๐.๘๓๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ด้านการอำนวยการ พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการอำนวยการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๗, S.D. = ๐.๘๐๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ด้านการกำกับดูแล พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการกำกับดูแล โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.834) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๒ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” ครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอในการแก้ไขซึ่งจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

๑) ปัญหา อุปสรรค คือ

ด้านการวางแผน พบว่า คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าขาดความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์ของโครงการ และขั้นตอนในการดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ด้านการจัดองค์กร พบว่า ผู้บริหารระดับสูงใช้อำนาจในการสั่งการผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนมอบหมายไม่ได้เต็มที่ จนละเลยหน้าที่ทำให้โครงการดำเนินไปอย่างล่าช้าและไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าไม่มีการกระจายอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอนตามลำดับชั้นให้ชัดเจน

ด้านงานบุคลากร พบว่า คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าไม่มีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร จึงขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถที่เข้าทำงานของโครงการ

ด้านการอำนวยการ พบว่า ผู้นำในการดำเนินโครงการไม่มีเชี่ยวชาญในการสร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์เกิดความยินดีต่อการปฏิบัติงานของโครงการ และคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ มีการติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่ล่าช้า

ด้านการกำกับดูแล พบว่า คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าเฝ้าติดตามผลการดำเนินงานของโครงการไม่ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า

๒) ข้อเสนอแนะ คือ

ด้านการวางแผน พบว่า คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรศึกษาทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการว่ากำหนดไว้อย่างไร และควรการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งจัดฝึกอบรมสัมมนาแนะแนวทางดำเนินโครงการก่อนปฏิบัติงานจริง

ด้านการจัดองค์กร พบว่าผู้บริหารระดับสูงควรใช้อำนาจในการสั่งการผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีอยู่ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนมอบหมาย เพื่อให้โครงการดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรกระจายอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอนตามลำดับชั้นให้ชัดเจน

ด้านงานบุคลากร พบว่า คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรให้มีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ให้มีความเหมาะสมกับงาน ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และควรมีการจัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของโครงการ

ด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้นำในการดำเนินโครงการที่ควรมีเชี่ยวชาญในการสร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์เกิดความยินดีต่อการปฏิบัติงานของโครงการ และคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนให้มีความรู้แก่หน่วยงานนั้นๆ จนเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ

ด้านการกำกับดูแล พบว่า คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าควรเฝ้าติดตามผลการดำเนินงานของโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด และควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการจำแนกตามภาพรวมและรายด้าน

โดยภาพรวม พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการจำแนกตามภาพรวม พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๗$, S.D. = ๐.๖๑๗) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยการนำของเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้าที่คอยสนองงานของคณะสงฆ์ในการขับเคลื่อนโครงฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยทั้งคอยอำนวยความสะดวกพระสังฆาธิการเจ้าคณะผู้ปกครองช่วยกันสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่น ชาวบ้านหรือชุมชนมีความตื่นตัวกับโครงการฯ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาศีล ๕ มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธิตี ญาณเมธี (พิทะวงศ์)^๑ ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า ระดับบทบาทในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๑๘

๕.๒.๑ ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน จะมีความสามารถในการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ แตกต่างกัน เพราะพระสงฆ์ที่มีอายุมากจะมีประสบการณ์ในการทำงานและเป็นที่เคารพศรัทธาของคนในชุมชนมากกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุน้อย แต่พระสงฆ์ที่มีอายุน้อย

^๑ พระธิตี ญาณเมธี (พิทะวงศ์), “บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

ถ้ามีความรู้ก็สามารถบริหารคณะสงฆ์ได้ค่อยๆเก็บประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาณัติเถียร วรรณโม (ซ้ายเกลี้ยง)**^๒ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา” ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดพังงา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่าพระสังฆาธิการที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์ที่มีพรชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากพระสงฆ์แม้จะมีพรชาต่างกันแต่ก็สามารถที่จะบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ได้ เพราะการบริหารจัดการของคณะสงฆ์ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ดังนั้นถึงจะมีพรชาที่ต่างกันก็สามารถช่วยบริหารงานคณะสงฆ์ได้และเป็นการก้ำกึ่งในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูสันติธรรมภาณี (บุญชัย สนติกโร)**^๓ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี จำแนกตามสภาพส่วนบุคคลโดยรวมพระสังฆาธิการที่มีพรชาต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์จะจบนักธรรมชั้นไหนก็สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ได้ เพราะภูมิความรู้ในแต่ละระดับชั้นถึงแม้จะไม่เท่ากัน แต่ถ้ามีความเข้าใจในการบริหารจัดการโครงการฯ ก็สามารถมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระธรรมากร วฑฒโน (จาวสุวรรณวงษ์)**^๔ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี วุฒิการศึกษาทางธรรม

^๒ พระมหาณัติเถียร วรรณโม (ซ้ายเกลี้ยง), “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^๓ พระครูสันติธรรมภาณี (บุญชัย สนติกโร), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^๔ พระธรรมากร วฑฒโน (จาวสุวรรณวงษ์), “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี”, ปริญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครง การหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ที่เป็นมหาเปรียญประโยคสูงๆ จะมีประสบการณ์และทักษะในการบริหารมากกว่า ซึ่งโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ต้องอาศัยทรัพยากรหลายอย่างในการขับเคลื่อน เพราะฉะนั้นผู้ที่มีประสบการณ์และความสามารถจึงจะบริหารโครงการได้ดีกว่าผู้ที่ยังขาดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระพงษ์ชัย ขยวโส (พุทธวชิรกุล)**^๕ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานบริหารงานโครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค” ผลการวิจัยพบว่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระธรรมจาริกต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของ สำนักงานบริหารงานโครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระธรรมจาริกที่มีระดับการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาทางโลกต่างกันจะมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันเพราะระดับการศึกษาก็เป็นสิ่งที่สามารถชี้วัดระดับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ได้ เพราะการบริหารโครงการฯ ถ้าได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการทำให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาสมยศ งามเชษฐ (ปรือปรัก)**^๖ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะกรรมการจังหวัดระยอง” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดระยองแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๐๑ ตามลำดับซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๖ พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ความรับผิดชอบก็แตกต่างกันไปตามหน้าที่ของแต่ละรูป เจ้าคณะอำเภอก็มีหน้าที่วางนโยบายกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน บริหารกิจการของคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงาม พระสงฆ์ใน

^๕ พระพงษ์ชัย ขยวโส (พุทธวชิรกุล), “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานบริหารงานโครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค”, **ปริญาพุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^๖ พระมหาสมยศ งามเชษฐ (ปรือปรัก), “การมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะกรรมการจังหวัดระยอง”, **ปริญาพุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

เขตปกครองก็มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามมติคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสันติธรรมาภีรต (บุญชัย สนติกโร)^๗ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี จำแนกตามสภาพส่วนบุคคลโดยรวม พระสังฆาธิการที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑. ด้านการวางแผน คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าและหน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมกันขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ให้เป็นไปตามตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๒. ด้านการจัดองค์กร คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าที่ได้รับการมอบหมายหน้าที่จากผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานหน้าที่และภาระงานของตนตามแผนงานที่กำหนดไว้

๓. ด้านงานบุคลากร คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าใช้บุคลากรผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถที่สรรหาคัดเลือกมาได้ให้ปฏิบัติหน้าที่และงานของคณะสงฆ์

๔. ด้านการอำนวยการ เจ้าคณะอำเภอต้องสร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์เกิดความยินดีต่อการปฏิบัติงานของโครงการ และการติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนต้องมีความชัดเจนและรวดเร็ว

๕. ด้านการกำกับดูแล คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าติดตามผลการดำเนินงานของโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด และประเมินผลการปฏิบัติงานทุกระดับชั้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการกับการบริหารจัดการ เช่น หลักอิทธิบาท ๔, หลักพรหมวิหาร ๔ และ อริยสัจ ๔ เป็นต้น

๒) ศึกษาเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการโครงการต่างๆของคณะสงฆ์และของภาครัฐอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีทำจะจัดขึ้นในครั้งต่อไป

๓) สร้างเครื่องมือการวิจัยเพิ่มเติมนอกจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก เช่น การสังเกตการณ์ และการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

^๗ พระครูสันติธรรมาภีรต (บุญชัย สนติกโร), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเถปิฎก ๒๕๐๐.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____ พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

กมล ภู่อประเสริฐ และคณะ. การบริหารและการจัดการวัดผลและประเมินผลการศึกษา.

กรุงเทพมหานคร: สุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๕.

กิตติ ภัทรวัดพัฒนกุล และพินดา พานิชกุล. การวิเคราะห์และออกแบบระบบ (Systems Analysis

and Design). กรุงเทพมหานคร: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์, ๒๕๕๑.

ขจรชีพ พันธุ์งาม. การบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด,

๒๕๕๓.

คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทาง

พระพุทธศาสนา หมู่บ้านรักษาศีล ๕. คู่มือแนวทางการดำเนินงานตามโครงการสร้าง

ความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล

๕” ระยะที่ ๓ (ระยะยาว). กรุงเทพมหานคร: บริษัท อักษรเจริญ ครีเอทีฟ จำกัด,

๒๕๕๙.

คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี. อนุสรณ์กฐิน ๕๘ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี. หจก.สามลดา, ๒๕๕๙

คณาจารย์สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. ความจริงของชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราช

ภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๗.

เด่น ชะเนติย์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๕๓.

ทวีป ศิริรัตน์. การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย (สกว.), ๒๕๔๔.

ทองหล่อ เดชไทย. หน่วยที่ ๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสาธารณสุข. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๕.

บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๑.

ประชุม รอดประเสริฐ. การบริหารโครงการ. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์, ๒๕๒๙.

ประยุทธ์ เจริญสวัสดิ์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: กรมพลศึกษากระทรวงศึกษาธิการ,

๒๕๔๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ Project Planning and Analysis.

กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๕.

พระครูอรุณธรรมรังษี (เอี่ยม สิริวณโณ). มนต์พิธี. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสมัย, ม.ป.ป.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต). พุทธวิธีในการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมมิก จำกัด, ๒๕๔๙.

พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร). กรรมที่ปณี เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิธรรมกาย, ๒๕๔๔.

พระพุทโธสเถระ. คัมภีร์วิสุทธิมรรค. แปลโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธนาเพรส, ๒๕๔๘.

พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ, ดร. การจัดการโครงการขั้นสูง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

_____ระเบียบวิธีการวิจัยทางการจัดการเชิงพุทธ. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.

พระราชวรมนี. (ประยุทธ์ ปยุตโต). ทางสายกลางของการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๙.

พระสัทธัมมโชติกะ ัมมาจารย์. ปรมัตถโชติกะ มหาอภิธัมมัตถสังคหฎีกา ปริเฉทที่ ๕ เล่ม ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสัทธัมมโชติกะ, ๒๕๕๑.

พะยอม วงศ์สารศรี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: พรวนการพิมพ์, ๒๕๔๒.

มยุรี อนุমানราชธน. การบริหารโครงการ. กรุงเทพมหานคร: คูมายเบส, ๒๕๕๐.

รัตนา สายคณิต. การบริหารโครงการ : แนวทางสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

วราภรณ์ จิรัชิตพัฒนา. การบริหารโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมและพัฒนาเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๑.

วิสูตร จิระดำเกิง. การบริหารโครงการ (Project Management). กรุงเทพมหานคร: วรณกวี, ๒๕๔๓.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด, ๒๕๕๐.

สมคิด บางโพ. หลักการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: นำอักษรการพิมพ์, ๒๕๓๘.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมคิด บางโพ. **หลักการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, ๒๕๓๙.
- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมวชิรญาณวโรรส. **เบญจศีลและเบญจธรรม (หลักสัจธรรมชั้นตรี)**. สมบัติ อารังญญวงศ์. **นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ**. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม, ๒๕๔๔.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. **การประเมินโครงการ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษา นอกโรงเรียน, ๒๕๓๑.
- สมยศ นาวิการ. **การบริหารตามสถานการณ์**. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, ๒๕๕๕.
- สมาคมศุภยัคฆ์คณาจารย์พุทธศาสนาวิเทศ. **อรรถกถาอัฐสาสนี ตอน ๒**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มูลนิธิภูมิพลโลกิย, ๒๕๒๑.
- สัมพันธ์ ภูไพบูลย์. **องค์การและการจัดการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: พัทธอักษร, ๒๕๕๒.
- _____ **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: พัทธอักษร, ๒๕๕๒.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. **คู่มือการดำเนินงานโครงการสร้างความปลอดภัยและสันติภาพ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕”**. กรุงเทพมหานคร: ส่วนการศึกษาสงเคราะห์ กองพุทธศาสนศึกษา, ๒๕๕๗.
- สุพิน เกชาคุปต์. **การจัดการปฏิบัติงาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๔.
- สุรพล สุยะพรหม และคณะ. **ทฤษฎีองค์การและการจัดการเชิงพุทธ**. พระนครศรีอยุธยา: ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.
- อรุณ รักธรรม. **หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๗.

(๒) วิทยานิพนธ์:

- พระครูสันติธรรมาภิรัต (บุญชัย สุนติกโร). “บทบาทพระสงฆ์ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดราชบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- พระธำมรงค์ วทมน (จารุวรรณวงศ์). “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี”. **ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.
- พระธิดา ญาณเมธี (พิทะวงศ์). “บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.
- พระพงษ์ชัย ชัยวิไล (พุทธวิรุฬ). “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานบริหารงานโครงการ พระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค”. **ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระมหามณเฑียร วรธมโม (ซ้ายเกลี้ยง). “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดพังงา”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

(๓) รายงานการวิจัย:

ณรงค์วิทย์ แสนทอง. การบริหารการเงินของวัดในประเทศไทย. รายงานการวิจัย คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ๒๕๕๑.

พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ (แช่หลี). “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. รายงานวิจัย. ส่วนงานภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

สถาบันพระปกเกล้า. “การสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๕.

(๔) บทความ:

พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร. “พระพุทธศาสนาเพื่อสังคม: กระบวนทัศน์ใหม่เกี่ยวกับเบญจศีล”. บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๙ ฉบับพิเศษ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลก (๒๕๕๖): ๓๕๒-๓๗๘.

(๕) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์:

สำนักงานเจ้าคณะอำเภอบางบางปาลม้า. บัญชีสำรวจพระภิกษุ สามเณร ศิษย์ นักเรียนพระนวกะ และวัด ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑. สุพรรณบุรี: สำนักงานเจ้าคณะอำเภอบางบางปาลม้า, ๒๕๖๑.

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอ. ข้อมูลการปกครอง ด้านประชากร. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: www.amphoe.com/menu.php?am=691&pv=65&mid=1, [๔ เมษายน ๒๕๖๑].

โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕. รายงานผล ประชากรร่วมโครงการ ระดับ ๑ รายอำเภอ. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: <http://www.sila5.com/report/index/getRank6/var/v2p234s214s2c4u2>. [๔ เมษายน ๒๕๖๑].

ทิพย์พร โชติรัตนศักดิ์. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีภาวะทันสมัยกับแนวคิดเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://web.bsru.ac.th/~sutipporn/works/Modernization-Theory.pdf>. [๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑].

บรรณานุกรม (ต่อ)

สุทิพย์พร โชติรัตนศักดิ์. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีภาวะทันสมัยกับแนวคิดเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://web.bsru.ac.th/~sutipporn/works/Modernization-Theory.pdf>. [๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑]

(๗) สัมภาษณ์:

- สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม. เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า
อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ พระครูโสภณคุณาธาร. เจ้าอาวาสวัดสาตี เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร. เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า
อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ พระครูสิริวิจิตรรังสี. เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า อำเภอบางปลา
ม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๖ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ พระครูวิมลปริยัติกิจ. เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปลาม้า เขต ๒ อำเภอบาง
ปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ พระครูอนุกูลสุวรรณกิจ. เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา อำเภอบาง
ปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์. เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า
อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นางสาวจันทิรา เคหะนาค. นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ รักษาการสำนักงาน
พระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นางลำพู เดชาวิจิตเลิศ. นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นางสาวสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล. นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงาน
พระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒.

๒. อังกฤษ:

Charles Handy. **Understanding Organization**. England: Glays Ltd, 1993.

Griffin, Ricky W. **Management**. 6th ed. Boston. MA: Houghton Mifflin Company, 1999

Koontz Harold D. and Cyril O'Donnell. **Principles of Management: An Analysis of
Managerial Functions**. New York : MC Graw – Hill, 1972.

Pearce. John A. and Robinson. Richard B.Jr. **Management**. New York: Random House,
1989.

Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan. **Education and Psychological Measurement**.
New York: Minnisota University, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐ ภายใน (๘๒๐๓)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๒๗

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

นมัสการ พระสุธีวีรบัณฑิต, ดร.

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาณโธ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่อาราธนาท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ตรวจแล้ว

(พระสุธีวีรบัณฑิต,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริม

พระพุทธศาสนาและบริการสังคม

๒๒/๑๑/๖๑

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาณโธ
โทรติดต่.

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐ ภายใน (๘๒๐๓)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว.๒๒๗

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

นมัสการ พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่อาราธนาท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ
โทรติดต่.

มจร๑/ค่ว
๒๑ ธค ๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐ ภายใน (๘๒๐๓)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว.๒๒๗

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

นมัสการ พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ผศ.ดร.

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่อาราธนาท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๑๘๖๖๖๖๖๖
พระปลัดระพิน พุทธิสารโร
21, ๕.๑, 2561

Prof. Dr. Surapong Suthaporn

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ
โทรติดต่.

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐ ภายใน (๘๒๐๓)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๒๗ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

นมัสการ พระมหาสุพันธ์์ สุนนฺโท, ดร.

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่อาราธนาท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมส่งมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ
โทรติดต่อ.

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘๐๐๐ ภายใน (๘๒๐๓)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว.๒๒๗

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.ยุธนา ปราณิต

เนื่องด้วย พระมหากษัตริย์ ญา ยธา รตนญา โณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗ นิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่อาราธนาท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่าง ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ตรวจแล้ว

(ผศ.ดร.ยุธนา ปราณิต)
๑๖ พ.ย. ๖๑

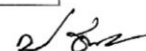
ผู้ประสานงาน: พระมหากษัตริย์ ญา ยธา รตนญา โณ
โทรติดต่.

ภาคผนวก ข

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับงานวิจัย
เรื่อง การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕
ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
ของ พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโน

รายการ		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC	แปลผล
๑. ด้านการวางแผน									
๑	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ากำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อให้เห็นทิศทางในการดำเนินงานร่วมกันอย่างชัดเจน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีนโยบายในการดำเนินโครงการที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	๐	+๑	๐	+๑	+๑	๓	๐.๖๐	ใช้ได้
๓	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ากำหนดมาตรฐานของโครงการ โดยการเปรียบเทียบระหว่างผลที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงกับผลการปฏิบัติงานที่คาดหวังไว้	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๔	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ากำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ เวลา และงบประมาณไว้อย่างชัดเจน	๐	+๑	+๑	๐	+๑	๓	๐.๖๐	ใช้ได้
๒. ด้านการจัดองค์กร									
๑	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการบริหารงานแบบผู้บังคับบัญชาสั่งการ มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจ	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๒	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการบริหารงานตามโครงสร้างที่วางไว้ เช่น มีประธาน รองประธาน คณะกรรมการ และเลขานุการ	๐	+๑	+๑	+๑	๐	๓	๐.๖๐	ใช้ได้
๓	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการกระจายอำนาจหน้าที่ตามขั้นตอนตามลำดับชั้นอย่างเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๔	โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า ได้รับการยอมรับใน	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้

รายการ		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC	แปลผล
สังคม และส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมและประเพณีไทย									
๓. ด้านงานบุคลากร									
๑	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับงานมาปฏิบัติงานในโครงการ	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๒	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ	๐	+๑	+๑	+๑	๐	๓	๐.๖๐	ใช้ได้
๓	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการจัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของโครงการ	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๔	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๔. ด้านการอำนวยความสะดวก									
๑	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีผู้นำในการดำเนินโครงการที่มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญในการบริหารโครงการ	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๒	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าสร้างแรงจูงใจในการทำงานและให้ประชาชนสนใจเข้าร่วมโครงการมากขึ้น โดยอาศัยหลักแห่งอานิสงส์ของศีล ๕ ในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๓	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆในการติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนอย่างเป็นระบบ	๐	+๑	+๑	๐	+๑	๓	๐.๖๐	ใช้ได้
๔	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยการทำงานร่วมกันอย่างสมัครสมานสามัคคีกัน	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้

รายการ		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	IOC	แปลผล
๕. ด้านการกำกับดูแล									
๑	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการเยี่ยมชมติดตามผลการดำเนินงานของโครงการเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๒	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการจัดเรียงลำดับผลงานโดยการพิจารณาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของงาน	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๓	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๔	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการรายงานและสรุปผลการดำเนินโครงการ ตลอดจนถึงการเก็บเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาโครงการในครั้งต่อไป	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้

2/82

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๘๔๗

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม ไขนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ที่เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
นมัสการ พระครูวิบูลย์เจติยานุรักษ์ เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

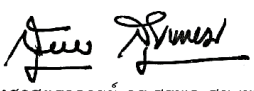
เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

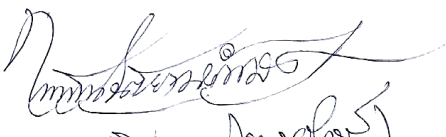
ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระภิกษุในการปกครองของพระคุณท่าน
จึงขอความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นมัสการมาด้วยความเคารพอย่างสูง

พระครูวิบูลย์เจติยานุรักษ์
เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์
จังหวัดสุพรรณบุรี

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล ส่วยพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(พระครูวิบูลย์เจติยานุรักษ์)

ภาคผนวก ง
ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)

ผลการหาค่า Reliability (Alpha)

เรื่อง การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕
ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
ของ พระมหาพงษ์ศักดิ์ รัตนญาณ (ทองละมุล)

Case Processing Summary

	N	%
Valid	30	100.0
Cases Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all
variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.725	20

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
B1	88.13	15.016	.499	.693
B2	88.27	15.099	.465	.696
B3	88.00	15.793	.430	.702
B4	88.13	16.740	.197	.722
C1	88.20	15.614	.478	.698
C2	88.20	14.993	.492	.693
C3	88.10	16.783	.193	.722
C4	87.93	17.099	.169	.723
D1	88.07	15.789	.399	.705
D2	88.13	16.878	.128	.729
D3	88.10	15.748	.471	.700
D4	88.10	15.128	.482	.695
E1	88.40	15.421	.467	.698
E2	88.10	17.197	.061	.734

2/82

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
E3	88.20	16.303	.298	.714
E4	88.13	16.740	.159	.726
F1	88.13	16.120	.359	.709
F2	88.17	18.006	-.114	.746
F3	88.10	16.300	.321	.712
F4	87.97	18.654	-.298	.752

2/8/2

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๐๙๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๔ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้สืบเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมีสการ พระครูโสภณคุณาธาร เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบาง
ปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระสงฆ์ในการปกครองของพระคุณท่าน
จึงขอความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สืบดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน
การวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิง
พุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระ
คุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมีสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมีสการมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

อ.ดร.ทศพร ภูมิรัตนกุล
โตมมอริยกุล

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง - ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูศาสนกิจจาภิรม ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

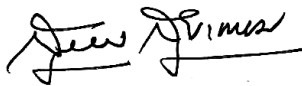
การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมส่งมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแนบส่งมาด้วยความเคารพอย่างสูง

หนังสือสัมภาษณ์

(พระครูดำเนินกิจจาภิรม)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ

โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๘๗-๔๑๓๔๔๓๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติขอพระราชทานอนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูโสภณคุณาธาร เจ้าคณะอำเภอบางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางบาล
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติขอพระราชทานอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกราบมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ

โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๘๗-๔๑๓๔๔๓๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นิตสาร พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร. รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติขอความเห็นชอบให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกราบมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ในโอกาสที่
พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร.

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

สุรพล สุธะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ
โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๘๗-๔๑๓๔๔๓๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอมัญจาคีรี
จังหวัดขอนแก่น 43170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้สิทธิเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูวิจิตรรังษี รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้สิทธิดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

พระครูวิจิตรรังษี
รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า

ดร.สุรพล สุธะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ

โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๘๗-๔๑๓๔๔๓๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูวิมลปริยัติกิจ เจ้าคณะตำบลบางปลาหมอ เขต ๒ จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาหมอ
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติขอความเห็นชอบให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกราบมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการมาด้วยความเคารพอย่างสูง

พระครูวิมลปริยัติกิจ

ดร.สุรพล สุธะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

๒๕/๑๑/๖๒

๐๖/๑๑/๖๒

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ
โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๗-๕๑๓๔๕๓๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นิตสาร พระครูอนุกูลสุวรรณกิจ เจ้าคณะตำบลกฤษณา จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางบาลมา
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกราบมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอน้อมสกราบด้วยความเคารพอย่างสูง

พระครูอนุกูลสุวรรณกิจ
เจ้าคณะตำบลกฤษณา
จังหวัดสุพรรณบุรี
อ.กฤษณา

ดร.สุรพล สุธะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ
โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๗-๔๑๓๔๔๓๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม ใชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูวิสุทธิรัตนาภรณ์ เลขาเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี
และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกราบมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ
โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๗-๔๑๓๔๔๓๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้สิทธิเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวจันทิรา เกษนา นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางบาล
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้สิทธิดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ
โทรศัพท์ต่อ: ๐๘๗-๔๑๓๔๔๓๙

- อีเมล: jiraporn@mcu.ac.th
ดำรงตำแหน่ง: อาจารย์พิเศษ
สังกัด: ภาควิชาการศาสนา
รายนาม: ๕๐๕ ๒๕๖ N ๒๕๖ N
๒๕๖๒

(นางสาวจันทิรา เกษนา)
นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางลำพูน เดชาวิชิตเลิศ นักวิชาการศาสนาชำนาญการ จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๗
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติขอความเห็นชอบให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาณโณ
โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๘๗-๔๑๓๔๔๓๙

ฉันได้นำเอกสารสัมภาษณ์ เมื่อนำข้อมูลดังกล่าว
ไปดำเนินการวิจัย เพื่อจัดทำโครงร่าง
ต่อกรมศึกษา และ นำไปปรับแก้โครง
หมู่บ้านรักษาศีล ๕ ต่อไป

(นางลำพูน เดชาวิชิตเลิศ)

นักวิชาการศาสนาชำนาญการ

๒๕ มกราคม ๒๕๖๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติให้ทุนอุดหนุนให้ทุนเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน คุณสุดธิดา ธัญรัตนศรีสกุล นักวิชาการศาสนาชำนาญการ จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาพงษ์ศักดิ์ ฉายา รตนญาโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ทุนดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนญาโณ
โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๗-๔๑๓๔๔๓๙

ฉันได้ให้ข้อมูลแก่คุณสุดธิดา
แล้วไปเก็บข้อมูล
วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑
นางสาวสุดธิดา (ธัญรัตนศรีสกุล)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วิชา ๕

นางสาวสุดธิดา (ธัญรัตนศรีสกุล)
นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
๒๘ มีนาคม ๒๕๖๒

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๒. แบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ส่วน

ส่วนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ส่วนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้บอกถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๓. แบบสอบถามฉบับนี้ จะใช้สำหรับเก็บข้อมูลตามทัศนะของท่าน ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหาร

๔. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อสถานภาพของท่านแต่อย่างใด ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบถ้วน

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านหน้าข้อความต่อไป

๑. อายุ

☐ ๑๒ - ๒๐ ปี	☐ ๒๑ - ๓๐ ปี
☐ ๓๑ - ๔๐ ปี	☐ ๔๑ ปีขึ้นไป

๑. พรรษา

☐ ๑ - ๑๐ ปี	☐ ๑๑ - ๒๐ ปี
☐ ๒๑ - ๓๐ ปี	☐ ๓๑ ปีขึ้นไป

๒. ระดับการศึกษาแผนกมัธยมศึกษา

☐ ไม่มีวุฒิมัธยมศึกษา	☐ มัธยมศึกษาตรี
☐ มัธยมศึกษาโท	☐ มัธยมศึกษาเอก

๓. ระดับการศึกษาแผนกบาลี

☐ ไม่มีวุฒิปริญญาธรรม	☐ ประโยค ๑-๒ - ป.ธ.๓
☐ ป.ธ. ๔-๖	☐ ป.ธ. ๗-๙

๔. ระดับการศึกษาทางโลก

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษา
☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี

๕. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

☐ เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ
☐ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล
☐ เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
☐ ไม่มีตำแหน่ง

ส่วนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง จากข้อความคำถามในแต่ละข้อ โปรดพิจารณาความคิดเห็นของท่านว่าบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปฏิบัติที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

๑ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

๒ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อย

๓ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ปานกลาง

๔ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มาก

๕ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มากที่สุด

ข้อที่	การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับปฏิบัติการ				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
		๑	๒	๓	๔	๕
	๑. ด้านการวางแผน					
๑	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ากำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อให้เห็นทิศทางในการดำเนินงานร่วมกันอย่างชัดเจน					
๒	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีนโยบายในการดำเนินโครงการที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้					
๓	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ากำหนดมาตรฐานของโครงการ โดยการเปรียบเทียบระหว่างผลที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงกับผลการปฏิบัติงานที่คาดหวังไว้					
๔	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ากำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ เวลา และงบประมาณไว้อย่างชัดเจน					
	๒. ด้านการจัดองค์กร					
๑	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการบริหารงานแบบผู้บังคับบัญชาสั่งการ มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจ					
๒	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการบริหารงานตามโครงสร้างที่วางไว้ เช่น มีประธาน รองประธาน คณะกรรมการ และเลขานุการ					

ข้อที่	การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับปฏิบัติการ				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
		๑	๒	๓	๔	๕
๓	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการกระจายอำนาจ หน้าที่ตามขั้นตอนตามลำดับชั้นอย่างเหมาะสม					
๔	โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบาง ปลาม้า ได้รับการยอมรับในสังคม และส่งเสริม สนับสนุนวัฒนธรรมและประเพณีไทย					
	๓. ด้านงานบุคลากร					
๑	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการสรรหาบุคลากรที่มี ความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับงานมา ปฏิบัติงานในโครงการ					
๒	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการคัดเลือกคนที่มี ความรู้ความสามารถและเหมาะสมเข้ามารับหน้าที่ใน ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ					
๓	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการจัดฝึกอบรมสัมมนา เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของโครงการ					
๔	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการ ปฏิบัติงาน					
	๔. ด้านการอำนวยการ					
๑	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีผู้นำในการดำเนิน โครงการที่มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญในการ บริหารโครงการ					
๒	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าสร้างแรงจูงใจในการ ทำงานและให้ประชาชนสนใจเข้าร่วมโครงการมากขึ้น โดยอาศัยหลักแห่งอานิสงส์ของศีล ๕ ในการ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
๓	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆมี การติดต่อประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และ ประชาชนอย่างเป็นระบบ					
๔	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้าสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยการทำงาน ร่วมกันอย่างสมัครสมานสามัคคีกัน					

ข้อที่	การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของ คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับปฏิบัติการ				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
		๑	๒	๓	๔	๕
	๕. ด้านการกำกับดูแล					
๑	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการเยี่ยมชมติดตามผล การดำเนินงานของโครงการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้					
๒	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการจัดเรียงลำดับผลงาน โดยการพิจารณาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของงาน					
๓	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า					
๔	คณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้ามีการรายงานและสรุปผล การดำเนินโครงการ ตลอดถึงการเก็บเป็นข้อมูลเพื่อ การพัฒนาโครงการในครั้งต่อไป					

ส่วนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้บอกถึงปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๑. ด้านการวางแผน

๑.๑ ปัญหาอุปสรรค.....

.....

๑.๒ แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ.....

.....

๒. ด้านการจัดองค์กร

๒.๑ ปัญหาอุปสรรค.....

.....

๒.๒ แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ.....

.....

๓. ด้านงานบุคลากร

๓.๑ ปัญหาอุปสรรค.....

.....

๓.๒ แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ.....

.....

๔. ด้านการอำนวยการ

๔.๑ ปัญหาอุปสรรค.....

.....

๔.๒ แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ.....

.....

๕. ด้านการกำกับดูแล

๕.๑ ปัญหาอุปสรรค.....

.....

๕.๒ แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม

พระมหาพงษ์ศักดิ์ รัตนธำโน

พระนิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๑

ภาคผนวก ซ
แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์
การบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕
ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับเป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับผู้วิจัยพระสงฆ์อำเภอบางปลาม้า และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตลอดจนเป็นข้อมูลสารสนเทศต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณชนต่อไป

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ เป็นคำสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์ ครังนี้ด้วยดี และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนธำโน

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

๑. ชื่อ
๒. ปัจจุบัน อายุปี พรรษา..... ดำรงตำแหน่ง.....
๓. วุฒิการศึกษาทางโลก
๔. วุฒิการศึกษาทางธรรม.....
๕. วัด/ที่อยู่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
๖. โทรศัพท์/มือถือ อีเมล
๗. วัน.....เดือน.....ปี.....ที่ให้การ สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ คำสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๒.๑ ท่านคิดว่าโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัด
สุพรรณบุรี มีประโยชน์อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๒ ท่านคิดว่าโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของคณะสงฆ์อำเภอบางปลาม้า จังหวัด
สุพรรณบุรี มีจุดแข็ง จุดอ่อนอย่างไร

๒.๒.๑ ด้านการวางแผน

๑) จุดแข็ง.....

.....

๒) จุดอ่อน.....

.....

๓) โอกาส.....

.....

๔) อุปสรรค.....

๒.๒.๒ ด้านการจัดองค์กร

๑) จุดแข็ง.....

๒) จุดอ่อน.....

๓) โอกาส.....

๔) อุปสรรค.....

๒.๒.๓ ด้านงานบุคลากร

๑) จุดแข็ง.....

๒) จุดอ่อน.....

๓) โอกาส.....

๔) อุปสรรค.....

๒.๒.๔ ด้านการอำนวยความสะดวก

๑) จุดแข็ง.....

๒) จุดอ่อน.....

๓) โอกาส.....

๔) อุปสรรค.....
.....

๒.๒.๒ ด้านการกำกับดูแล

๑) จุดแข็ง.....
.....

๒) จุดอ่อน.....
.....

๓) โอกาส.....
.....

๔) อุปสรรค.....
.....

ภาคผนวก ณ
รูปภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการวิจัย

สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภิรม, เจ้าอาวาสวัดดาว ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอบางพลาม้า,
วัดดาว ตำบลวัดดาว อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๔ มกราคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร, เจ้าอาวาสวัดสาตี เจ้าคณะอำเภอบางพลาม้า,
วัดสาตี ตำบลสาตี อำเภอบางพลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร.พธ.ด. (การจัดการเชิงพุทธ), เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์
รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, วัดสวนหงส์ ตำบลบางปลาม้า
อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ พระครูสิริวิฑูริรังษี, เจ้าอาวาสวัดช่องลม รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า,
วัดช่องลม ตำบลไผ่ก่องดิน อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๖ มกราคม ๒๕๖๒

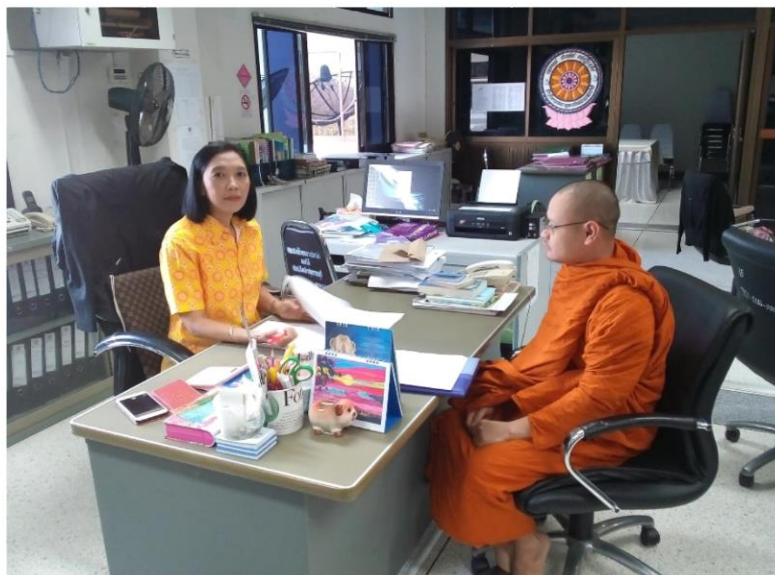
สัมภาษณ์ พระครูวิมลปริยัติกิจ, เจ้าอาวาสวัดขุนไกร เจ้าคณะตำบลบางปلام้า เขต ๒,
วัดขุนไกร ตำบลบางปلام้า อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ พระครูอนุกุลสุวรรณกิจ, เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บำรุง เจ้าคณะตำบลกฤษณา,
วัดราษฎร์บำรุง ตำบลไผ่ก่องดิน อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิรัตนวิวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเถรพราย เลข.เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า,
วัดเถรพราย ตำบลบางปลาม้า อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เกษะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ
รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นางลำพู เดชาวิชิตเลิศ, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นางสาวสุดธิดา ธีรรัตน์ศรีสกุล, นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - ฉายา : พระมหาพงษ์ศักดิ์ รตนนาโณ (ทองละมุล)
- เกิด : วันพุธที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๐
- สถานที่เกิด : บ้านเลขที่ ๒๑๔ หมู่ ๘ ตำบลบักดอง อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี
- อุปสมบท : วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ วัดสำโรงเกียรติ ตำบลบักดอง
อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี
- เข้าศึกษาเมื่อ : ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐
- วันสำเร็จการศึกษา : ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒
- การศึกษา : พ.ศ. ๒๕๕๐ สอบได้ น.ธ. เอก วัดสวนหงส์ อ.บางพลาม จ.สุพรรณบุรี
พ.ศ. ๒๕๕๕ สอบได้ ประโยค ป.ธ.๗ วัดสวนหงส์ อ.บางพลาม จ.สุพรรณบุรี
พ.ศ. ๒๕๕๙ ปริญญาตรี (พธ.บ) พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ประวัติการทำงาน: พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นพระธรรมทูตฝ่ายปฏิบัติการ ประจำอำเภอบางพลาม
พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสวนหงส์
- ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดสวนหงส์ เลขที่ ๖ หมู่ ๘ ตำบลบางพลาม อำเภอบางพลาม
จังหวัดสุพรรณบุรี ๗๒๑๕๐ โทรศัพท์. ๐๘๗-๔๑๓-๔๔๓๙